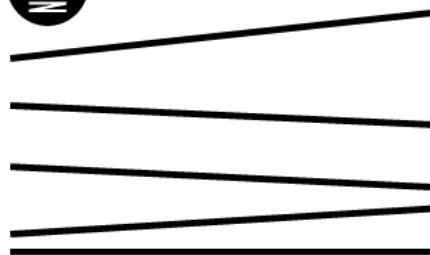

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Florian, Jean Pierre Claris de.; af Florian ; oversat ved Jens Kragh Høst.
Titel Title:	<u>Numa Pompilius : Roms anden Konge</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt hos ... N. Møller og Søn, 1792
Fysiske størrelse Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Numa Pompilius

Roms anden Konge

af

Florian.

Oversat

ved

Jens Kragh Høst.

Anden Deel.

Kjøbenhavn 1792.

Trykt hos Hofbogtrykkerne N. Møller og Søn.

N u m a P o m p i l i u s .

A n d e n D e e l ,

I n d h o l d

af

Syvende Bog.

Numa bærer Tatius' Liig tilbage til Rom. Tatias For-
tvivlelse. Numa vil opfylde den Sed, han har svoret sin
Konge. Romulus forbyder ham det. Hersilia gaaer til
Numa: hendes Taarer, hendes Trusler rokke ham ej. Den
gode Konges Liigbegængelse. Tatias Død. Cabinernes
Oprør. Romulus' grusomme Forebyggelses-Midler. Numa
opofferer sig for sit Folk. Han forvises Rom. Han
møder Leo.

N u m a P o m p i l i u s .

S y v e n d e B o g .

Natten havde allerede udbredt sit mørke Slør, da Numa kom til sig selv igjen. Synet af Tatiuss' blodige Liig indjager ham atter Gysen og gjenkalder ham den Eed, han har svoret. Uden at angre den, uden at beklage sig, tænker han kun paa, hvad han skylder den gode Konge; og af Frygt for, at hans Legeme maatte blive bortført, ifald han forlod det et Djeblisk, tager han det paa Skuldrene og vinder til Staden med langsomme Skridt. Saasnart han kommer til den første Vagt, falder han paa de Sabiniske Soldater, overgiver dem sin Byrde, byder dem med Verbs:

dighed at bringe det hen til Tatias Palads: og iler forud med snelle Skridt, at forberede denne uhykkelige Tyrstinde til den gruelige Tidende, hun vil faae at høre.

Al! den ømme Tatia, urolig over sin Faders Graværelse, synes at ane sin Ulykke. Gæne, ved Skinnets af en Lampe, spandt hun til en Purpurflødning for den meest elskende blant Kongerne, afbrød hundrede Gange sit Arbejde og talte under Suk de Timer, der vare forløbne siden hun havde seet Tatiuss. Tusende sørgelige Anelser angstede hende: en lønlig Skræk bragte hendes Sjel til at gyse, Leenen gled af hendes Haand, og hendes kummerfyldte, mørke Øjne vare heftede paa Jorden.

Pludselig træder Numa frem for hende. Smerten, der staaer malet paa hans Pande, hans Taarer, hans blodstænkte Klæder, alt fordobbler Tatias Angest. Bævende rejser hun sig; men har ikke Mod til at spørge ham. Datter af Tatiuss! tiltaler Helten hende med qvalt Stemme, i Dag har du hiin Sjelestyrke, hiin urokkelige Taalmodighed nødig, hvortil dit Hjerte har vant sig. Jeg kommer for at give det det haardeste Stød:

Stød: men glem ikke, at de Udbødelige, paa det vi kunne bære dette kummerfulde Livs Gjenveerdigheder, have givet os Dyden og Venfæbnet.

Som han havde udsagt disse Ord, komme Sabinerne til, bærende deres Konges Liig. Tatia udstøder et Skrig, kaster sig over sin Fader, trykker ham i sine Arme og nedsegner uden Følelse. Man er omhyggelig for hende: man faaer hende til Live igjen. Hun aabner sine forvildede Øjne, kaster dem paa Tatiuss, betragter hans store Saar, og ingen Taare rinder af hendes Øjne: Tungen klæber til Ganen og man hører ingen Klage fra hendes Læber: en forfærdelig Vægt trykker hendes Bryst: urørt, ubevægelig, kan hun hverken føle de Taarer eller drage sin Aande.

Beslyrtet over denne stumme Sorg, lader Numa Tatiuss' Liig tage bort; da først udbryder Tatia i gennemtrængende Skrig, og udgyder en Strøm af Taarer: det var det, Numa havde ønsket. Vis paa at disse Taarer lindre Fyrstindens Kummer, efterlader han hende imellem hendes Tærners Hænder og gaaer hen at befale, man skal vaske Kongens Liig med vellugtende Vand og saa lægge det paa en Purpurseng. Selv sætter han

han Vagt om Tatiuss Palads; og efterat have opfyldt disse sørgelige Pligter, bereder han sig til den tungeste blant alle, den at gaae hen til Romulus og forkynde ham, at han ikke mere kan worde hans Svigersøn.

O! hvor mange Følelser tumle ham, mens han vandrer mod Kongens Palads! han gaaer hen for evig at tabe den, han tilbeder, den ingen kan berøbe ham, uden han selv: han gaaer hen frivillig at frasiage sig hende, at siage hende det, at ansees i hendes Dine for en Troløs og bære al den Kummer, dette Offer volder, al den Skjændsel, der flyder af at synes ubeständig. Denne gruelige Tanke bringer hans Dyd til at vakle; men den faaer Herredømmet igjen. Tullus' Aand, Tatiuss' Aand vandre ved hans Side: de staae ham bi, de tilraabe ham, at dette saa smertelige Offer er nødvendigt, og at kun Skjændsel og Fortviølelse vilde worde Følgerne af en Forbindelse med sin Konges Morder, med sin Slægts Fiende, af en Formæling grundet paa Meeneed, begyndt under saa rædsomme Varfler.

Endelig kommer han ind i Romulus' Palads, og træffer Monarken, omringet af sine Hof-

Hoffolk, ved Taffelet. Sort Engstelse hvilede paa hans Pande, Uro og Græmmelse vare maalede i hans Ansigt: Forbrydelsens retfærdige og første Straf *). Romulus havde allerede faaet Underretning om Mordet paa Tatiuss: han frygtede for at mistænkes, og langt mere martret af denne Frygt end af Samvittigheds Naget, iagttog han en mørk Taushed, som hans Hoffolk efterlignede. Hersilia, staaende ved Kongens Side søgte at adsprede hans Kummer ved sin Lyres liflige Toner, og besang for ham Guderfaderens Sejer over Titanerne.

Numa fremtræder for Romulus, og kan ikke holde sig fra at snylte af Harmen: Synet af Tatiuss' Morder forarsager ham en Gysen, som han ikke kan forjage: Dog tvinger han sig, slaaer Djæne ned, som om han havde været Misdæderen, og uden at glemme den Urefrygt, end ikke Kongernes Ugjerninger kunne fritage en Undersaat fra, tiltaler han Monarken saaledes:

Romu-

*) Hvor lignende hos Racine (Poème sur la Religion.)

Le crime — — est le premier bourreau,

Qui dans un sein coupable enfonce le couteau.

Romulus, Nederdrægtige have myrdet din Medregent. Med egne Dine har jeg seet Tatiuss falde for fire Mordere: Jeg har dræbt to af disse Umenneffelige; de andre have undveget mig, og blive maaskee ustraffede, indtil Guderne tage Hævn over dem derfor. Du kjender de Slægtsskabsbaand, der foreenede mig med Sabinernes Konge: du kjender maaskee ikke nok den kjerlige Vres frygt, jeg bar for hans Dyder. Disse to Følleser paalægge mig store og tunge Pligter: jeg haaber at opfylde dem alle. Konge af Rom, jeg tilbeder Hersilia: uden hende er Livet mig intet; men jeg har lovet, jeg har svoret den døende Tatiuss at ægte hans Datter: jeg vil holde min Eed. Jeg kommer for at give dig dit Ord tilbage, jeg kommer for at frasige mig det eneste mig dyrebare Gode, og bede dig om dit Samtykke i, at jeg for evig bliver ulykkelig.

Saa taler Nunia; og hans Dine ere bestandig hæftede paa Jorden. Den forbausede Romulus standser et Dieblif uden at svare: forsteenet taber Hersilia Lyren af Hænderne: og de stive Hoffolk vente, for enten at vise sig fornøjede eller sorgfulde, indtil Romulus har yttret sine Følleser.

Din

Omfrider rejser den frygtelige Konge sig : og med et harmfuldt Djekast paa Numa tiltaler han saaledes : Unge Menneſte, jeg vidſte min Medregents Død, og har alt udfædt Befaling til at anholde og afftraffe de Skyldige. Hvor ſtor end din Kjerlighed var for Tatiſ, ſaa kan du dog overlade en Konge Omſorgen for at hævne et Kongemord. Men forſtaaer jeg at afftraffe Forbrydelfen, jeg forſtaaer ikke mindre at undertrykke de Vergjerrige. Numa, jeg forbyder dig at ægte Sabinerkongens Datter : hendes Kættigheder til ſin Faders Throne, foreenede med dine, kunne engang worde mig farlige : jeg beſtemmer hende en anden Gemal. Hvad den Haan angaaer at give min Datter Afſlag, den kunde fornærme enhver anden end Mars' Søn ; men jeg vil tage din Ungdom i Betragtning, den umaalelige Afſtand, der er imellem os, og iſær erindre, at du har været min Hær til Tjenefte.

Efterat have ſagt diſſe Ord i en tungen rolig Tone, gaaer Romulus bort uden at oppebie Numas Svar. Denne ulyffelige Ekſter vil tale til Herſilia ; men den ſtolte Skjoldmo laaner ham et foragteligt Djekast, gaaer tæt forbi ham uden at

at svare og iler hen efter sin Fader, fulgt af alle Krigerne.

Denne Hersilia's Stolthed, denne hendes Haan, gjennemboiede Numas Hjerter, men gjorde ham saa smerteligt et Offer lættre. Forbittret paa Romulus, i Harme mod hans Datter, besluttet at sætte sit Liv i Fare for at blive sin Konge tro, vender Numa, mere bestemt og mere rolig, med iisomme Skridt tilbage til Tatias Palads.

Datter af den bedste blant Monarker, ere hans Ord i det han triner ind i hendes Gemak, tilgiv, at jeg midt i din Sorg, imedens du hemsnelter i Taarer, kommer for at tale til dig om Gistermaal. Døende har din Fader betroet dig til min Oprigtighed. Hans høje Sjel sandt Trøst i den Eed, jeg swoer ham at vorde din Mand; og Romulus forbyder mig det! dertil har Romulus ingen Ret. Du og jeg stode, som fødte Sabiner, under Sabinernes Konge: at lyde ham, imens han levede, var vor første Pligt: at lyde ham efter hans Død er en endnu langt helligere Pligt. Jeg vil ingenlunde dølge for dig, at jeg tilbød Hersilia: men, nu Tatius er død, vil jeg hellere med dig taale Landflygtighed, Dødsstraf, end

end dele en Throne med hans Morder's Datter. Er denne Tølelse dig nok, saa bereed dig paa i mine Arme at trodse Romulus' Trusler; bereed dig paa at see den Lue, der skal fortære din Faders Baal, tjene os til Brudeblus.

Saa taler han: Tatia hører ham med øm Beundring. Tatia, der i saa lang Tid havde næret en skjult, ullykkelig Lidenſkab for Helten, svarer ham rødmende, at hendes Skjebne er i hans Haand. Numa lover hende Troſkab, og mere beſtemt ved Romulus' Trusler end ved alle ſine egne Beſtræbelſer, er han kun beſteftiget med den gode Konges Liigbegængelſe.

Neppe fremſtraaler Morgenrøden, før Numa bereder ſig til med et Corps Sabiner at gaae ud for paa de høje Bjerge at fælde de Træer, der ſkulle tjene til Baal: hans Sorg lindres ved denne ſønliche Omhu, ſom han ikke betrøer nogen anden. Men i det han vil drage bort fremtræder Herſilia for ham: Herſilia udbeder ſig en hemmelig Samtale.

Det er ikke mere hin ſtolte Skjolding, hvis rolige, haanfulde Blik kunde forvirre den Driſtige, der vovede at betragte hendes Skjønhed:
det

det er ikke mere hiin Heltinde, for hvis uovervindelige Arm saa mange Fiender ere faldne: hun er en fortviolet Elsterinde, paa hvis Kinder ligge Striber af de Taarer, hun har udgydet, hvis forgrædte Øjne endnu glindse igjennem den Sky, der omhyller dem; hendes Haar, hendes Klæder, ere i Uorden, og Smertens Præg, der har for dunklet hendes Vindighed, giver dem ikke desmindre noget endnu mere indtagende, mere rørende.

Numa, saa taler hun til Helten, du seer, hvortil Kjerlighed bringer mig: Hersilia op søger dig i dit Palads; bedende kommer Hersilia maaskee for at modtage et Afslag. Ak! kjender du min Stolthed, da bør du slutte, hvor højt jeg elsker dig, du bør erfare. Men du veed det alt for vel, Uafnemmelige: jeg vil skaane mig selv for den Vdmygelse at sige dig det maaskee for gjeves; jeg vil ikke tænke paa mig selv, kun om dig vil jeg tale.

Jeg kjender dig, Numa; jeg er vis paa, at min Faders Forbud vil bringe dig til at haste med din Formæling med Latiuss' Datter; men du kjender ikke min Fader, isald du troer, at han tilgiver

giver dig det. Vær sikker paa, at i det Øjeblik du
 vover at byde hans Befalinger Trods, vil dit
 Hoved falde under Victorernes Øre. Dette vil
 vist ikke afskrække dig: men du skal ikke eene om-
 komme: Latiuss Blod skal rinde med dit. Og
 mener du ikke, at Latiuss, hvis Minde er dig saa
 dyrebart, vilde paa sine Knæ bede dig redde sin
 Datters Liv? Da han modtog dit Løfte om at
 vorde hendes Gemal, troede han at give hende
 en Beskytter, at udrive hende af alle Farer: men
 er denne Formæling en Dødsdom for Lattia, vol-
 der din Trostak hendes Undergang, da er du
 den første, der forsejler hendes Faders Hensigter,
 du begaaer en Forbrydelse mod Latiuss selv.

Jeg taler ikke til dig om mig; du Utafnem-
 melige, om mig, der troede at være elsket; om
 mig, for hvis Skyld du lod dit Blod flyde. Ak!
 Jeg er mindre lykkelig, jeg har intet gjort for
 Numa; men han har saa mange retmæssige For-
 dringer paa min Erkjendtlighed, at jeg betragter
 hans egne Velgjerninger som evige Pantter, der
 burde forene ham med mig. Ja, Numa, for Her-
 siliuss Skyld blev du Helt; hende gav du det him-
 melste Skjold, der har gjort hende uovervindelig;
 hen-

hendes Liv reddede du ved at fæste dig for Leos
 Spyd; dig skylder jeg min Roes, dig skylder jeg
 mit Liv: og du vilde forlade mig, efterat have
 gjort mig det til en Pligt, en Nødvendighed at
 elske dig? hvi reddede du da mit Liv? hvi blev
 du for mig allene den største, den elskværdigste
 blant Heltene? Svar mig: tael; har jeg mis-
 haget dig? har du noget at bebrejde mig? har
 jeg ikke viist mig fjerlig nok? Af! tilgiv Romu-
 lus' Datter, hun som aldrig værdigede de Kon-
 ger, der tilbade hende, et nedladende Djekast;
 tilgiv hende, at hun vilde følge den første Lue,
 hvoraf hun brændte. Troe mig, jeg har lidt
 mere derved end du; den Bold, jeg gjorde paa
 mit Hjerte, straffede mig tilstrækkelig for min Stolt-
 hed. Du seer hvad der er blevet af denne Stolt-
 hed: See paa mig, jeg ligger for dine Gødder,
 græder ved dine Knæe. Numa, see ned paa
 mig, erkjend Hersilia; og flag saa over hendes
 Stoltthed.

Numa kan neppe drage Nanden, han fryg-
 ter for at see paa Hersilia. Allerede den blotte
 Lyd af hendes Stemme havde gjort et stærkt Ind-
 tryk paa ham. For sine Gødder saae Numa den,
 han

han elskede mere end Livet; han hørte hende gjentage, at han ene havde hendes Hjerter. Som hun taledes, svunde lidt efter lidt alle Heltens Beslutninger: saa optøes og hensmelte Sneedyngeerne, der skjule Bjerget, efterhaanden, som Solen bestråler dets Top. Numa, den vise Numa, begyndte at billige Herskias Grunde; hans af Elskov brændende, rørte, af Fyrstindens Ord gjennemtrængte Hjerter havde maaskee givet efter, var ikke Sabinernes Feltherre, den gamle Metius, kommen til og havde afbrudt denne farlige Samtale.

Søn af Pompilius, siger han i en bedrøvet, alvorlig Tone, vore Sabiner spørge om dig, klædte i Sørgedragt; dette Folk, der har mistet sin Fader, ønsker at see hans Dyders Arving. Kom, Prinds, kom at lindre deres billige Smerter, ved at love dem at elske dem, som Tatius elskede dem, ved at sværge dem, at du vil beskytte og forsvare den bedste Konges værdige Datter.

Med eet hører man ved Paladsets Porte det hele Folks Skrig og Weeflager. Igjennem Jammerkrigene skjælnes man grandt Navnet Numa. Gid han vilde komme, den retskafne Numa!

raabte

raabte de; gid han vilde lade sig see, vor Helt, vor Ben, den sidste af vore Fyrster, et trøstesløs Folks eneste Haab! kom, Numa, kom og underret os om den gode Konges sidste Villie: du skal see os lade Livet for at opfylde den.

Disse Ord, disse Strig, den i Taarer hen-
smeltende Metius' Nærværelse, Tatiuss' Blod,
hvormed Numas Kjole endnu er farvet og der
ligesom raaber om Hævn; alt bringer Helten til
sig selv igjen, i det Djeblik da han vilde glemme
sig. Hersilia! udbrød han, Hersilia! jeg tilbe-
der dig; du er mig tusende Gange kjerere end
Livet; men min Pligt er mig endnu mere kjer end
dig. Guderne, hvis Dine ere hæftede paa mig,
dette Folk, som jeg skal tjene til Mynster, mit
Hjerte, som jeg ikke kan bedrage, alt paalægger
mig den frygtelige Pligt at opfylde den Sed, jeg
har sooret. Jeg har krævet min Moders hen-
farne Aand til Vidne derpaa; Offeret maa gøres;
det være nok saa smerteligt. Jeg føler, det vil
blive min Død; men

Nej, Grusomme! nej, din Død skal det
ikke blive, saldt Hersilia ham rasende i Taler;
jeg skal vende min Faders Harm mod en an-
den,

anden, jeg skal vise ham det Offer, han maa ramme: du, du skal leve; du skal leve for at lide en langsommere Straf for din Ondskab, for at skaffe mig Tid og Midler til at tilfredsstille min retfærdige Hævn. Troløse! du tør ikke bryde den Eed, Tatiuss afpressede dig! regner du da dem for intet, du har svoret mig? har jeg krævet dem af dig? Utaknemmelige, der under Dydens Maske skjuler den ærgjerrige Plan, at gøre dig til Sabinernes Konge, og frarive min Fader en Throne? Skjæls for den Lod, der truer dig; skjæls for de Ulykker, du bereder dig: sinigr' dig ikke med det Haab at undgaae dem. Blot Navnet Romulus vil overalt omringe dig med Fiender. Omirrende, forfulgt, landflygtig, skal du slæbe din Ulykke og din falske Dyd med dig til alle Italiens Folkesfærd, og de skulle støde dig fra dem. Som et Ror for martrende Samvittighedsnag, fordi du var Uarsag til din Gemalindes Død, fordi du forlod din Elskerinde, skal du hvert dit Livs Øjeblik begræde din Ubestandighed. Da vil du ønske dig Hersilia tilbage, bedende vil du strække dine Hænder mod hende; det vil kun være en Opmuntring mere for Hersilia til at forfølge dig.

Indtil mit sidste Aandedræt vil jeg forfølge dig, med Faklen i Haanden: og skulde din Troloshed styrte mig i Døden, da skal min Skygge forene sig med de grusomme Furier, for at forøge dine græffelige Qualer.

Ved disse Ord forlader hun Numa, der skamfuld over sine hæftige Udbrud, ikke vover at see Metius i Øjnene, og gaaer hen at trøste Sabinerne. Men, foruroliget ved Hersilias Trusler, frygtende for endnu en Forbrydelse fra Romulus' Side, befaler han den gamle Fæltherre med Bagten at værne om Tatias Palads. Strax derpaa drager han bort med en Deel af Tropperne, for at stille Bjergene ved deres til Cybele helligede Graner, Æskene, der, efterat de ere omdannede til Kastespyd, udgyde Menneskenes Blod, og ranke Popler, og vellugtende Lærketræer. Alt gjenlyder af de mangfoldige Ørehug. Sorgens Cypresser nedrulle i Dalene; de Neptunus helligede Elletræer, de af Hyrderne elskede Bøge omslynne med Bragen. Man afhugger deres grønne Grene; deres knortede Stammer væltes hen imod Tiberens Bredde, hvor allerede, ikke langt fra Staden

Staden det Baal er oprejst, der skal forvandle
Tatius' Liig til en Askehob.

Dagen derpaa frembæres dette Liig, klædt
i kongeligt Purpur, af de fornemste Sabiner.
Tusende unge Krigere gaar foran. Med omvendte
Vaaben og højet Hoved fremtrine de langsomt
ved en gennemtrængende Trompetes Sørgetone.
Den utrøstelige Tatia, indhyllet i Sørgeklæder,
krandsset med Cypresser, kaster paa Liigkisten Blom-
ster vædede med hendes Taarer. Numa, som hun i
Sørgedragt, understøtter hendes vankende Skridt,
trøster hende, skjønt han selv græder, og vaager
over hendes Fortvivlelse. Det hele sabiniske Folk,
der trænger sig sammen omkring dem, udstøder
Skrig og Klager, hvoraf Sletten gjenlyder.

Metius især, Oldingen Metius, der i tred-
sindstyve Aar har været sin Konges Ven, hans
Selskabsbroder, Metius slaaer sig for Brys-
tet; rykker sine hvide Haar af Hovedet, kaster
sig paa Jorden, og udbryder: o min Herre! o
du beste blandt Monarker, den gruume Norne
har da kun sparet mig, at jeg skulde see dig nedstige
i Graven, at jeg skulde paa eengang tabe min
Ven, min Fader, min Konge! O Tatius, Tatius,

du som jeg i min Ungdom saa tidt har seet at trodse Døden: du som jeg har seet, omringet af Fiender, altid at finde Hæder og aldrig Fald; midt iblandt dit Folk, midt iblandt dine Børn, er du falden for Fadermordere! det Hjerte, der altid var aabent for den Ulykkelige, blev gjennemboet af Utafnemmelige: og Guderne kom dig ikke til Hjælp! Guderne lode den død, der paa Jorden var et Billede paa deres Velgjørenhed! O Tatiüs, Tatiüs, blandt alle dem, der her begræde dig, har jeg mindst Marsag at klage, jeg haaber at overleve dig kortest.

Saa lode Mettüs' Klager: det hele Folk, der taust havde hørt til, svarede med Hullen og dybe Suk.

Endelig lægger man Liget paa Baalet; man slagter Offerdyrene; Numa udgyder paa Jorden to Krukker Viin, to med Mælk, to med Blod: Drikoffre der ere de Hensarnes Skygger behagelige. Nu kalder han med høj Røst paa Tatiüs' Aand; og med bortvendt Ansigt bøjer han Faklerne, for at tænde Ild paa Baalet. Strax knar drer Luen, og slaaer ud imellem Lærketræerne. Folket fordobler dets Skrig; Soldaterne opløste deres

deres Skjolde: men Numa paabyder Laushed, betragter med hellig Urefrygt Tatiuss' blege Ansigt, som Luerne endnu ikke havde naaet, og taler saaledes:

O Retfærdigste blant Konger! jeg har i dit sidste Djeblik lovet dig at ægte din Datter; jeg har svoret dig at leve for at elske hende, beskytte hende: Jeg vil her opfylde min Æd. Dette Baal skal være vort Alter: og ved dette hellige Alter, i din Skygges Nærværelse, for dette Folk, der begræder dig, ved Skinnets af disse Liigstakler, under de Guddommes Dine, der ere en Skræk for Meeneederen, sværger jeg Tatia Trostid. Ja, I Sabiner, de høvnende Guder, I selv, alle Tatiuss' Venner straffe mig, om jeg ikke mit hele Liv igjennem, bestræber mig efter at lyksaliggjøre den værdige Brud, Tatiuss har skænket mig! over mit Hoved komme den bedste Konges Blod, saafremt jeg ikke søger at betale hans ædle Datter alt hvad jeg skylder hendes Fader!

Ved disse Ord lægger han sin Haand i Tatiass og vil udstrække dem begge mod Baalet. Men Tatia kan ikke staa, hun raver, hendes Lemmer igjennem; hun synker om i Numas Arme; en kold Svædd

Sveed nedrinder af hendes Pande, hendes Mæle er tykt og kan ikke frembringe et eneste Ord; voldsomme Krampetræfninger yttre sig paa hendes blaa Læber: Tatia falder om i Støvet, vrier og velter sig indtil Kræfterne forlade hende; uagtet Numas og Sabinernes Hjælp udgiver hun sin Aand under gruelige Skrig.

Hele Folket er bevæget ved dette Syn. Der er klare Tegn paa at hun har faaet Gift: det rygtes allerede, man hører alt en forvirret Mumlen, liig Stormvinden, naar den begynder at oprøre Havet. Soldaterne, Borgerne see paa hinanden; Forbittrelse staae malet i deres Ansigter; deres Hjerter gløde af Harm: med Forbandelse udtaler man Navnene Romulus og Hersilia. Strax høres et almindeligt Raab; alle Sabinerne trænge sig om Numa: — Hævn os! Hævn Tatius og hans Datter! de ere døde for Romulus' Arm: før os imod denne grusomme Konge; Natur, Religion byde dig det. Lad os uden Ophold rykke imod Rom, nedbryde denne lastefulde Stad, der bestandig har bragt saa mange Ulykker over Sabinerne.

Numa,

Numa, den dydige Numa, omringet, tryk-
 tet af det fortvivlende Folk, opbragt ved Synet
 af Tatias gruelige Død, henrevet af hiin billige
 Afsty, som Lasten opvækker hos den rene Sjæl,
 Numa glemmer, at Straf over Konger tilkommer
 ene Guderne; og, i den første Hede, som han
 ikke kan betvinge, vandrer han imod Rom i Epid-
 sen for de rasende Sabiner.

Men den snilde Romulus havde forudseet
 denne Storm. Da han havde faaet Kundskab
 om, at Numa, uagtet hans Forbud, vilde op-
 fylde sine Eder; havde Romerkongen, tilskyndet
 af den grumme Hersilia, for paa eengang at hæve
 ne sin Datter og sin Myndighed, der begge vare
 foragtede, ladet blande en alt for visdræbende
 Gift i den Smule Epise, Tatius' Datter havde
 taget til sig. Saaledes føder den ene Last den
 anden; saaledes fører altid den første Misgjer-
 ning til en større. Romulus, der frygtede et
 Oprør, vilde ikke være tilstede ved Liigbegængel-
 sen for at sætte Rom i Sikkerhed. Alt ere Por-
 tene lukkede, alt Murene besatte med Soldater.
 Og Barbaren Romulus udfinder en endnu sikrere
 Vold imod Oprørerne: han lader i deres Huse
 gribe

gribe de Sabinſke Qvinder, Børn, Oldinger, der ikke have kunnet følge deres Konges Liig, lader dem opſtille paa Murene, bedækker ved dem ſine Soldater og venter ſaaledes Rebellerne.

De komme, raſende, raabende paa Hævn! ſvingende deres Kaſtespyd. Men de ſtandſe, en Gysen gjennemfarer dem, da de kjænde diſſe Gamle, diſſe Mødre, diſſe Børn, dem de maae gjennemføre med deres Skud før de kunne naae Romerkongens Soldater. Dyb Tauſhed afløſer med eet deres Skrig; de ſee paa hinanden, de ſtaa ubevægelige med aaben Mund og udſtraakt Arm: Naabnene falde dem af Hænderne.

Dette ene Øjeblik bringer den viſe Numa til ſig ſelv igjen. Han ſeer de Ulykker, hans Foretagende vil foraaſage, i deres hele Omfreds, han gyſer for den Fare, han har ladet dette gode Folk ſtyrte i, farer igjennem alle Linier, og taler ſaa: Venner, ingen Hævn mere; den vilde koſte eders Hjerter alt for meget. Redder eders Fædre og eders Børn; denne Pligt er helligere end den at hævne eders Konger. Hvad! J vilde være Fædermordere af Kjærlighed til Tatius? Hvad! diſſe Oldinge, diſſe omme Mødre ſkulde
være

være de Offre, I vilde sende ham i Døderiget?
 Af! I som kjændte ham, vide, om det vel kunde
 trøste hans Ekygge. Sabiner, Sabiner, alle
 andre Steder vilde det være hædersfuldt at sejre;
 her bestaaer Æren i at besejres. Metius, tag en
 Oliegreen og opsøg Rom's Konge: sig ham, du in-
 destaaer for Sabinernes Lydighed; sig ham, de ere
 rede til at give Gidsler, at erkjende ham for Æne-
 hersker, naar han kun sværger at tilgive dem.
 Fordrer han et Offer, det er rede: jeg vil være
 Offeret. Eene paatager jeg mig alles Brøde, eene
 vil jeg være den eneste Undtagelse fra Generalfar-
 donen. Gaae, til, spild ikke et Djeblig, underskriv
 Freden; lov mit Hoved, isald det er nødvendigt:
 det er saa sødt at døe for at redde sit Folk.

Saa taler Numa. Metius vil svare ham:
 men Helten vil ikke høre; han støder ham hen imod
 Rom's Mure. Metius gaaer, man aabner Por-
 ten for ham; i en Hast kommer han tilbage og
 forkynder Fred og Tilgivelse, paa Vilkaar, at
 Numa i Djebliffet forlader Romulus' Stater.

Med dette opløstede Sabinerne et Skrig og
 ville gribe til Vaaben igjen. Men Numa beroli-
 ger dem, besværger dem, byder dem at underkaste
 sig,

sig, forestiller dem de rædsomme Ulykker, hvortil
 han ene vilde være Marsag: truer dem med at
 opoffre sig selv for deres Dine, saafremt de for-
 kaste denne Fred; gaaer hurtig bort med Metius,
 som han omfavner og saaledes tiltaler: min vær-
 dige Ven, astør dine Taarer: denne Landflygtig-
 hed, der redder mit Folk, er nødvendig for min
 egen Rolighed. Havde jeg kunnet see Konulus
 igjen? havde jeg kunnet udholde hiin grusomme
 Herskias Nærværelse, hvis Harmen uden Tvivl
 er medskyldig: den sidste Ugjerning, der indjager
 os Gysen? Ak! Metius, mit Hjerte er helbredet
 for en ulykkelig Lidenstabs, der forgiftede mit Liv,
 men hvorlænge skal endnu mit Saar bløde! Ven,
 den største blant Ulykker, den føleligste Smerte
 er den, at man maa rødmæ af Blusel over den
 Følelse, der før var os dyrebare end alt. Til-
 giv mig de Taarer, jeg fælder; de ere de sidste,
 jeg yder Kjerlighed, herefter skulle alle være An-
 gerstaarer. Jeg overdrager til dig, kjære
 Metius, at samle vor Konges og hans ulykkelige
 Datters Aske: de maae hvile sammen paa min
 Moders Gravmæle, ved Siden af Tullus' Aske.
 Lov mig, at du selv vil bringe dem did, og ikke
 betroe

betroe nogen anden en Forretning, Numa mis-
 under dig. Lev vel, min ærværdige Ven: de
 evige Guder forlænge din Alderdom! tænkt paa,
 at du ene er tilbage for vore Sabiner: deres gode
 Konge er ikke meer, Tatia er borte, Numa skal
 leve langt fra dem; Metius maa trøste dem i de-
 res Tab. Jeg anbefaler dig dem, min ærvær-
 dige Ven; jeg haaber, der vil komme en Dag,
 da jeg skal kunne takke dig for det Gode, du har
 gjort dem.

Han taler. Forgjæves vil Metius følge ham
 og deels Skjebne med ham. Erindre det Folk,
 ere Heltens Ord, det Folk, man altid glemmer.
 Som han siger dette, gaaer han bort med snare
 Skridt og tager Vejen til Marsernes Land.

Det var ad samme Vej, Numa for faa
 Maaneder siden havde draget glimrende, ført
 straalende Vaaben, i Spidsen for Sabinerne,
 beruset af Kjærlighed, ligende efter at vorde Helt,
 og i den faste Tanke at Berøm var Vejen til Lykke.
 Han havde nu vundet denne Berøm; igjennem
 de samme Steder vandrer han nu, uden Følge,
 forviist, nedbøjet af Sorg, flygtende for den
 Konge, han har tjent, skamfuld over sin Elskede,

og nødte til at begjære et Tilflugtssted hos det Folk, han har overbundet.

Han gaaer, snart er han ude af Romulus' Stater; og han føler sig som lættet fra en frygtelig Byrde. I Eggen af Vitellia kommer han ind i en Dal, hvor der rinder en klar Bæk, omgivet af Pile og Popler. Numa følger Bækfens Strøm; snart opdager han ved Foden af en Høj en dyb Grotte.

Løftet ved Murmelen af den Kilde, hvoraf hiin stille Bæk udspringer, gaaer Numa ind i Grotten. Hvor overrastes han, da han der finder en ung Kriger, i en Løvehud, slumrende paa hans Kælle! Numa betragter ham, og gjenkjender ham: det er den djarve Leo, det er ham, han vilde opsoge i Marsernes Land, hans Mod har han lært, hans Venstreb vil han lære at kjende.

Leo vaagner, betragter Numa og kaster sig i hans Arme. De to Helte omarme venstabelig hinanden: O min Ven! udbryde begge paa een gang, jeg søgte just dig. Vilde du da til Rom? falder Numa ham i Talen. Ja, svarede Leo med frimodig og glad Mine; jeg er forviist af mit Fædeland; jeg har intet Fristed mere, jeg vilde just bede min Overvinder om et.

At! ikke et Ord meer om at overvinde! brød
 Numa ud; om Venfkab vilde vi tale. Det lader
 som Skjæbnen vil knytte vort Venfkaabs Bånd,
 ved at underkaste os de samme Prøvelser. Jeg
 er forviist som du; jeg vilde ligeledes søge Til-
 flugt hos dig. Du mindes hvad jeg har gjort for
 den grusomme Romulus; jeg eene har reddet ham
 og hans Hær: til Løn for mine Tjenester, har
 han ladet min Fader og Konge myrde; Tatiuss'
 Datter er bleven forgivet; og, torde jeg lade mig
 see i Rom, maatte der enten anrettes et Blodbad,
 eller mit Hoved falde for Lictorerens Øxe. Ven,
 see det er Kongers Retfærdighed, see saaledes vide
 de at belønne Tjenester.

Numa, svarer Leo ham, jeg har tjent et
 frit Folk; du har seet mig kægte for det; maaſkee
 har du ikke glemt, at jeg satte Ild paa Romernes
 Lejr og erobrede Staden Nuxentium: Marsernes
 have kun erindret hiin Kamp paa de Trebaniske
 Bjerger. Da Freden var undertegnet og Hæren
 kommen tilbage til vore Baaninger, lod det stolte
 Senat, der havde overdraget mig Kommandoen,
 mig falde for sig, at aflægge Regnskab for min
 Opførsel. Oldingen Sophanor blev affat med
 Skjænd.

Stjændsel: mig forviste de Landet, fordi jeg havde ladet mig bedrage af Romulus' Finter, fordi jeg havde ført Hæren i den Snare, du havde stillet for mig. Men, saadan er Friskaternes Retfærdighed, eller rettere, saadan er Menneskenes: alle ere de utafnemmelige: alle vor Kjærlighed uæverdige. Og dog bør man tjene dem, for at behage Guderne og vinde vort Hjertes Bifald.

Vi have opfyldt denne Pligt, ere Numas Ord til ham. Vort Blod have vi udgydet for Fædrelandet. Det forskyder os; det giver os Ret til at leve for os selv. Kom, Leo, kom med mig til en af Apenninens Ørkener; med vore Hænder vil vi oprykke den, Jorden vil vi dyrke, den er langt taknemmeligere end Menneskene; langt borte fra dem vil vi leve; og Venskabets skal række os de eneste Fornøjelser, der egne en stor Sjæl.

En guddommelig Lue tindrede i hans Øjne, da han udsagde disse Ord. Leo kaster sig om hans Hals og fælder Glædestaarer: ja, siger han, jeg følger dig; jeg forlader dig aldrig; mit Hjerte og mit Liv hører dig til. Alt for længe har Kjærlighed gjort mig mine Dage bittere; det er Tid at leve for Venskab.

O Himmel! udbrød Numa, du taler om Kjærlighed! fjænder du da dens Qualer? Er der da ingen Dødelig, hvis Dage jo denne frygtelige Gud har forgiftet? hør de Ulykker, han har paaført mig, og betro mig igjen dine; thi jeg føler meget got, at jeg ikke kan leve uden en Ven.

Den værdige Leo hører opmærksom til; og Numa fortæller ham sine Tildragelser fra sin Fodsæl til denne Dag.

Denne Fortælling, hvori herster Oprigtighed og Bessedenhed, fortryller den falsomme Leo og binder ham endnu fastere til den værdige Ven, hans Hjerter har valgt. Han begræder Tullus' og den gode Sabinerkonges Død; yttre Affekt for den grumme Romulus og lykønsker Numa med, at han kunde overvinde sin Tilbøjelighed for den lastværdige Hersilia.

Ven, saa taler han til ham, Offeret var smerteligt; man maatte vælge mellem Kjærlighed og Dyd: du valgte Dyden; forvlist er du nu af Rom, omflakkende, en Flygtning, uden Fristed, endnu bærende paa den Pii, der har sønderrevet dit Hjerter. Men jeg vover at gjøre dig selv dette Spørgsmaal: ifald du ved at glemme din Eed,

og

og træde Tatiüs' Arske under Fødder, var bleven
 Hersilia's Gemal; isald du med din Elskede havde
 svinget dig paa en Throne; vilde da ikke Nager
 have boet i dit Hjerter? vilde Romulus' Svigersøn,
 Arvingen til hans Magt, Besidderen af en tilbedt
 Herskerinde, vilde han ikke have været ulykkelige-
 re, følt mere Marter, end den dybige, forviste
 Numa? Numa, Numa, jeg taler af egen Erfa-
 ring; thi Himlen, der dannede os to til at worde
 Venner, synes at have gjort vore Ulykker hinan-
 den saa lige, som vore Sjæle er det: jeg har op-
 offret min Pligt alt. Meget har jeg tilviste tabt;
 men alle disse tabte Herligheder ere tilhobe intet
 imod den Fred, den Sjæle, der aldrig forlader
 mig. Mit Hjerter er reent, som denne Kilde;
 see, det er det første Middel til Lyksalighed: det
 andet er at have en Ven; i Dag har jeg fundet
 ham. Hør Fortællingen om mine Hændelser:
 Gid det maatte opvække hos dig den samme Deel-
 tagelse, din Fortælling indgød mig!

Ved disse Ord omarmet Numa paa ny sin
 værdige Ven; og den Marsiske Helt begynder
 sin Historie.

 Otten-

Leo
 for sin
 Camilla
 bærede
 nimer
 seer de

ad

Ottende Bog.

Indhold af ottende Bog.

Leo fortæller Numa sin Barndoms Historie; sin Omhed for sin Moder Myrtale; sin Kjærlighedsforstaaelse med Camilla; sin Lidenſkabs Opoffring; og hvad Myrtale aabenbarede ham paa sin Dødsſeng. De forvildes blant Apenninerne. Numa møder en Elding og hans Datter. Han ſcer dem tilbede Ilden.

O t t e n d e B o g .

Jeg er fød i Marsernes Land blant de Apenninske Bjerge. Min Moder var fattig og sygelig. En Hjord, en Straahytte og en Have var alt, hvad hun ejede. Myrtale var hendes Navn; hendes Mand havde hun mistet nogle faa Maaneder efter min Fødsel; mig elskede hun med Moderfjærlighed.

Fra min spædste Ungdom vogtede jeg min Moders Hjord; klædt i en Ulvehud, som Myrtale havde tilskaaet, saa den passede mig, og væbnet med et lidet Spyd, som jeg alt forstod at kaste. To stærke Hunde fulgte mig og vare rede til at forsvare Faarene og Hyrden. Jeg var slet ikke bange for de vilde Dyr: tvertimod vustede jeg paa dem at øve mit unge Mod. Jeg klavrede op paa de bratteste Klipper: jeg svømmede over de meest rivende Strømme, for at fange unge Steengeeder, eller fra en Grantop, at borttage de spæde Skovduer af deres Rede. De vare bestemte min Moder: ved denne Tanke blev alting mig

mig
læffe
rejse
ved a
naar

vor
langt
jeg b
irette
med
Gang
hun
at jeg

jeg f
skulde
Men
ved e
snart
Tanke
seer j
det h
ne b

mig læt; og naar jeg indbildte mig, at denne
lækkre Spise kunde forlænge hendes Dage eller op-
rejse hendes forfaldne Helbred, var jeg lykkeligere
ved at have fanget et Par Duer, end en Konge,
naar han har erobret Lande...

Om Aftenen bragte jeg Faarene tilbage til
vor Hytte; Hjertet bankede af Glæde, naar jeg
langt fra viiste de Duer eller den liden Raabuk,
jeg bar i Triumf. Min Moder satte mig fjærlig
irette, truede mig, i det hun omfavnede mig,
med aldrig meer at lade mig gaae ud, afflog nogle
Gange mine Gaver, eller modtog dem først, naar
hun havde faaet hundrede gange det Løfte af mig,
at jeg ikke mere vilde sætte mit Liv i Fare.

Elskede Barn, sagde hun til mig, o! at
jeg kunde følge dig op paa Bjerget! ingen Fare
skulde skrække mig, naar jeg deelte den med dig.
Men svag, længselfuld, hæftet til denne Hytte,
ved en Smerte, der forekommer mig saa stor, saa
snart du ikke er der, flyver mit Hjerte og mine
Tanter efter dig; forestil dig min Angest. Snart
seer jeg dig svævende paa Granens spidse Top, og
det hele Træ forekommer mig for svagt til at kun-
ne bære dig; snart seer jeg dig sætte over en Strøm,

din Fod glider paa en glat Steen, du udstrækker
 Armene, og den skummende Bølge opsluger dig.
 O kjære Søn! lad det være dig nok at vogte vor
 Hjord; Mælken af vore Gaar, vor Haves Bælg,
 frugter yde os tilstrækkelig Næring. Berøv ikke
 Hinden og Turtelduen deres elskede Unger, at ikke
 Wildbasserne og Bjørnene til Gjengæld maatte
 berøve mig min Søn. Af! lov mig i det mindste
 aldrig at vove dig ind i de Huler, hvor disse gru-
 me Dyr skjule deres Unger. Lov mig det med
 Sed, kjære Leo; om ikke for din Skyld, saa gør
 det for din Moders. Tænk paa at jeg lever blot
 ved min Søn: Betænk, at, naar du bliver een
 Time længer borte, end sædvanligt, vil du finde
 din Moder døende af Betsymring og Smerte.

Saaledes taledes Myrtales til mig. Jeg be-
 roligede hende ved Hjærteegn; jeg lovede hende at
 undvige de Farer, hun befrygtede: da trykkede
 hun mig til sit Hjerte, bad mig fortælle alt,
 hvad jeg havde gjort den Dag, og fortalte mig
 igjen, imens hun tillavede Maden, sin Ungdoms
 Tildragelser. Aftenen svandt hurtig ved denne
 behagelige Samtale. Før min kjærlige Moder
 lagde sig til Hvile, forsynede hun mig med Lev-

netts.

netemidler til den følgende Dag, gjentog sin Formaning om Forsigtighed, omfavnede mig tusende Gange og smigrede for mine tvende troe Hunde, som for at anbefale dem at vaage over hendes Son, og at forsvare ham.

Det landlige Liv, jeg førte, udviklede snart mine Kræfter. I en Alder, da man plejer endnu at være Barn, var jeg alt stor og stærk. I mit femtende Aar frygtede jeg hverken Bjørn eller Bildvasse; mit Rastespyd var farvet med deres Blod, men jeg havde dult det for Myrtale. Mine Hunde, der havde værnet om min Ungdom, vare blevene gamle og kraftløse, Røden var til mig at forsvare dem. Rolig, lykkelig som Hyrde, spillede jeg paa Fløjten, eller forfulgte Skovens Beboere. Jeg savnede intet, elskede intet uden min Moder. Min eneste Kummer var at see, hvor Alderen Dag for Dag mere svækkede hendes svage og vaklende Helbred.

En Dag, som jeg sad paa Spidsen af en Klippe, hvorfra et Vandfald hundrede Fod under mig med en forfærdelig Rusen nedstørte, blev jeg uformodentlig en Hjort væd, den var saaret med en Pjil, i det den flygtede forliiste den sit Blod,

Blod, og tilsidst styrtede sig i den Strøm, det
 rusende Vandfald dannede. Et Øjeblik efter saae
 man en Skjoldmø, iført en Løvehud, med Røg-
 geret paa Skuldren og Buen i Haanden: paa en
 stolt Ganger fløj hun efter den saarede Hjort.
 Diana ene er faur som hun. Lange sorte Lokker
 svævede om hendes Skuldre: Mod og Fyrighed
 funklede i hendes Øjne; og dog havde de ikke for-
 trængt Blidheden af hendes Ansigtstræk. Imens
 jeg, henrykt af Beundring, stirrer paa hende og
 næppe kan drage min Aande, seer jeg hendes ra-
 ske Ganger kaste sig i Strømmen, hvis hurtige
 Bølger rive den med sig. Forgjæves stræber hun
 at bringe den over til den anden Bredde, de skum-
 mende Bølger sætte sig derimod. Strax bliver
 Hesten borte under hende, og ruller væk med
 Strømmen; hun selv rives bort, og forsvinder
 for mine Øjne.

Jeg var alt midt i Bølgerne. Længe svøm-
 mer jeg uden at finde hende, jeg vilde redde;
 endelig faaer min Haand fat paa hendes lange
 Haar; og jeg bringer hende tilbage til Glodbred-
 den: hun var uden al Følelse. Da jeg mistviv-
 lede om at bringe hende til sig selv igjen, bærer
 jeg

jeg h
 min
 dejlig
 der a
 denne
 gjord
 vægel
 Uagte
 at see
 Side
 takke
 mig
 for n

at h
 at for
 Hun
 fede
 Guld
 og lo
 hun
 hud
 byde
 har

jeg hende til vor Hytte, hvor hun omsider ved min Moders Omfara aabner Djnene. Ak! disse dejlige, tryllende Djne antændte i mit Bryst en Ild, der aldrig skulde slukkes. Jeg lovede at betragte denne himmelske Skjønhed, hvis Blegghed endnu gjorde hende mere indtagende, og jeg følte en Bævægelse, en Urolighed, jeg aldrig før kjændte. Uagtet denne Urolighed kunde jeg ikke blive mæt af at see paa hende, jeg kunde ikke gaae fra hendes Side; og da hun igjen aabnede Munden for at takke mig, rødmede og stammede jeg; hun spurgte mig om mit Navn, min Moder maatte svare for mig.

Imidlertid gjør den dejlige Skjoldmø, efter at hun har hvilet sig i nogle Timer, sig rede til at forlade vor Hytte uden at sige os, hvo hun var. Hun bød min Moder Guld; dette Tilbud frænkede os. Hun mærkede det; strax tog hun sit Guld tilbage, rev en kostbar Kjæde af sin Hals, og lagde den om Myrtales. Derpaa betragter hun mig med om Erkjændtlighed, tager den Løvehud af, som hun bar over sin Purpurkjole, og byder mig den med disse Ord: Den store Alcides har baaret den: han forærede min Fader den som

en

en Erkjændlighed, for den Gæstmildhed hvormed han havde modtaget Alcides. Jeg gjør samme Brug deraf som Herkules; jeg giver den til ham, der reddede mit Liv: kan jeg troe min Aelse, saa kommer denne frygtelige Hud, hvori Jupiters Søn svøbte sig, ikke i uværdige Hænder.

Hun omfavner min Moder, laaner mig et mildt og frygtsomt Djekest, forbyder mig at følge hende og gaaer tiilsom bort.

Min Moder og jeg saae paa hinanden. Den Tilstand, hvori vi havde seet hende, var det eneste der kunde faae os til at troe, at denne Ube-
 kjændte ingen Gudinde var. Henrevet af Beundring og Overraskelse betragtede jeg denne Løvehud, der endnu var vaad af Strømmen: den Tanke at en Halvgud havde baaret den, gjorde den mindre kostbar i mine Øjne, end det at jeg havde seet den paa Skjoldmaens Skuldre. Hendes Træk, hendes Miner, hver hendes Bevægelse var præget i mit Sjæl: hendes Ord gjensløde for mit Øre: for første Gang i mit Liv adspredt og fordybet i Tanker under min Moders Tale, fulgte jeg hende den Følelse, der fyldte mit Hjerte.

Der

Dag
 Klip
 hud;
 folte
 ligt
 Det
 paa
 faur
 Str
 redd
 den
 hun
 did,
 War
 fede
 Klip
 mer
 min
 mit
 Ste
 saa
 jeg

Den følgende Morgen var jeg allerede ved Dagens Anbrud med min Hjord paa Wandfaldets Klippe: Jeg havde iført mig den prægtige Lovehud; Røppe havde den berørt mit Bryst, før jeg folte mig gjennemstrømt af ny Kraft, ubetvingeligt Mod og fremfor alt af en fortærende Jld. Det lod, som dens Lue tiltog, saasnart jeg kom paa det samme Sted, hvor jeg havde seet den faure Skjoldmø. Jeg nedstiger til Randen af Strømmen; jeg op søger det Sted, hvor jeg havde reddet hende; og finder Fornøjelse i at sidde paa den Græs bænk, hvorpaa jeg havde sat hende, da hun var daanet. Jeg sukker, tumler mig hid og did, seer omkring mig; og disse Bjerger, dette Wandfald, dette skønne Syn, der tilforn henrykkede mig, standser ikke mere mine Blik. Disse Klipper ere mig ode, denne Ensomhed forekommer mig gyselig: min Hjord er mig ligegyldig, min Fløjte bliver mig til Besvær, jeg glemmer mit Kastespyd: dog kan jeg ikke forlade disse Steder, der ere blevene mig i min Tungsindighed saa kjære.

Naar jeg kom tilbage til min Moder, feler jeg ikke mere hiin søde Sjælerø, jeg for altid fandt

ved

ved hendes Side. De Timer, jeg tilbringer i hendes Hytte, forekomme mig lange; jeg besvarer næppe hendes Spørgsmaal; jeg bruger tusende Omveje for at faae hende til at tale om den Ube- kjendte: selv tør jeg ikke tale om hende; den Kjæde, Myrtale bærer om sin Hals, tiltrækker sig uophørlig mine Blik; jeg omfavner min Moder for at kunne kysse denne Kjæde.

Alt vare tre Dage henrundne: hver Morgen kom jeg, naar Morgenrøden fremstraalte, til Bandsfaldet; der biede jeg til Solen dalede, med Djnene hæftede paa den Kant af Bjerget, hvorfra Skjoldmoen første Gang var kommen frem. Endelig den fjerde Dag seer jeg hende igjen. Væbnet ligesom før reed hun paa en guldfarvet Ganger: og Rødme bedækkede hendes Ansigt, da hun blev mig vaer paa Klippen.

Flux er jeg ved hendes Side. Hun svinger sig af sin Ganger, binder den til et Træ, sætter sig paa en Steen, beder mig og sidde, og taler saaledes til mig: Edle Hyrde, jeg var næsten vis paa at træffe dig her; det er for din Skyld jeg kommer hid. Du har reddet mit Liv; jeg vil gjøre dit lykkelig: det er Bevæggrunden, der førte mig
hid.

hid.
tes d
der?
min s

hvis
hiin
du h
tilba
lang
dette
meli
at b
intet
en s
gelig
der

meff
vi e
gjør
til
gav
fatt
os

hid. Tal derfor frimodig med mig: Hvad fattes du for at leve lykkelig? Hvad fattes din Moder? Viid at min Erkjendtlighed er stor, og at min Magt er næsten lige med den.

Jeg slog Djuene ned og svarede: O Du, hvis Navn jeg ikke veed, Du som indgyder mig hiin Vrefrygt, jeg for kun sølte for Guderne, du har erindret dig en Hyrde! du er kommen her tilbage for at see ham! Ak! denne Godhed er langt større, end hiin Tjeneste jeg viiste dig; fra dette Øjeblik er jeg den, der skylder dig Taknemmelighed. Du spørger mig, hvad mig fattes til at blive lykkelig: for jeg saae dig fattedes mig intet. Vi ere rige, min Moder og jeg: vi have en Hytte, der beskytter os mod Vejrets Ubehageligheder, en Have, der nærer os, en Hjord, der klæder os: desuden gaaer jeg ofte til de nærmeste Landsbyer, hvor jeg bærer den Uld hen, vi ej behøve, og sælger nogle Lam, der kun vilde gjøre vor Hjord for stor; jeg bringer da tilbage til min Moder nogle Guldstykker, der vel ikke gavne os noget, men som vi med Glæde give de fattige Gamle, der imellemstunder komme og bede os om Ly. Der er da kun et eneste Middel, hvore

hvorved du kan gjøre mit Liv mere lykkeligt: det du i Dag har betjent dig af: thi denne er den skønneste blant alle mit Livs Dage.

Eskoldmøen smilede ved min Tale. Ih nu! svarede hun mig, siden min Nærværelse er det eneste der fattes dig, saa vil jeg engang imellem komme og see til dig; Taknemmelighed fordrer det af mig. Men jeg vil ikke sige dig, hvem jeg er: lad det være dig nok at vide mit Navn er Camilla; og min dultede Herkomst være som den vil, saa vær overbevist, at det er Camilla saa sødt at skylde Leo sit Liv.

Efter at have sagt disse sidste Ord i en øm Tone staaer hun op, løser sin Hest, svinger sig paa dens Ryg, laaner mig et Djekast og forsvinder.

Jeg var beruset af Glæde. Den ømme Deeltagelse, hun havde yttret imod mig, det Djekast hun havde sendt mig, da hun drog bort, hendes Løfte om at komme igjen, alt henrev mit Hjerte og satte det i Brand. Jeg gentog Navnet Camilla; jeg vilde lære alle Bjergenes Echoer det; jeg vilde skjære det i Barken af alle Træer. Camilla

milla
i hele

ingen
fortry
Bånd
lighed
havde
gende
den
alle
jeg fo
end
arme
behag

igjen
skæn
af m
den
var
saae

Ude

Camilla fyldte min hele Sjæl; kun Camilla saae jeg i hele Naturen.

Fra dette Øjeblik, ingen Tungtsindighed, ingen Kjedsomhed mere; disse Ørkener forekom mig forryllende, disse Træer, disse Klipper, dette Vandfald, alt fik ny Vnde for mig, min Kjærlighed forstjænnede alt. Jeg syntes, Naturen havde forecnet alle dens Skjønheder i denne indtagende Ensomhed: jeg frygtede, ikke at beholde den alene; jeg ønskede at kunne tilslutte den for alle Mennesker. Min Hytte blev mig behageligere, jeg kom hjem til min Moder, langt mere fornøjet end jeg nogensinde før havde været. Vore Omarmelser vare venstabeligere, vor Samtale mere behagelig og kjærlig.

Camilla holdt Ord; to Dage efter kom hun igjen. O! hvor snart svunde de Øjeblikke, hun skænkede mig! Hundrede gange svævede Tilstaaelsen af min Kjærlighed paa min Tunge, hvergang døde den paa Læberne. Naar jeg saae paa Camilla, var jeg i Begreb med at tale; saasnart Camilla saae paa mig, bandt Urefrygt min Tunge.

Snart kom Camilla alle Dage til Vandfaldet. Uden at have fortalt hende min Kjærlighed, uden at

at have hørt af hendes Mund, at jeg var elsket, vare vore Samtaler, som to Elskendes. Før vi forlode hinanden, bestemte vi altid Øjeblikket, da vi skulde sees igjen og vi vare begge paa Stedet for dette Øjeblik. Hvor frydsfulde saae vi hinanden igjen! med hvilken Glæde gjorde vi hinanden Regnskab for alle de Tanker vi havde haft! Camilla taledes kun om mig, jeg kun om Camilla. Disse søde Samtaler vare bestandig de samme og forekom os dog altid nye.

Camilla havde kun een Hemmelighed for Leo, nemlig sin Herkomst. Hvad kommer dig min Stand ved, sagde hun, naar du kun grandt kjænder mit Hjerte? naar dette elskende Hjerte kun føler for dig.

Den elskværdige Camilla stræbte og at forfinne og bilde min Forstand. Hun havde Kundskaber og meddeelte mig dem: Hun fortalte mig om Janus' Regjering, om Argonauternes Tog, om Thebens og Trojas Belejring; hun lærte mig Vers af Hesiodus og Homerus. Hvor husede jeg grandt hendes Underviisninger! Hvert hendes Ord prægede sig dybt i min Sjæl; hvad Camilla een gang havde sagt, glemte jeg aldrig. Hvor
trylle-

tryllede
ved Mo
nus,

vare h
hed;
Myrta
høje d
Moden
heelt;
ge Gu
er dyd
Wirkse

Dag
ventet
fende
hed v
brød l
er end
alt fo
Øjeblik
de, d
lade d

trylledes jeg ved at høre hende! hvor opluedes jeg ved Achilles' Daad, og naar Homer malede Venus, fandt jeg dog Camilla end skønnere.

Saaledes henrandt mit Liv. Alle Dage vare helligede Kjærlighed, alle Aftener sønlig Omhed; thi langt fra at svække mine Følelser for Myrtale syntes min Lidenſkab for Camilla at forhøje dem. Mit Hjerte deelte sig ikke imellem min Moder og min Elskede, hver af dem havde det heelt; og det er tilvisse en Velgierning af de evige Guder, at den hæftigste Kjærlighed, naar den er dydig, giver alle vor Sjæls Dyder endnu større Virksomhed.

Min Lyksalighed varede kun kort. En heel Dag hengleed uden at Camilla kom. Næste Dag ventede jeg hende, halvdød af Urolighed og sukende efter at see hende. Hun kom, men Blegthed var breedt over hendes Pande: Min Ven, brød hun ud i det hun nærmedes mig, vor Lykke er endet: vi skulle nu med vore Taarer betale de alt for korte Øjeblikke, den varede. Indtil dette Øjeblik har jeg dulgt dig, hvo jeg er, jeg frygtede, du, ved at faae min Stand at vide, vilde lade dig afstrække fra at elske mig; og det var mig
faa

saa sødt, at elskes af dig, uden at du kjendte mit Herkomst. Det er Tid at underrette dig derom: jeg er saa ulykkelig at være en Kongedatter!

Ved dette Ord brød en kold Svøde ud over mit hele Legeme, mine bævende Knæ bøjede sig, min iisnede Tunge kunde ikke frembringe et eneste Ord. Camilla tog mig ved Haanden, bød mig sidde ved sin Side, og efter at hun havde stræbt at adsprede min pludselige Skræk, foer hun saaledes fort:

Min Fader er Vestinernes Konge. Vejen herfra til hans Hovedstad Eingilia er kort; Lyst til Jagten bruger jeg som Paaskud for at see dig alle Dage. Jeg haabede længe at nyde denne Lyksalighed: men jeg er min Faders eneste Barn; hans Rige skal være min Medgift, og alle Italiens Fyrster have alt begjært min Haand. To Konger især true os med Krig, hvis jeg ikke snart gjør et Valg. Den ene er Maruciernes Konge; hans Stater støde til mine, hans Folk var altid en Fiende af vort. Min Formaling med hans Søn skal for evig gjøre en Ende paa disse Krige og danne en mægtig Stat. Statsklogskab, Fornuft, Menneffelighed tale for Marucernes Prins,

der

der, for
herse,
end en
lands
Fader.

Salent
domme
Telemach
ham
frugte
Kefærd
tere faa
der i e
at begj

siden jo
vilde
du vee
Barn
Stand
gjøre e
mig,
ikke fu

anden

der, for at lære og danne sig i den store Kunst at herske, fra sin spædste Ungdom, uden andet Følge end en viss Hofmester, har gjennemrejst Grækenlands Der. Han er paa Tilbagerejsen til sin Fader.

Hans frygteligste Medbejler er Telemantus, Salentinernes Konge. Hans Magt, hans Rigdomme, hans Stammes Anseelse — han er af Telemakus' og Antiopes Et — alt dette giver ham Fortrin for Maruciernes Fyrste: men vi frygte lidet Salentinerne; der ere saa mange Følkesfærd imellem os og dem; og Telemantus' Gesandter faae næppe Sejren over Maruciernes Konge, der i egen Person er kommen til min Faders Hof, at begjære mig for sin Søn.

Fra begge Sider er Ulykken lige stor for mig, siden jeg maa skilles ved en Frihed, jeg saa gjerne vilde beholde for evig at kunne elske dig. Men du veed bedre end nogen anden, Leo, hvad et Barn skylder sin Fader: Min er gammel, og ikke i Stand til at forsvare sig; han driver paa mig at gjøre et Valg, ved sine graae Haar besværges han mig, ikke at paadrage ham en Krig, som han ikke kunde udholde, og som vilde volde hans og

den Deel. D hans

hans hele Folks Ulykke. Hvad skal jeg gjøre? Jeg beder dig om dit Raad.

Camilla, svarede jeg hende — thi din Stand og din Byrd kunne ikke indgyde mig mere Færefrygt end Navnet Camilla — et Hjerte, der elsker, bør opoffre Kjærlighed alt; men den dydige Hjerter bør opoffre Kjærlighed for sin Pligt. Mit Mod siger mig vel, at jeg skulde kunne forsvare dine Stater; at jeg væbnet med denne Kølbe, i denne Rødmæssige Løvehud, skulde kunne drive Marucierne, Salentinerne, og alle Italiens Folkesærd tilbage fra dine Mure. Men var jeg end den største blant Helte, var end min Daad stor, som Alcides', kunde jeg vel gjøre Fordring paa at vorde din Brudgom? Nej, aldrig kan jeg komme til at eje dig! udbrod jeg hensineltende i Taarer; Du er Kongedatter, jeg kun en stakkels Hyrde. Daare som jeg var! O Camilla! Camilla! hvor dyrt maa jeg betale min Wildfarelse!

Er jeg mindre at beklage end du? faldt Camilla ind; troer du, at mit kummerfyldte Hjerte ikke lider nok saa meget, som dit? Men jeg har endnu et Glimt af Haab tilbage; jeg kjænder Marucierne's Konge, mine Stater er det, ikke Camilla,

missa, i
bare ha
Haand,
mit Rig
Valg,
mantus
vil fini
mig me
Krone d
F
ning: C
Med s
elskede
C
brede i
hendes
vi blive
alt: jeg
mit Hj
Indtry
te ham
Forslag
Græker
død pa

missa, han ønsker for sin Søn. Jeg vil aabenbare ham alt; jeg vil sværge ham med Haand i Haand, efter min Faders Død at afstaae ham mit Rige, saafremt han ikke vil trænge paa mit Valg, saafremt han vil forsvare os imod Telemantus. Det Haab at herste over to Folkeslage vil smigre hans æresyge Sjæl, og jeg vil prise mig meer end lykkelig ved at kunne kjøbe for en Krone den saa søde Rettighed at elske Leo.

Forgjæves satte jeg mig imod denne Beslutning: Camilla forlod mig, bestemt at vove alt. Med smertelig Utaalmodighed ventede jeg min elskede Camillas Gjenkomst.

Efter tre Dage kom hun igjen: Glæden tindrede i hendes Ansigt, et sødt Smil hvilede paa hendes Læber. Vi blive lykkelige! brød hun ud, vi blive lykkelige! Jeg har sagt Maruciernes Konge alt: jeg har ikke frygtet for at aabenbare ham, at mit Herte hørte dig til. Min Fortrolighed gjorde Indtryk paa ham; Tilbudet af min Krone bestemte ham til at tjene os. Hør denne Monarks Forslag. Hans Søn, der var paa Hjemreisen fra Grækenlands Der blot i sin Hofmesters Følge, er død paa Creta; da han rejste ubekjendt, veed Ingen

gen at han er død. Den unge Prinses Hofmester har hemmelig givet den uhyggelige Fader Efterretning derom, men har ikke været at komme for hans Dine: han er bleven i Dalmatien. Maruciernes Konge begræder sin Søn; men desuden beklager han en Formæling, der vilde have betrygget hans Folks Ro og fordoblet hans Stater: hans Sorg vilde lindres, naar kun hans Vresyge blev tilfredsstillet, og for ej at see min Krone paa Telemantus Hoved, har han kun eet Middel tilbage. Hans Søn var ubekjendt ved hans Hof, han forlod det i sin Barndom; man troer, hans Søn lever, og man venter ham hver Dag: Maruciernes Konge antager dig i hans Sted.

Han rejste, saa talede han til mig, han gaae til Dalmatien til min Søn Hofmester, og foresaare ham min kongelige Ring og mine skrevne Befalinger. Saa komme han tilbage med ham; jeg vil modtage ham som min virkelige Søn: mit bedragede Folk vil erkjende ham; du vælger ham da til Gemal; du bliver lykkelig; og Fred imellem to Nationer, din Lykke, min Rolighed skulle worde Lønningen for en Usandhed, der fortjener

Und

Undskyld
Gavn for

E

bringer

over to

fen og

vore D

de! du

hvor fo

om vor

rolige d

P

maa m

mig Liv

jeg har

Faders

berøve

Vi ville

Camilla

Søn fr

Søn til

ne Tan

der er i

der op

Undskyldning, siden den ingen skader, men er til Gavn for mange.

See, det er den Glædskabstidende, jeg bringer dig! Vi skal forenes, Leo: du skal herske over to Riger; vi skal aldrig mere skilles ad; Lykken og Kjærlighed skal Haand i Haand forsøde vore Dage. Hvordan! du er ikke henrykt af Glæde! du falder ikke paa Knæ for at takke Guderne! hvor kold, hvor mørk du modtager Forsikringen om vor Lykke! hvad Bekymring kan endnu forurolige dig? Hvad tænker du paa.

Paa min Moder, svarede jeg hende. Jeg maa miste dig, eller volde dens Død, der gav mig Livet. Jeg lader dig selv dømme, dig, som jeg har seet rede at opoffre vor Kjærlighed for din Faders Ro. Skal jeg forlade Myrtale? skal jeg berøve hende den eneste Støtte, hun har tilbage. Vi ville overvælde hende med Velgjerninger, faldt Camilla mig i Talen. Men du vil tage hendes Søn fra hende! udbrød jeg; du vil tvinge denne Søn til at forskyde hende som Moder! Blot denne Tanke indjager mig Gysen. Nej, Camilla, der er intet Kongerige, ingen Herlighed i Verden, der opvejer imod denne Følelse, Naturens første Vel.

Belgjerning, den ypperste Fornøjelse, vore Hjerter nyde. Jeg kan umælig villige i at forvise den af mit, ja end ikke at lade, som den var forvist.

Men det var ikke den eneste Brode, jeg gjorde mig skyldig i, naar jeg antog den Marucciske Prinses Navn. Hvordan! Goltene skulde ved List bringes til at lyde mig! Usandhed skulde sætte mig paa Thronen! Ak! havde de retmæssige Konger saa store Pligter at opfylde, staae de Guddommene til Ansvar for alt det Gode, de have forsømt, for alt det Onde, de have tilladt, hvor meget mere frygteligt maatte da det Regnskab blive, jeg skulde aflægge, jeg, der havde svunget mig paa Thronen, ukaldt af Guderne! jeg, der, saa at sige, havde tilranet mig min Krone! og som hver Hylding af den ringeste blant mine Undersaatter vilde være en Bedrejelse for min Lagn.

Nej, Camilla, nej: du er mit højeste Gode; Himlen og mit Hjerter ere mine Vidner, at jeg vilde give mit hele Liv for een Dag at leve som din Brudgom. Men denne saa store Lykke, hvorom den blotte Tanke beruser min Fornuft, vilde ikke mere være Lykke for mig, naar min Samvit-

tighed

tighed i
man ik
Dyden
Bevidst
da Skj
den er
Her vi
skal jeg
tilbage
Faders
Fornøj
Pligt,
ynk en

og fre
mig o
Blik o
lig gr
og sag
nen p
har in
Leo;
jeg fr
sværg

tighed ikke var rolig. Til Held for Dyden, kan man ikke nyde nogen Fornøjelse uden den Fred, Dyden allene skænker: paa Thronen med dig vilde Bevidsthedsnag gjøre mig ulykkelig; hellere gjøre da Skæbnen mig det. Forlad mig i denne Ørk: den er opfyldt med dig, der skal jeg kunne leve. Her vil jeg uophørlig begræde dig: Men kun dig skal jeg have at begræde: min Dyd beholder jeg tilbage. Lev vel, Camilla, vend tilbage til din Faders Palads; glem en Ulykkelig; og gid den Fornøjelse, en høj Sjæl føler ved at opfylde sin Pligt, maa virke, at du mindre føler af den Medsynet en Ulykkelig opvækker hos dig.

Som jeg sagde dette, slog jeg Øjnene ned, og stræbte at skjule mine Taarer, Camilla hørte mig opmærksom, betragtede mig med stirrende Blik og dvælede længe uden at svare mig. Endelig greb hun min Haand, trykkede den stærkt, og sagde: Jeg elsker dig, og din Dyd sætter Kro-
nen paa den hæftige, den evige Kjærlighed, du har indstødt mig. Men jeg giver dig mit Bifald, Leo; og frasiger mig dig fra dette Øjeblik. Ja, jeg frasiger mig dig, men dette gjentager, dette sværger jeg dig, at jeg vil bære den Gølelse, der
for

foreener os, med mig i Graven; at dit Billed skal leve i mit Hjerter, saalænge dette qvalfyldte Hjerter banker, og bukker jeg under for min Smerter, som jeg haaber, og hvorom jeg anraaber Guderne, da skal mit sidste Suk være dig helliget.

Med disse Ord forlader hun mig, svinger sig paa sin Ganger, tilraaber mig med qvalt Stemme Farvel, gjentager det tre Gange med Armene udsat imod mig, rider fort, og vender sig om for endnu engang med taareblændte Øjne at betragte denne Klippe, dette Vandfald, denne Plads, hvor vi saa ofte sad sammen; der syntes som hun og sagde dem Farvel. Endelig sender hun mig endnu eet, det sidste! Djævel, fuld af Dmhed og Bedrøvelse, og forsvinder Ven! siden denne gruelige Dag saa jeg aldrig Camilla mere.

Her afbryder Leo: to Strømme af Taarer nedrinde fra hans Øjne; en frygtelig Vægt nedbøjer ham. Numa trykker ham til sit Bryst: de to Helte holde hinanden længe i Favn uden at sige eet Ord. Endelig tvinger Leo sig, kvæler sine Suk, og farer saaledes fort;

Jeg

2
jeg har
get hen
det har
skjule h
med at
samme
snart j
til at
Lave,
gaae d
en Gr
forega
over.

hørte
ligesaa
delfer
Engd
Urter
komu
svag
følgen
Dren

Jeg vilde følge for min Moder det Offer, jeg havde bragt hende: det kunde ikke have forøget hendes Kjærlighed, hendes Bekymringer vilde det have forøget. Jeg stræbte af alle Kræfter at skjule hende min Smerte. Jeg tilbragte Dagene med at græde paa den samme Klippe, paa de samme Steder, hvor jeg havde seet Camilla: saar snart jeg kom tilbage til Hytten, tvang jeg mig til at paatage en fro Mine, satte mit Ansigt i Lave, og naar min Tungstindighed ikke kunde undgaae det grandtseende Modersje, hittede jeg paa en Grund, der ikke kunde nedslaae Myrtale, jeg foregav en Modgang, hun læt kunde troste mig over.

Saa henglede to Maaneder, uden at jeg hørte noget om Camilla, og mine Qualer vare ligesaa tunge som den første Dag. Ak! nye Lidelser ventede paa mig. Min Moder faldt i en Sygdom; til hendes Helbredelse forsøgte jeg alle Urterne paa vore Bjerger. Men hendes Time var kommen: hun følte den sig nærmende Død; med svag Stemme kaldte hun ad mig, og sagde til mig følgende Ord, der endnu ligesom lyde for mine Øren: Jeg har bedraget dig, Leo, jeg er ikke din Moder.

Moder. Paa Dødsengen beder jeg dig om Tilgivelse for en Usandhed, der forstødede mine Dage. Younget til at forlade min Hytte og flye for de grumme Pelignier, som den Gang bekrigede os, kom jeg ved Aternusflodens Bredde til Landsbyen Abia, som disse Umenneſker nys havde afbrændt: midt iblant Brandens og Blodbadets rædselsfulde Levninger, imellem Stykker af døde Legemer, blev jeg dig vaer i din Bugge. Bleg var du, bedækket med Blod, og gjennemboret af en Dolk, der endnu sad i dit Bryst. Din Skjønhed gjorde Indtryk paa mig; jeg lagde min Haand paa dit Hjerte, og fornemte at det endnu slog. Jeg bar dig bort i Buggen, jeg lægede dit Saar; jeg opholdte dit svage Liv: du kaldte mig Moder; og jeg var aldrig stærk nok til at frasiſge mig dette søde Navn. Han forlader mig, ſagde jeg til mig ſelv, ſaa fremt han ſaaer at vide, han ikke er min Søn: det er mig ubekjænt, hvo der ere hans Forældre, de kunde ikke elſke ham hæftigere; det er bedſt at vedligeholde en Wildfarelſe, der uden at gjøre ham ulykkelig, gjør mig Livet taaleligt. See det var min Bevæggrund. Tilgiv min Svaghed: du elſkede mig ſaa højt, min kjære Søn, at du ſelv gjorde

gjorde mig en Tilstaelse umulig, der vilde have kostet mig din Kjærlighed.

Ved disse Ord trykkede jeg hende i mine Arme, vadede hende med mine Taarer. Mit kjære Barn, sagde hun til mig, vi maae skilles ad: aftør dine Taarer; de gjøre Skilsmissen grusommere. Viid til din Trøst, at du ene har gjort mig lykkelig; viid, at det er blot ved dig mine Dage ere forlængede. Ak! gid jeg var vis paa, at dine maatte henglide i Ro! Saa længe jeg levede, skjælvede jeg for, at din virkelige Moder maatte komme og berøve mig min Søn: døende ønskede jeg nu at kunne levere hende dig tilbage. Tag denne kostbare Steen, hvorpaa er udgravet et Navn med Bogstaver, der ere mig ubekjendte. Denne Steen hang om din Hals, den Dag jeg reddede dit Liv. Jeg har skjult den for dig indtil dette Øjeblik, maatte du ved den gjenkjende den lykkelige Moder, der bar dig under sit Hjerte! Ak! finder du hende nogensinde, saa siig hende, hvormegit jeg har misundt hende sin Lykke; siig hende, at min Kjærlighed maaskee gjorde mig værdig dertil; og tilgiver mig begge, at jeg har kaldt dig min Søn. Lev vel, min Søn, min elskede Søn;

Søn; tillad mig det endnu, dette søde Navn:
Kom nærmere hid, at din Haand maa lukke mine
Øjne, og jeg endnu eengang før min Hensart
høre dig kalde mig Moder.

O min Moder! udbrød jeg, min færlige
Moder! jeg er bestandig din Søn, vil mit hele
Liv igjennem være det: forgjæves Hun var
ikke mere; alt havde den ubarmhjertige Død be-
mægtiget sig sit Bytte.

Jeg vil ikke male dig min Sorg; vore Hjer-
ter ligne hinanden, Numa, og du har ikke glemt,
hvad du leed ved Tullus' Død. Mine Hænder
oprejste et simpelt Baal, hvorpaa Myrtales Lig
blev forvandlet til Aske. Jeg samlede denne Aske
i en Urne, som jeg selv udhulede; jeg nedsatte
den i et Gravsted af Grønsvær, som jeg opkastede i
Nærheden af min Hytte; og jeg skrev paa en Steen,
som jeg lagde over denne Grav: Her hviler
Myrtale. Vandringsmand, elskede du din
Moder, saa tænk paa hende, og græd her.
Derpaa lukkede jeg min Hytte, som jeg overlod
til Nymfernes Beskyttelse, forlod min Hjord, gik
ud af Bjergene og styrede mine Skridt imod min
Willie, til Vestinernes Hovedstad.

Da

Da jeg kom til Cingilia, erfoer jeg, at den
 dejlige Camilla efter lang Modstand endelig havde
 besluttet at tage Kongen af Salentum til Gemal
 og alt var gaaet om Bord med denne Fyrstes Ge-
 senter. Forbauset ved denne Tidende, som om
 jeg ikke maatte have ventet den, gaaer jeg hurtig
 tilbage til de Apenninske Bjerge. Omirrende
 uden at holde nogen bestemt Vej kommer jeg til
 Marsernes Hær, just i samme Øjeblik, da man
 vilde vælge en Anfører. Synet af denne Hær
 indgød mig Lust til Dø; jeg besluttede at dø eller
 blive Helt. Jeg fremstod og gjorde Paastand
 paa Kommandoen: et heldigt Træf gav mig den.
 Du veed hvordan jeg førte Krigen og du seer Be-
 lønningen derfor.

Her ender Leo sin Fortælling. Under hans
 hele Tale havde Numa staaet ubevægelig, stirren-
 de paa ham. Alle den Marsiske Helts Følelser,
 gik over i den Eabinske Helts Sjæl: da Leo af-
 malede sine Barndomsaar og alle de smaae Om-
 stændigheder ved sin Kjærlighed for sin Moder,
 opklarede et mildt Smil Numas Ansigt; da Leo
 talede om Camilla og sin Kjærlighed, flode Numas
 Taarer.

Imid-

Imidlertid skjulede Solen sig i Thetis' Skjød; de to Venner besluttede at tilbringe Natten i denne Grotte. De gik hen, plukkede nogle Frugter i Dalen, og kom tilbage for at vente Søvnens Komme. Vor Rejse er endt, sagde Numa, da vi have fundet hinanden. I Morgen vil vi afgjøre, hvorhen vor Vandring skal gaae. Jeg kunde have Lyst at rejse til Grækenland, for at lære at kjende forskellige Folkesærds Sæber, og ved denne Kundskab stige i Wiisdom og Dyd.

Men, svarede Leo ham, dersom Menneffene elskede Dyden, saa vilde man sikkert vinde ved at kjende dem, og jeg vilde sige til dig; lad os gjen- nemrejse Verden; naar vi komme tilbage, ere vi blevene bedre. Men hvad faae vi at see i Grækenland? hvad finde vi overalt i Verden? Kongeriger, der bestaae af Slaver, beherskes af Tyranner; Fristater, der sønderlide sig selv, og hvis Borgere, for at bevise hvor frie de ere, myrde hinanden; enkelte store Mænd forfulgte, forjagede, forviiste, der beklage mindre det tabte Fædreland, end Vresposterne, dem de elskede mere end hiint; Philosopher, der kalde sig Wiise og som uophørlig plage sig med tomme Fornuftslutninger, hvis

Rig-

Rigtighed de ikke selv ere overbeviiste om; overalt
 Goltene undertrykte, Dyder ringeagtede, og Pre-
 syge eller Forsængelighed herskende med Despot-
 vælde over de meest beundrede Mennesker. Nu-
 ma, hvad havde vi vundet paa vore Rejser?
 Maaskee kom vi tilbage med flere Laster. Han,
 der skabte Naturens Alt, har ikke villet, at Men-
 nesket, for at vorde viis, skulde behøve at gjens-
 nemfare Verden og opoffre den faureste Halvdeel
 af sit Liv for med Møje at erhverve sig nogle
 Dyder for en uvis Alderdom. Han gav hver af
 os ved vor Fødsel en Bog og en Dommer: vor
 Samvittighed. Med den ville vi leve i Fred, og
 vi vide alt.

Vel an! sagde Numa, vi vil ikke forlade
 Italien, lad os gaae tilbage til dine Bjerge, be-
 boe din Hytte, opsoge din Hjord igjen. Jeg
 vil dyrke dine Orkener, vogte dine Faar, græde
 med dig paa Myrtales Grav, hver Dag tale med
 dig om Camilla ved det mig allerede bekjendte
 Wandfald; og har Moderkjærligheden skjænk-
 et dig lykkelige Dage i dette Fristed, saa kan det trøsten-
 de Venstreb der lindre dine Sorger.

Saa taler han. Leo omfavner ham; begge begive sig paa Vejen. De gjennevoandre Equiernes Land, saa langt det er; sætte over den risvende Coloniüs, gaae ind i Albences Skove og naae endelig de Alpeninske Bjerger.

De to Helte, der levede af deres Jagt, forvildede sig, da de forfulgte Skovens Indvaanere. De klappede over de bratteste Klipper, trængte ind igjennem de tykkeste Bildnisser, og fik omsider Bje paa en yndig Dal, omringet af utilgængelige Bjerger, hvorfra udvældede nogle Kilder, der beduggede Dalen. Linde, Elsetræer, Bøge, opvoxne ved Bredden af disse Bække, vare blandede med Oliventræer, med de af Wiinranke omslynkede Alme, og andre frugtrige Træer. Det tætte med tusende Blomster bestrøede Grønne, dannede overalt et buntet Teppe. Alt aandede Fred, Overflod: Luften var reen, Bækkene klare; man horte kun Vølgernes Raslen og Sangen af tusende Fugle, der hoppede om paa de løvsfulde Grene og ligesom kappedes om at prise den Lykke, de nød.

Indtagen af dette Syn, ile de to Venner ned i Dalen. De gaae, de beundre, de nyde

den

den reneſte Fornøjelſe, Guderne have ſkænket os, Synet af den ſkønne Natur: de følge Hovedbækkens Løb, uden at treffe Spor af Menneſker. De komme til et Sted, hvor Bækken deler ſig i to Arme: eſterat have lovet hinanden at komme tilbage paa ſamme Sted, ſtilles de ad, for hver at følge en Arm af Bækken.

Leo vandrede længe; men han fandt kun Træer, Blomſter og Frugter.

Numa, mere lykkelig, ſjner en Hjord, der uden Hunde og uden Hyrde græſſede tæt ved en lille Laurbærſkov. Langſomt gaaer han ind i denne Skov, ſeer omkring ſig, ſøger og opdager under en Buegang af vilde Jaſminer, en ung hvidklædt Pige, ſidende paa en Græsbænk. Hun lod til at være fordybet i Læsningen af en Bog, ſom hun havde paa Skjødets. De gule Lokker, der ſlagrede om hendes Pande og Skuldre, bevægedes ved Sefyrs milde Puſt, ſaa man kunde ſee hendes Anſigt; aldrig ſaaes noget ſkønnere. Men denne Skjønhed Naturen havde givet hende, laante ſin herligſte Glans af den Uſkyld, den Oprigtighed, der ſtode malede i hendes Træk. Dette blide, klare Anſigt ſyntes at aande Lykkens Ro,

Dydens Fred; det havde noget guddommeligt ved sig, der bortffjernede hver Tanke om Velslyst, og fyldte Sjelen med en langt renere, langt saligere Følelse: det opvakte ingen Lyster; det indgød en hellig Frefrygt, en ommere, mere levende Tilbøjelighed end Lysten selv.

Numa seer hende og standser. Han er slet ikke besyrtset, slet ikke urolig; hans Hjerte banfer ikke hurtigere end før: han føler en stille Glæde, der ikke forvirrer hans Fornuft: han tænker langtsfra ikke paa Kjærlighed. Han holder denne Hyrdinde ikke for en Gudinde; hans rolige og glade Sandser vise ham intet forstørret, han seer kun Sandheden; og seer i denne Ubeskjendte den skønneste blant de Dødelige og uden Tvivl tillige den dydigste.

Sagte sniger han sig igjennem Buskene, nærmer sig hende og vil see den Bog, hun holdt i Hænderne; men Bogstaverne vare ham ubekiendte. Numa drager sig forsigtig tilbage: bestandig skjult bag Løvværket, seer han en ærbørdig Olding komme frem, styttende sig paa en Knortekjæp: hvide Haar bedækkede hans Pande, hans lange Skjæg hang ned over hans Bryst, hans med

Kynker

Kynker furede Ansigt havde endnu en Mine af Storhed, dem Græmmelser og Alderdom ikke havde kunnet udslukke. Min Datter, siger han til Hyrdinden; see, Solen daler, kom og lad os opfylde vor guddommelige Lovs Forrifter. Ved disse Ord staaer Hyrdinden op, og Numa seer hendes majestætfulde Skabning. Hendes blaae Øjne ere heftede paa, Faderen; smilende rækker hun ham Haanden; lænende sig til hendes Arm gaaer den Gamle med sene Skridt tilbage til en Hytte, der er bygt i det Jnderste af Skoven.

Numa, der ikke vover at følge dem, lægger Mærke til alle deres Bevægelser. Han seer dem vaske deres Hænder i en reen Kilde; derpaa gaae de ind i Hytten og den Gamle kommer et Øjeblik efter ud i en anden Klædning. Hans lange Kappe er ombyttet med en kort Kjole; et Bælte af Snore er bundet om hans Lender; hans Ansigt er halv tildækket. I Haanden har han en Kobbervase, hvori luer en brændende Ild; med Urefrygt sætter han den paa en glat Steen. Hans Datter følger ham, og bærer Røgelse, Rødder og et lille Knippe tørre Grene. Begge knæle, kaste disse Offergaver i Ilden, rage om t

den med Guldredskaber og læse en Bøn i et ubeskjendt Sprog.

Strax derpaa rejser Oldingen sig; og bortbærer med samme Vrefrygt Vasen. Den unge Hyrdinde driver den paa Engen adspredte Hjord saamen, indslutter den i en af flettede Gærder dannet Faaresti, og gaar tilbage til sin Fader, medens Numa, henrykt af Forundring og Glæde, iler at opsoge Leo.

Niende Bog:

Indhold af niende Bog.

Didingen modtager Numa og Leo. De beundre hans
 Datter Anais og forlade nødig denne Hytte. Leo seer
 sin gamle Straahytte igjen. Han finder Camilla igjen.
 Disse to Elskendes Fryd. Camilla fortæller sine Tildra-
 gesser. Hun vorder Leos Brud. Med Numa tage de Vejen
 tilbage til den Gamle. Numa redder Anais og hendes
 Fader af Røveres Hænder. Han saares. Zoroasters Histo-
 rie. Leo gjenfjænder sin Fader.

Niende Bog.

Numa finder snart sin Ven igjen, og fortæller ham hvad han har seet. Han gaaer hen ad mod Hytten: de komme der, banke paa Døren. Den unge Hyrdinde lukker op og seer urolig paa dem. Vær ikke bange, siger Leo til hende, vi ere fredelige Menneſker: vi bede kun om Ly; ſaaſnart Morgenrøden igjen frembryder, takke vi Guderne for din Velgjerning og fortsætte ſaa vor Vandring.

Ved diſſe Ord gaaer den unge Pige foran dem, at melde dem for ſin Fader. Han ſad i det Underſte af Hytten paa et Straadække og holdt i Hænderne den Kof og den Teen, hans Datter nys havde forladt. Mogle Stole af plump Arbejde, et uſikkert ſtaaende Bord, Trækar, der hang ved deres Hænke ved Siden af en Ibentholtſlire, diſſe vare alle denne lave Hyttes Rigdomme.

Næppe

Næppe bliver den Gamle de Rejsende vaer, før han staaer op, gaaer dem imøde og indbyder dem til Hvile. Anais, siger han til sin Datter, lunk noget Vand, bered vore Gjæster det bedste, vi have. Den beskedne Anais adlyder: hun opvuster Ilden paa Arnestedet, tager et Kobbersad frem, fylder det med Vand, og løber til Frugthaven, imens Flammen luer om Fadet.

Anais kommer hurtig tilbage og bringer Windruer, Oliver og andre Frugter, samt en Honningkage og Blomster: dem blander hun paa Bordet imellem Frugterne, henter nogle Skaale af Bøgetræ, fylder et Leersad med en Viin, der ikke er gammel, øser det lunkne Vand i en stor Træskaal og bringer det saa til sin Fader. Uagtet alle de Rejsendes Vægringer, uagtet alle deres Indsigelser, vasker Oldingen selv deres Fodder, hvorpaa han sætter sig til Bords med dem.

Den Bevægelse, de to Helte ere satte i, tillod dem næppe at takke den Gamle. Med Øjnene bestandig fæstede paa Anais, beundrede Rumma hendes Skjønhed, hendes ukunstlede Ynde, hendes blide og frimodige Høflighed; men især henrykte ham den datterlige Kjærlighed, den
 elst

elskørdige Oprigtighed, der, uden at jage efter at vise sig, dog viste sig imod Hyrdindens Villie, endog i hendes ubetydeligste Handlinger. O! hvor lykkeligt at være hendes Broder! sagde Numa ved sig selv. Hans Højagtelse for Anais tillod ham intet andet Ønske.

Leo var mere beskæftiget med den Gamle, end med hans Datter; han følte sig draget til ham ved et hemmeligt Tryllerie, hvortil han ikke selv vidste Rede: disse sølvgraa Haar, dette ærværdige Ansigt, hvor man paa engang saa Aftryk af Ulykke og Dyd, denne ædle Alvorlighed, der intet barst havde ved sig, alt indgød Leo en kjærlig Vresnygt. Paa sin Side fæstede den Gamle sine svage Øjne paa ham: han betragtede ham opmærksom, fæstede derpaa sine Blik til Anais og ligesom sammenlignede deres Træk. Midt i denne Undersøgelse drog han et Suk; Frugten gled af hans Haand; hans Øjne stode fulde af Taarer, dem den kjærlige Gamle skyndte sig at astørre for atter at betragte den Marsiske Helt.

Anais, der anvendte hvert sit Livs Øjeblik paa at bære Omhyggelighed for sin Fader, blev hans Bevægelse vaer; da hun troede at finde

Grun

Grunden i Erindringen af hans Ulykker, griber hun sin Lire for at adsprede ham. Hendes Silke-hænder have snart stemt den; hun lader sin søde Tryllestemme høre: henrykt lytte Numa, Leo, Oldingen selv.

Den bolde Anais besynger Verdens Skabelse ved Dromazes' Ord; Solen ved hans Aande antændt, for at frugtbaar gjøre Jorden, og frembringe Kornet, Træerne, Planterne, alle de nyttige Urter; Mennesket af Naturen skyldfrit, udsdeligt, nedsjunket fra denne salige Tilstand, og forført ved Arimanes, Ophavsmanden til alt det Onde, der er i Verden; denne Menneskesjøgten's Fiende, der er ligesaa gammel som Dromazes, Arimanes, der forgifter Lyksaligheds Kilderne, og blander med tallose Ulykker alle det højeste Væsens Belgjerninger; endelig den Lovgiver Himlen selv udsendte for at bekæmpe og overvinde Arimanes, for at understytte det nedslagne Menneske, bringe det tilbage til sand Gudsdyrkelse og oplive i dets Sjæl den Spire til Dyd, Lasterne havde øvølt.

Her kaster den Gamle et Blik til Anais: Anais nævner ikke Lovgiveren.

Numa

Numa og Leo see paa hinanden, studse ved de Undergjærninger, de hore besynge, erkjænde nogle Læresætninger, dem deres Religion ogsaa har. Men deres Sjæl er især rørt ved den tryllende Simpelsked, den høje Moral, Anais forstod at blande i sin Fortælling: hendes kjælnes Stemme, hendes Andagt, hendes ærefrygtfulde Mine, gjorde den dobbelt indtagende. Numa troer sig overslyttet i Guderborgen selv: han synes at hore Minerva forkynde ham nye Hemmeligheder.

Imidlertid begive de to Vandringsemænd sig til Hvile, og berede sig Dagen efter ved Morgenrødens Anbrud til Rejsen. En skjult Deeltagelse og Venstabs, gjøre at de med Beemod forlade denne Hytte: de ønskede at henleve deres Dage der; Anais og hendes Fader ønskede det og. Anais gaar hen i Haven at plukke Frugter til Numa: den Gamle nøder Leo at tage Vin med i en Læderflaske. Begge underrette de Vandrende om de letteste Godstier, fremfor alt bede de dem at komme tilbage til denne Dal. Numa og Leo love det; endelig begive de sig paa Rejsen med sukkelige Hjerter.

Uden at tale et Ord til hinanden, see de to Helte ofte tilbage til den savnede Hytte. Begge gjenkalde taase i deres Erindring, alt hvad de der saae, alt hvad de hørte: hiin ubekjendte Religion, hvoraf Anais har besjunget nogle Hemmeligheder, hiin Bøn forved Ilden i et helligt Sprog, alt bringer Forvirring i deres Tanker, Forrykkelse i deres Gisninger. Leo undrer over sin lønlige Deeltagelse, for en Ubekjæendt, der synes ej at være fød i Italien: Numa føler for Anais et Venstreb, der er endnu sømmere, end Kjærlighed selv.

Endelig bryder Numa Tausheden, og foreslaaer sin Ven at gaane tilbage og fæste Bopæl hos Anais. Leo ønsker det lige saa meget som han; men han vil see sin gamle Hytte igjen og græde endnu engang paa Myrtales Grav. Numa bærer Højagtelse for dette Ønske. Den Bevægelse, de begge føle, opvækker sorgelige Erindringer hos dem: Leo taler om Camilla; Numa sammenligner Hersilia med den bestedne Anais. En sød Melankoli henriver dem; de græde begge og trøste hinanden. O fortryllende Venstreb, der blander

der

der de 'Sorger,' man meddeler hinanden, med
Fryd og af Lidelser selv kan skabe Glæde!

Omfrider vjner Leo efter tre Dages Vandring
sin Hytte. Ved dette Syn standser han; Kræf-
terne forlåde ham. Numa holder ham under
Armen og han gaaer nærmere; hvert Træ, hver
Plads, hver Gjenstand, han erkjænder, bringer
ham Mindet tilbage af nydte Glæder. Hist plejede
han at spæge med Myrtale; der hørte han hendes
Underviisninger; her plantede han Blomster, for
engang at kunne bringe hende dem: alt gjenfal-
der ham hine Kjærligheds og Lykkens Aar. Hans
vaade Øjne kunne ikke see sig mætte paa hvad de
dog saa tit have seet. Den Lust, han aander,
falder ham tung, den Følelse, han fornemmer,
nedslaaer ham, hans Hjerte er beflemt, og dog
har hans Veemod hemmelig noget Behageligt
for ham.

Daasnart han er kommen til Døren, knæler
han, omfavner Jorden, opløfter derpaa sine
Hænder og anraaber saaledes de landlige Guder:
Modtager min Hilsen, Nymfer, Naiader, der
beskyttede min Barndom, og som jeg saa frydfuld
seer igjen; modtager min Hilsen. Værdiger i
dette

dette Djeblif at finde Behag i de om min Hengivenhed vidnende Løfter jeg gjør eder: inden søje Tid skal I faae Deel i de Drikoffere af Mælk, jeg vil udgyde paa min Moders Grav.

Han rejser sig og gaaer ind i Hytten. Hvor overraskes han, ved at finde den i samme Stand, hvori han havde forladt den! Alt er i Orden, alt paa sin Plads, Leo seer igjen sine gamle Kastespyd, sine Haveredskaber og den første Fløjte, hvorpaa han besang Camilla. Han seer denne Fløjte igjen, kysser den henrykt. Men forlader alt for at ile til Myrtales Grav, og han finder den prydet med friske Blomster; endeel andre allerede henvisnede Blomster vidne om, at en from Haand hver Dag fornøyer dem. Leo kaster sig paa Knæ, væder med sine Taarer det tykke grønne Græs, der er opvoxet paa denne Grav, velsigner den ubekjændte Haand, der bærer Omhu for at smykke den. Numa tier, beder ved sin Vens Side, tager Deel i alle hans Følelser.

Leo rækker ham Haanden, nævner Camilla og fører ham hen til den Klippe, det Vandfald, der vare hans Erindring saa kjære. Han iler,
alt

alt er han der: det første han seer, er Camilla paa Klippen.

Ved dette Syn udbryder Leo i et Skrig og farer hen imod Camilla. Hun vender sig om: begge ere de ude af sig selv, før de have naaet hinanden.

Numa kommer dem til Hjælp, Numa bringer dem til Live igjen. Næppe aabne de Øjne for de søge hinanden, finde hinanden igjen. Er det dig, sagde Leo, dig jeg saalænge har begrædt? Evige Guder; er det en Drøm, saa lad mig døe saasnart jeg vaagner.

Camilla, den sønne Camilla, trykker ham i sine Arme, og beroliger ham med disse Ord: ja, det er mig; det er din trofaste Elskerinde, som intet mere kan rive fra dig. Evig lever jeg nu med dig, med mit Hjertes Behersker, med ham, der reddede mit Liv, den eneste, for hvis Skyld jeg har stræbt at beholde det.

Hun omfavner ham, gjentager, det er mig; lyder ham ingen Taarer fælde, smiler kjælent ad ham, og græder selv i det hun smiler; skjønt hendes Ansigt er oversvømmet af Taarer, staae dog Fryd og Lykke maalede deri; liigt hine gyldne Skyer,
der

der nedgode en mild Regn over Blomsterne, medens Solen, som de svagt formørke, trænger igjennem dem med sine Straaler og skinner endnu igjennem de vaade Perler, som de udsprede.

Efterat have helliget Kjærlighed og Glæde de første Øjeblikke, fører Leo sin elskede Camilla til det samme Sted, den samme Plads, hvor de i hine Dage plejede at tale sammen om deres Kjærlighed. Det er her, her er det, sagde han til hende, at du maa fortælle mig hvad der er hændet dig. Tal i denne Vens Nærværelse: han veed alle vore Hemmeligheder, han læser i mit Hjerte, som jeg selv; og du vil snart skænke ham dit, naar du lærer at kjænde hans Dyder.

Camilla laaner Numa et mildt Øjeblik; tager Sæde imellem de to Helte og tilfredsstiller saaledes deres Utaalmødighed:

Guderne have været mig naadige: de have bevaret mig for en Formæling, jeg frygtede meer end Døden. Dog havde jeg været min Fader lydige, jeg havde befriet ham for en Krig, som han ikke havde kunnet udholde. Maruciernes Konge havde trukket sig tilbage i sine Stater; jeg var afrejst med Telemantus' Gesanter paa et Sa-

lentinus

lentinſk Skib, ſom denne Tyrſte havde ſendt efter mig. Jeg kan ikke ſige dig, elſkede Leo, hvilke Lænker, der da ſyſſelfatte mig: vore Hjerter forſtaa hinanden alt for got til at de ſkulde behøve Underretning om alle hinandes Lidelfer.

Vi ſtyrede for fulde Sejl mod Breddene af Salent, da paa Høiden af Metina tykke Skyer trak ſammen over vort Hoved og ſkjulte Himmel og Dag for os. Løsladte af Lænkerne oprøre alle 'Neotus' Børn de ſtumvende Bølger; en ſæl Nat bedækker Havet; idelige Lyn adſplitte Skyerne; Tordenen, Stormvindene, Vandvaagerne, alt viiſer os en uundgaaelig Død.

Jeg tænkte kun paa dig, Leo; jeg velfignede de Udødelige, jeg takkede Stormen, jeg priſte mig lykkelig at kunne undgaae Telemantes; og jeg ventede kun paa det Djeblif, da vort Skib ſkulde briſte. Det kom, Befalingsmænd, Soldater, Matroſer, alle bleve opslugte. Jeg ſelv drak den bittre Bølge; men jeg tabte hverken Modet eller Kræfterne. Jeg kom atter op over Bølgen, fik fat i en Planke af Skibet og haabede at redde mit Liv for dig. Jeg holdt faſt ved dette ſvømmende Træ, der var en Bolt for Windene og Bølgerne,

et

et bestandigt Mørke indhyllede mig, bestandig
 svævede jeg i Dødens Arme, jeg sagde mig selv;
 her er intet at frygte; jeg er jo vis paa enten at
 døe, eller at leve for min dyrebare Leo.

Uden Tvivl vaagede Kjærlighedsguden over
 mig. Havet lagde sig lidt efter lidt; dets Bølger
 væltede sig tilbage over hinanden og dreve derved
 bestandig Træet, som jeg ikke slap, nærmere hen
 mod Havbredden. Omfider vjenede jeg Strand-
 kanten, steg i Land uden Møje; og takkede paa
 Knæe Guderne, mere fordi de havde befriet mig
 for Telemant, end fordi de havde befriet mig for
 Døden. Jeg kastede mine Dine omkring mig,
 saae de høje Bjerge. En Bonde sagde mig, at jeg
 var i Apulien ved Foden af det berømte Gargani-
 ske Bjerg. Denne Bonde førte mig i sin Hytte;
 tre Dages Hvile gav mig mine Kræfter igjen:
 nogle Guldpenge, jeg havde hos mig, skaffede
 mig Bue, Pile, og belønnede Bonden.

Enne, uden anden Hjælp end min Bue, be-
 sluttede jeg at tage Vejen til Apenninen for at op-
 søge din Hytte. Rejsen maatte være lang, Vejene
 kjendte jeg ikke; men du var Maalet for min
 Rejse, intet kunde da skrække mig. Jeg begyndte

min Vandring uden Vejleder, uden Selskab, jeg gik endog om Natten for at komme deshurtigere did, satte over Kloderne, klæbde op ad Klipperne, og var ikke bange for at vække de vilde Dyr. Løvetimod søgte jeg de skumleste Skove, de vildeste Ørkener, af Frygt for at fjændes eller træffe paa en Salentiner, der, som jeg, kunde være ret reddet fra Skibbruddet.

Min Frygt var alt for grundet. Da jeg ved de Samnitiske Grændser i Trentaniernes Land ved Dagens Anbrud vilde gaae ud af en Hule, hvor jeg havde tilbragt Natten, hørte jeg adskillige Mandstømmer, og skjælnede tydelig Navnet Camilla. En Gysen giennemfoer mig: skjult i Hulen lyttede jeg opmærksom; jeg gjenkjendte snart nogle af mit Skibs Soldater, de taledes med hinanden om min Død, og, da de uden Overhoved befandt dem i et Land langt fra deres, pønsede de paa Stratenrøveri.

Jeg kunde ikke drage min Aande, da jeg hørte dem: jeg var som den røde Raabuk, der forstueket i Løvværket seer en Sværm af hungrige Hunde fare forbi. Jeg lod Soldaterne drage bort, fastede mig paa Knæ i det jeg gik ud af Hulen

Hulen, og udbred: o Venus! elskende Hjerter
 Skytsgudinde, du er den, der reddede mig af Bel-
 gerne: men hvortil hjælper mig din Belgjerning,
 al den Stund jeg er langt fra min Sjæls Elskede?
 O du skønneste blant de Uædelige, erindre dig
 de Taarer Kjærlighed har koster dig: Dit Hjer-
 te maa røres ved en Kummer, det selv har følt.
 Leed mine Trin til min Elskede, oplys den Vej
 for mig, som jeg skal følge. Gunders og Menne-
 skers Beherskerinde, hører du mine Ønsker, da
 lover, ja sværger jeg dig at oprejse dig et Alter
 paa det Sted, hvor jeg faaer Leo at see igjen, og
 yde dig et Offer af den smukkeste blant hans
 Bødere.

Som jeg havde udtalt, stak to Duer igien-
 nem Lufsten og satte sig for ved mig. Jeg antog
 det som et lykkeligt Bærsel; holdt Øjne med Ve-
 nus' Fugle, og fulgte dem tillidsfuld. Snart
 flyve de to Duer, uden at forlade hinanden, med
 hurtige Vingeslag tæt ved Jorden, snart blive de
 staaende paa Græsset for at søge Føde: men de
 komme mig ikke et Øjeblik af Syne. Endelig
 efter ni Dages Vandring vjerner jeg langt fra din
 Hytte; jeg ser Duerne sætte sig paa Taget. Der

synes de at beklage sig, de kurre sørgmodigen,
stikke strax derpaa igjennem Luften. og forsvinde
for mine Øjne.

Forestil dig, Leo, forestil dig min Glæde:
jeg takkede Venus, jeg takkede Duerne, jeg takke-
de alle Guder. Jeg kommer til din Hytte, jeg
finder den forladt; mine Øjne søge dig, min Stem-
me kalder dig forgjæves. Urolig gjennemløber jeg
Egnen om din Hytte: overalt finder jeg kun Een-
somhed. Snart opdager jeg et Gravsted, Paas-
skriften lærer mig at Myrtale hviler der. Ak!
min Ven, jeg var nær ved at synke ved dette sidste
Stød. Det er ude! raabte jeg og smeltede i Taa-
rer: han følger uden Tvivl mine Skridt, han
iler nu vist at opsøge mig i Salent, hvor han vil
erfare mit Skibbrud; hans Sorg vil koste ham
Livet.

Jeg troede det, jeg gjentog mig det alle
Dage; og hver Dag gjennemløb jeg Bjerget i det
Haab at finde dig. Lever han endnu, saa kommer
han her tilbage, det er jeg vis paa; han kommer
tilbage til sin Moders Grav, til vor Kjærligheds
første Fristed. Han være Konge eller Slave,
saasnart han faaer sin Frihed, vil han styre sine
Skridt

Stridt hid. Jeg kjænder Leo, det er paa Steder, der ere hans ædle Hjerter dyrebare, man sikkert kan vente ham.

I dette Haab tog jeg min Bopæl i din Hytte, samlede din Hjord, bar Umhu for alt hvad der havde tilhørt dig. Disse behagelige Syssler forsødede min Kjedsomhed: jeg fandt saa inderlig en Fornøjelse i ej at have andre Rigdomme end dine! jeg sølte mig saa glad ved den Tanke, ved din Gjenkomst at aflægge dig Kegnskab for al din Ejendom! Hver Dag førte jeg dine Faar paa Græsgangen, hver Dag prydede jeg din Moders Grav med Blomster; jeg anraabte hendes elskede Skygge, og bad hende at lede dig til mig. Mine Ønsker ere hørte; jeg seer dig igjen, Leo: alt hvad jeg har lidt er Intet.

Saa taler Camilla: Leo trykker hende i sine Arme. Imidlertid oprejser den vennehuusde Numma et Alter af Grønsvar og løber hen at udsøge den Bæder, Camilla havde lovet Venus. Han lægger den paa Alteret: alle tre fuldfore knælende Offringen. Derpaa vende de tilbage til Hytten, og næste Morgen efter denne skønne Dag gaae de to Elskende, fransede med Blomster, til Myrtales

tales Grav. Numa følger med: Numa, der som Barn havde lært Offerpræstens Forretninger, offerer den henfarne Mand to sorte Faar; og sin Skytsgudinde Ceres fire Lam. Han paakalder hende, beder hende fra den høje Himmel at velsigne Camillas og Leos Forbindelse; han lægger deres Hænder i hinanden, forener dem i Ceres' og Myrtales Navn; derpaa lader han Offrene til deres Værelse heelt fortæres og vender tilbage med det nygiste Par istemmende Hymeneus' Lovsang. Hvor yndefuld og simpel en Ceremonie, saa ulig Tyrsternes støjende glædetomme Formælinger! indtagende Foreening, der ingen Vidner har uden Guderne, ingen Borgen uden Dyden, ingen Præst uden Benskabet!

De to Ægtefolks Lyksalighed bragte den skjønne Dal tilbage i Numas Minde: han talede kun om Anais; han tænkte kun paa denne Hyrdinde og hengav sig uden Urolighed til en Følelse, som han ikke ansaae for Kjærlighed. Hvad han følede for Anais var saa forskjelligt fra det, han havde følet for Hersilia, denne første Lidenkab havde gjort ham saa ulykkelig, at han endnu skjælvende ved Kjærligheds blotte Navn, søgte at kalde

falde den uimodstaaelige Tilbøjelighed, der drog ham til Anais, blot Vensteb.

Nogle Dage vare helligede det nye Pares Kjærlighedsbrud. Numa foreslaaer derpaa Rejsen til den skønne Dal. Leo smiler; rodmende erindrer Numa ham hurtig om, at han selv lovede den Gamle det. Den Marsiske Helt samtykker med Glæde, Camilla kan ikke forlade ham: væbnede give alle tre sig paa Vejen, og forsøde ved deres Samtale det kjedsomme i den besværlige Rejse.

Den utaalmodige Numa gaar altid foran: jo mere han nærmes Dalen, des mere skynder han sig; og næppe sjner han Hytten, før han iler hen imod den.

Uden Tvivl ledede en Gud ham. Næppe kommer han i Dalen, saa hører han Skrig, han flyver; han seer Oldingen under endeel Rovers Hænder, der slæbe ham om i Støvet og holde Sværdet udstrakt over ham. Længere borte kæmper hans Datter Anais midt i en anden Bande, der bortfører hende uden at ændse hendes Taarer. Hvad var her at gjøre for Numa? Anais og hendes Fader svæve i lige Fare: hvem skulde han redde

redde først? hvem iles til Hjælp? den Svageste. Han farer løs paa de af Forbryderne, der ere Oldingen nærmest: han fælder tre af dem, angriber de andre, jager dem rasende tilbage og giver et Skrig fra sig, for at drage dem til, der ere i Færd med at bortslæbe Anais. Disse Røvere komme til ved hans Skrig, og forene sig alle mod Numa. Nu kan Numa først trække Vejret: Faren truer kun ham ene, den har intet, der kan skrække ham. Anais er ved sin Faders Side, Numa tjener dem begge til Værn; ene byder han alle Røverne Spidsen: deres Blod rinder ved hans Hug; men hans eget farver hans Panser. Fem Fiender ere altskastede i Støvet; men de, der ere tilbage, ere nær ved at overvælde Helten. Numa, den fjæffe Numa vakler; næsten ligger han under, da Leos Kølle falder liig en Torden midt ned iblandt disse Forbrydere. Camilla, der i dem gjenfjænder de fra Skibbrudet undslupne Salentiniske Soldater, Camilla gjenneborer med sine Pile alle dem, hun kan naae. Selv Anais' Fader er kommen paa Benene, har faaet fat paa en Fiendes Sværd, og bruger det til at forsvare sine Forsvarere. Snart ere alle

Kroerne nedlagde: Anais omfavner sin Fader; Numa og Leo svømme i Erkjændligheds og Glædes Taarer.

Numa er saaret. Den langvarige besværlige Kamp, det Blod han har mistet, den pludselige Overgang fra Frygt for at tabe Anais til Glæde over at have reddet hende, alt har udtæmt de Kræfter, han havde tilbage. Man bærer ham hen i Hytten, man trænger sig sammen omkring ham. Den Gamle og Leo undersøge hans Saar og forbinde dem. Den sølsomme Anais nærmer sig, trykker sagte Numas Haand, og taler til ham: du har reddet mit Liv, og du reddede min Fader først: jeg har dig to Gange at takke for Livet. Disse Ord ere en himmelsk Balsom for Helten: han har ikke Kraft til at besvare dem; men hans frydfulde Dine vende sig til Anais og udtrykke omc alt hvad hans Tunge ikke formaaer at udtale.

Numas Saar vare dybe, men ikke farlige: der behøvedes kun Tid til at læge dem. Anais og hendes Fader, Camilla og hendes Mand omringede bestandig hans Seng. Det samme Ven-skab, der allerede var begyndt imellem Oldingen
og

og den Marsiske Helt, tiltog daglig. Leo brændte af Utaalmodighed efter at kjænde den Mand, han allerede elskede saa heftig; Numa ligeledes efter at erfare Anais' Faders Tildragelser. En Dag, som de alle vare forsamlede omkring den Syges Seng, forenede de to Venner deres Bønner for at udvirke denne Fortælling; Oldingen hævede Øjnene til Himlen og begyndte saaledes:

Jeg er født i Bactria; det Blod, der rinder i mine Arer, er de gamle Persiske Kongers, og mit Navn, berømt i Asien, har maaskee trængt sig til eder: jeg hedder Zoroaster.

Ved dette store Navn, see Numa, Leo, Camilla forundrede paa hinanden og saa igjen med ærefrygtfulde Blik paa den Gamle. Den gamle Anais, der i deres Hjerter læser den Højagtelse, de bære for hendes Fader, takker dem med et ynderligt Smil.

Zoroaster bliver ved: Min Fader blev stødt fra Thronen af den Assyriske Konge; for at bede om Hjælp, flakkede han om fra et Hof i Asien til et andet, og den eneste Arv han efterlod mig var Underretning om hans Uheld, og hans Rettigheder til Persiens Throne. Jeg vilde forsøge at
gjøre

gjøre dem gjeldende: jeg samlede nogle Tropper og kom tilbage i det Kongerige, mine Forfædre havde besiddet. Jeg fandt Persien lykkeligt under Kongen af Ninive, den viise Phuls Regjering: Denne store Mand herskede med Retfærdighed. Jeg indsaae, at mine Undersaatter intet vandt ved at skifte Herre. Strax lod jeg mine Planer fare; jeg betragtede det som en Forbrydelse at forstyrre et heelt Folks Lyksalighed, for at haandhæve forsængelige Rettigheder, der vare mig ene til Fordeel og jeg kunde ikke overtale mig til at lade Mennesker i tusindtal myrde for at komme i en Monarks Sted, som jeg ikke kunde overgaae i Dyder. Jeg gav mine Tropper Afsked; dulgte omhyggelig min Herkomst; undertrykkede de Ansægtninger af Stoltshed, som selv den reneeste Sjel ikke er fri for; opoffrede mig ganske til at efterforske Naturen og onskede hellere at være en Viis end en Konge.

Jeg giennemrejste hele Asien: hos Braminerne, hos Chineserne, hos Philosopherne ved Ganges søgte jeg denne Viisdom, der var Maalet for mine Ønsker: overalt fandt jeg, at Overtroen formaaede mere hos Mennesket end Sandheden.

heden. Sandheden, hvis hele Onde bestaaer i dens Pragtløshed, blænder ikke, som Bildfarelse: jeg mistviede om at finde den her paa Jorden, og ønskede mig Døden.

Den store Dromas saae ned til mig fra sin høje Throne: han nedsendte en af sit Lyses rene Straaler i mit Bryst. I hele tyve Aar anstillede jeg Betragtninger i en Ørk, og min Fornuft overbeviste mig om, at der ikke kunde være flere end een Gud; at denne Gud havde givet mig en Sjæl, der sikkert skal overleve mit Legeme, for at modtage Straf eller Belønning. Mit Hjerte sagde mig, at Gud er god: at det Onde jeg saae paa Jorden ikke kunde være hans Værk, at det var blevet frembragt ved et ondt Væsen, der var en Fiende af Gud og Menneskene. Jeg afskyede dette Væsen. Jeg tilbød min Skaber; jeg tilbød ham i det skønneste af hans Værker, i Solen, dette glimrende Billede paa hans Magt, paa hans Herlighed, og frem for alt paa hans Godgjørenhed. Jeg saae, at denne Sol bød Kornet opvokse for Sythen, for Perseren, for Syreren, for alle Jordens Folkesfærd, skjønt afvigende fra hinanden i Maaden at dyrke Gud paa: jeg sluttede

tede

tede at denne Gud, hvis Langmodighed ingen Grændser kjender, elsker alle Mennesker, bærer over med dem, der dadle ham, tilgiver de svage, og straffer Forsølgelse.

Overbevist om disse evige Sandheder ansaae jeg dem for alt for stort et Gode til at nydes af mig eene. Jeg holdt det for min Pligt at udbrede dem; jeg forlod min Drk, jeg sagde til Jordens Slægter: Elsker Gud, elsker hinanden. Tilbeder Skaberen i Solen, der er Verdens Fakkell, og i Jlden, det Heles Sjel. Rene være eders Tanker, eders Ord, eders Handlinger. Gjører vel imod alle Mennesker, ligemeget hvad Religion de have; i Liv og Død værer eders Konge troe; yder eders Skatter uden Murren; dyrker Jorden; thi deri bestaaer den sande Guds tjeneste; og naar I tvivle om en Handling er god eller ond, saa foretager den ikke.

See denne var min Lære: jeg udbredte den fra Euphrat til Indus. Folkene hørte mig og troede; Tallet paa mine Lærlinge blev hver Dag større; havde jeg villet give dem Baaben i Hænderne, saa havde jeg funnet undertvinget hele Asien. Men Menneskekjærlighed var stærkere i
mit

mit Hjerte, end Kjærlighed til min Lov; jeg havde opgivet alt Haab om at see denne Lov herske, ifald den skulde have kostet een Draabe Blod. Jeg selv adspredte mine Lærlinge, jeg nødede dem til at forlade mig, jeg sagde til dem: Elsker Freden, bliver hos eders Elægt, den Gud, som jeg forkynnder, forbyder eder at udsætte eders Liv for min Skyld.

Imidlertid disse Lærlinge var en ung Pige, som, uagtet de indstændigste Begjæringer, aldrig vilde forlade mig. Hendes Navn var Oxane: mine Taarer rinde naar jeg udsiger dette dyrebare Navn. Oxane elskede mere Zoroaster selv, end Propheten. Oxane fulgte mig overalt: naar jeg talede, hørte hun henrykt derpaa, hendes Sjæl straaledede igjennem hendes Dine, Glæden stod malet paa hendes Ansigt: naar jeg taug, eller den mindste Skyt syntes at formørke min Pande, var Oxane mere bekymret end jeg; hun dristede sig ikke til at spørge mig, men hendes sunne og sorgfulde Blik røbede hendes Kummer. Jeg besvør hende hver Dag ikke at følge mig. O min Fader, var hendes Evar, jeg vilde døe for din Lov, lad mig leve for Zoroaster. Jo mere jeg
feer

seer dig, jo tiere jeg hører dig, des tydeligere
 føler jeg, at jeg elsker din Gud. Jeg frygter, du
 maatte blive forfulgt, denne Tanke binder mig
 til din Skjebne. Nej, Orane forlader dig ikke,
 for du har fundet den Hustrue, Dromaz har be-
 stemt dig. Jeg vil see, jeg vil tjene det lykkelige
 Fruentimmer, der ved sin Kjærlighed, sin Omhu,
 ved den Lykke, hun vil skjenke dig, skal betale de
 Velgjerninger, Verden skylder dig.

Saa megen Kjærlighed, saa megen Bestan-
 dighed opvakte i min Sjæl en Følelse, som jeg
 havde troet ikke at burde kjende til; jeg ægtede
 Orane. Fra sin Throne i det Høje velsignede
 Dromaz vort kjærlige Vaand; ved at give mig en
 dydig og omtælskende Kone, belønnede Dromaz
 mig for alt det, jeg havde gjort for ham.

O salige Dage, I vare saa saa! Orane og
 jeg, vi levede i Persien; mine Lærlinge, der
 havde antaget det Navn: Mager, levede ad-
 spredte i deres Fristeder, tilbade Glden, dyrkede
 Jorden og udøvede Dyden.

Kongen af Ninive, Phul, der, som alle
 store Konger, gjerne tilstod Samvittighedsfrihed,
 saae igjennem Fingre med en Gudsdyrkelse, der
 hverken

hverken forlede hans Undersaatter til Oprør, ej heller fordærvede deres Sæder. Men da den vise Whul havde opnaaet en saare høj Alder, betalte han Naturen sin Gjeld og efterlod sin Søn Sardanapal Thronen.

Denne ulykkelige Fyrste, der alt for tidlig fik Sceptret, blev omringet og fordærvet af Smigrere; dem overlod han Regjeringens Bestyrelse, glemte sin Faders Underviisninger, sit Folk, sine Pligter, for at overgive sig til de hæsligste Udsvævelser, De Laster, der besmittede hans Palads, udbredede sig snart over Ninive, og derfra over hele Riget. Næppe havde han hersket i to Aar, før Hovedstaden, Provinserne, alt var lige fordærvet. Kongen, en Bolt for sine Ministre, en Slave af sine Gildinger, sit Folks Tyran, Kongen glemte at han var Konge, uden naar han skulde undertegne grusomme Befalinger, paabyde Udpresninger, købe vanærende Fornøjelser eller foragtelige Smigrere med sine Undersaatters rene Blod.

Alt var tilfals i Ninive: Vresposter, Embeder, Retfærdighed, alt hørte den højsibydende til. Triller bestyrede Riget, anordnede leende
Pro

Provindsens Ruin, satte Vre i at fortære hundrede Familiers Formue i et Maaltid. Nedrige, blodtørstige Statholdere, Statens og Folkets Fiender, der foragtede som sig selv saa deres Herre, dreve offentlig Handel med deres Indflydelse, fulgte, uden at blues, den Faderløses Arvedeel, den Ufskyldiges Frihed. Krigerne roste sig af deres Sæders Blodhed; Overghederne rødmede ikke ved deres Uretfærdigheder: i alle Stænder var Maa, den eneste Vej til Hæder; og Folket, der var udelagt ved Afgifter, et Offer for de Store, Ministrene, Dommerne, ja selv for Kongens Slaver, det undertrykte, nedtraadte Folk, strakte aarvæbende Hænder mod Himlen.

Asmagt og Grusomhed gaae næsten altid Haand i Haand. Fra Skibet af sine fæle Vellyster gav Sardanapal Befaling at forfølge Magerne. Han havde nylig ført en vanærende Krig; i den Tanke at hans Guder vare vrede, forekom det ham lettere at hævne dem ved Mord, end formilde dem ved Dyder. Han befoel at udrykke indtil den sidste af mine Lærlinge, udsatte en Priis af ti Talenter i Guld for den, som kunde

anden Deel. 26

de levere mig levende, og fordømte mig allerede forud til for ukjendte Pinsler.

Strax fortære Gld og Sværd Magernes Boliger; deres Huse ere Luernes Bytte; deres Tilflugtssteder oversvømmes med Blod. Cardanapals umenneskelige Soldater, der havde viist sig saa feige i Kampen mod deres Fiender, lade nu deres Iver see i at forfølge Medborgere. Med Sværdet i Haanden sætte de efter de saa Mager, der ere undvegne: myrde alle dem, de naae, frænke Moder og Datter og nedfable dem saa, og ansee alle de Uffkyeligheder for tilladte, siden de begaae dem i deres Gunders Navn.

Jeg tog Flugten med min Kone: hundredgange var jeg i Begreb med at fremskille mig for Tyrannen, for at standse hans Forfølgelse. Men den grusomme Cardanapal havde fordømt alle Mager, min Død havde ikke kunnet redde nogen: desuden bar Dyane under sit Hjerte et Pant paa vor rene Kjærlighed; Fadernavnet gjorde mig Livet behageligt. Min Hustru gav mig Trøst, hendes Mod mig Kræfter, vi omflakkede fra Ort til Ort, uden Venner, uden Hjelp, ja ofte uden Levnetsmidler, og saaledes droge vi gjennem Per-

sien/

sten, Cogdiana, Bactria, bestandig nær ved at falde i vore Forsølgere's Hænder, bestandig forskudte eller forraadte af dem vi bade om Tilflugt hos. Men midt i vore Farer, uagtet de Ulykker der nedbøjede os, forføbede Tanken om at vi leed for Sandheden alle vore Gjenbyrdigheder. Ved hver ny Lidelse såaa vi en tilkommende Belønning imøde; Haabet gav os Styrke og Kjærlighed Trost.

Vi kom endelig ind i Arabiens Ørker; steg ned i en Hule, i hvis Midte stod et Gravmæle. Stenen var omvæltet, Kisten tom. En Guldplade faldt mig i Djnene: jeg tog fat paa den, ved det svage Skin, der trængte ind i Hulen, læste jeg paa denne Plade disse Ord, skrevne med hellige Bogstaver: Zoroaster, nedlæg her den hellige Lovbog, Zendavest, som du skrev efter Dromaz' Indskydelse. Endnu er den Dag ikke kommen, da denne Bog, der er udslydt fra Gud, skal vordet bekjendt for de Dødelige: din Religion skal endnu længe være Gjenstanden for Folkene's Had. Men en anden Lovgiver, af samme Navn som du, skal i Tidens Fylde fødes: han skal føres til denne Hule, og der finde din hellige Bog; han skal vise

den for Asien og lægge den paa Thronen, hvor den skal vorde Regel for Nationerne. Hvad dig angaaer, dine Arbejder ere endte: tag Vejen til Phænicien; byd det stormende Hav trods, opsig i Vesten et roligt Fædreland, hvor dit mere ubeskjendte Navn ikke vil omringe dig med Forsølgere. Saa er Dromaz' Billie: lyb uden Murren.

To Gange læste jeg disse Ord, jeg tvivlede ikke paa at en Engel havde skrevet dem. Med Urefrygt lagde jeg Guldpladen igjen i Kisten; jeg nedlagde der den hellige Bog, der indeholdt den guddommelige Lov; jeg tildækkede Graven med den omvæltede Steen, fastede mig til Jorden og ydmygede mig for Dromaz.

Efterat have ydet hans Navn Tilbedelse, gik jeg ud af Hulen, og styrede mine Skridt imod det rige Tyrus. Der steg jeg og min elskede Orane om Bord for at søge et Fristed hos Grækenlands eller Iberiens gjestmilde Folkeslægt. Forslaget af Stormen til det Adriatiske Hav, strandede vort Skib paa de Trentaniske Kyster. Dromaz, som jeg anraabte, reddede min Kone: jeg bar hende i mine Arme hen til en Marsisk Landsby, hvor man viste os Gjestfrihed. Ak! min elskede Orane!

Oxane, svag, mat, nedbøjet ved Havets Besværtheder blev overrumplet af Gudselsfinerter; hun gjorde mig paa engang til Fader af en Søn og en Datter. Vi besluttede at fæste vor Boepæl hos Marserne; nogle kostbare Stene, det eneste der var mig levet af min forrige Eiendom, satte mig i Besiddelse af en Hytte.

Vi vare ej langt fra at blive lykkelige, og nyde Rolighed, vor Lykke skulde bestaae i at tilbede vor Gud og opdrage vore Børn, da de grusomme Pelignier, som den Gang bekrigede Marserne, overrumple vor Landsby, forvandle den til en Askehob og trænge ind i den Hytte, hvor jeg sov ved Oxanes Side imellem mine to Børn. De Umenneffer! jeg saa dem myrde min Kone og min Søn: mine Taarer, mine Skrig, mine Kampe kunde ikke forsvare dem. Jeg reddede kun min Datter, jeg værnede for hende med mit Legeme; jeg fik alle de Saar, disse Tigre bestemte hende: jeg flygtede med hende midt igjennem Branden og Rigene, min Vej var betegnet med Blod. Omfider kom jeg til denne Dal, hvor jeg selv opbygte denne Hytte, opdrog min Anais, min elskede Anais, den eneste og sidste Trost i mine
firsind:

fjersindstyve Mars Ulykker. Hun er den, for hvis
Eskyld ene Livet er mig kjert, hendes Træk, hendes
Dyder minde mig hver Dag om Orane.

Ved disse Ord kaster Oldingen sig i Anais' Arme.

Men Leo, Leo der næsten faldt i Asmagt ved
Enden af Zoroasters Fortælling, Leo griber hans
Haand, trykker den med sin, seer paa ham med
levende og taarefyldte Øjne, og tiltaler ham:
Ak! sig mig, sig mig dog, hvor, i hvad Landsby
mistede du din Søn? I Avia, er Oldingens
Svar, ved Aternusflodens Bredde. Og dette
Barn, bliver Leo ved, den Søn, du begræder,
har han ikke paa sin Hals en udstukken Smar-
ragd? Jo, svarer studsende den Gamle: hans
Moder havde smykket ham dermed; Navnet
Dromaz var skrevet derpaa med persiske Bog-
staver

Omfavn din Søn! udbrød Leo, og faldt
ham i Armene; jeg er det, jeg er saa lykkelig.
See her er den udstukne Smaragd: jeg blev dø-
ende fundet i Avia; i mit Bryst har jeg Arret af
den Dolk, hvormed Pelignierne saarede mig.
Fra den første Dag, jeg saae dig, folte mit Hjerte
Fryd:

Fryd: en Henrykkelse, en uvilkaarlig Følelse sagde mig, at jeg skyldte dig Livet.

Saa lyde hans Ord, den Gamle kan ikke svare. Han gjenkjender den udstukne Steen; han læser derpaa sin Guds Navn, trykker Leo til sit Hjerte, overvælter ham med Kys, og den inderlige Glæde er nærved at gjøre Ende paa hans Dage.

Tiende

Tiende Bog.

Indhold af tiende Bog.

Uroligheder i Rom. Den Lykke, Numa nyder. Leo beder sin Fader om Anais' Haand for Numa. Zoroasters Afslag. Numas Tale. Han erholder Anais. Han bereder sig til at ægte hende. De Rømerske Gefanterns Ankomst. De berette ham Elendigheden i Rom, den Pest der har raset der, Romulus' Død og Numas Valg. Numa afslaaer Kronen. Anais' Tale for at bringe ham til at modtage den. Numa er ubøjelig.

Tiende Bog.

Imidlertid var i Rom alt i Beshyrtelse og Forvirring. Fortvivlede over at have mistet Tatiuss, over at have seet Numa jages i Landflygtighed, adløde Cabinerne med Afsky deres Kongers Morder. Tatiuss greffelige Død, som de tilskrevede Hersilia, havde gjort denne Fyrstinde til en Gjenstand for deres Forbandelse. Mere adskilte fra Romerne end nogensinde før, med indbyrdes Mistro, uden at dølge deres gjensidige Had, vare de hvert Øjeblik rede at myrde hinanden. Mistanke, Fiendskab herskede i alle Familier; og uden den kloge Metius vilde Borgerkrigen allerede have antændt Rom.

Romulus, et Navn for hiint mørke Kaserie, der, hos de store Forbrydere er i Stedet for Samvittighedsnag, Romulus trykkede sit Folk med nye Paalæg, for at holde det i Tømme, lod de Stores Blod flyde og herskede kun ved Skrek.

Hersilia

Hersilia, sin Faders alt for værdige Datter, Hersilia nærede sig kun med Joverskyens og Marsierets Gift. Da hun ikke tvivlede paa at en Medbejlerinde besad Numas Hjerter, udsendte hun hver Dag hemmelige Spejdere til alle Italiens Folketærd for at opdage denne Medbejlerinde, skaffe sig Underretning om sin Elskede, for med sin Faders Vaaen at true de Konger, der maatte give dem Fristed, og for at kjøbe deres Hoved af dem, der vilde levere det.

Den rolige Numa skjult midt inde i de Apenninske Bjerge, omgivet af trofaste Venner, fældte imidlertid Glædestaarer, da Zoroaster og Leo gjenkjendte hinanden: han tog Deel i deres Henrykkelse; han saae den lykkelige Zoroaster trykke sin Søn i sine Arme. Den kjærlige Olding kan ikke blive mæt af at see, at høre, at omarme Leo. O elskede Søn, sagde han til ham, jeg har da faaet dig igjen! jeg seer dig igjen! Ak! jeg bedrog mig ikke! den første Dag, da du kom i min Hytte, drog en uimodstaaelig Kraft mit Hjerter til dig: dette Hjerter gjenkjendte dig strax. Hvor jeg frydes ved at betragte dig! hvor du er skøn! hvor du er stor! Kom da og tryk dig til min Brarm;
fald

fald mig din Fader; du skylder mig alle de Kjært
tegn, du skulde have viist mig fra din Barndom.

Leos Taarer vare hans Svar; Camilla hørte
taus til. Leo tager hende ved Haanden, og for
restiller Zoroaster hende med disse Ord: Min
Fader, det er min Veninde, mit Hjertes eneste
Beherskerinde. Vi vare længe adskilte: endelig
ere vi blevne Mand og Kone. Men hvor hæftig
end vor Kjærlighed er, o. saa vær vis paa, at,
ifald vi havde kunnet forudsæet, jeg skulde funden
min Fader igjen, da havde vi sikkert oppebriet dette
Djævlisk, for at være blevne forenede ved din
Haand. Undskyld vor Lykke, og forøg den ved
at samtykke den.

Saa taler han: Camilla falder paa Knæ;
hendes Hjerter banker, Dinene ere nedslagne, Ho-
vedet bøjet over hendes Bryst, Rødme bedækker
hendes Pande: neppe vover hun at kaste et frygt-
somt Blik paa Zoroaster. Utaalmodig venter hun
paa at høre Datternavnet af hans Mund. Al-
drig har hun saa inderlig ønsket at anses for skøn,
selv i hendes elskede Leos Dine; og hendes Taus-
hed synes at sige den Gamle: Mine Vindigheder
ere af liden Værd, men mit Hjerter er dig værdigt.

Min

Min Datter, svarer Zoroaster og løfter hende op, min Lykke overgaaer mine Lidelser: jeg havde kun tabt eet Barn, denne hældige Dag lod mig finde to.

Som han udtaler disse Ord omarmes han den skønne Camilla. Dette rørende Optrin ender sig med Fortællingen om Leos Tildragelser; den levende Deeltagelse, som denne opvækker hos Zoroaster og hans Datter, forøger end mere den Følelse, Naturen har nedlagt i deres Hjerter.

Numa tager Deel i den almindelige Glæde. Fra det Øjeblik Anais er bleven Leos Søster, forekommer Anais ham skønnere: hver Dag finder han nye Fuldkommenheder hos hende, uophørlig taler han med sin Ven om hende: det Navn Ven, der før var ham saa dyrebart, flin-ger ham nu ikke mere sødt nok.

Snart bedrer Numa sig, han gaaer ud at nyde Morgenluften og vælger sig altid de Steder, hvor Anais fører sin Hjord hen; han bliver Hyrde for at være hos hende. Medens Camilla og hendes Mand gaae paa Jagt for Zoroaster, fortæller Numa deres Søster Historien om sit Liv. Med Fornøjelse hører han Anais' Betragtninger

og Raad; han undres over at træffe saa meget
 Wiisdom i saa ung en Alder, og hver Dag tager
 han ved hendes Side til i Klogskab eller Dyd.
 Undertiden samler han Rør, som han sammen-
 føjer med Bøx, han frembringer dermed melodiske
 Toner, paa denne Rørflojte ledsager han Hyrd-
 indens tryllende Stemme; oftere gjentager han
 med hende de Sange, de Hymner, hun lærer
 ham. Kjerlighed tænker han ikke paa; den Fæ-
 lelse, der hersker hos ham, er mere blid, mere
 rolig. Saa snart Morgenrøden fremstraaler, tæ-
 rumma hen til Anais. Øynet af hende opvækker
 ingen hæftige Gølelser hos ham; dog føler han
 Trang til at see hende; hendes Nærværelse for-
 virrer ham ikke; dog udgjør den alene hans Lykke.
 Borte fra Anais er han uden Tanke, uden Liv.
 Saa bøjer sig nat og henvisnende Clytia *) ved
 Lysegudens Graværelse: men neppe lader Apollo
 sig see igjen, før Clytia opløfter sit Hoved, vende
 der det mod Dagens Stjerne, følger den i dens
 Bane ved at dreje sig om paa sin Stilk og holder
 ikke op at betragte den før den igjen skjuler sig i
 Thetis' Skjød.

Den

*) En Nymfe der forvandlede til et Solblomst. Hvor-
 lunde det gik til, læses i Ovid Met. 4, 206 f. p.

Den bestedne Anais, der hverken i sit eller Numa's Hjerter finder noget, der kunde forurolige hende, overgiver sig til den Gølle, der henriver hende. Hun har sin Befrier kjær, ham, som reddede hendes Faders Liv: Erkjendtlighed gjør hende det til Pligt; Numa's Fuldkommenheder gjøre hende det til en Fornøjelse. Anais underholder sig saa gjerne med Tullus' Lærling om Naturens Undergjærninger, om Stjernernes Løb, om de forskjellige Folkeslægt, om Statsbestyrelserne, om Religionerne, der ingensteds ere eens, og Sædelæren, der overalt er det. Hver af dem sine Læresætninger tro, udfisler eller forsvare dem. Deelte i Hensyn til den udvortes Gudsdyrkelse, ere de enige i Læren om Pligterne: deres Sjæle stemme overeens, naar deres Fornuft undersøger; og Numa, der ikke kan blive træt af at beundre Anais' dybe Visdom, føler hvert Djeblisk sin Højagtelse og Dmhed imod hende tage til.

Leo blev først denne gjensidige Tilbøjelighed vaer: han ønskede inderlig at hans Ven maatte blive hans Broder. Elsker du min Søster? sagde han en Dag til ham: svar mig den rene Sandhed. Numa rødmede og blev forvirret. Hvi rød-

mer

mer du? spurgte Leo: Guderne have givet os
 Kjærlighed til en Trøst i vore Lidelser, en Beløn-
 ning for vore Dyder. Er dit Hjerter ganske løst
 fra Hersilia's uværdige Haand, elsker du Anais,
 som Leo dig, saa vil jeg erholde hende for dig af
 min Fader. Tal, sig mig blot disse Ord: Jeg
 vil gjøre din Søster lykkelig; og jeg vil troe dette
 Ord, som et Guder svar. Ven, svarer Muma-
 ham, Navnet Hersilia bringer mig endnu til at
 skjelve, Navnet Anais beroliger mig. Den Kælle,
 din Søster opvækker hos mig, ligner slet ikke hiin,
 der gjorde mig saa ulukkelig. Jeg seer Anais
 hver Dag, jeg forlader hende intet Øjeblik; al-
 drig er den Tanke faldet mig ind at tale til hen-
 de om Kjærlighed og Ægteskab. Men det føler
 jeg, min Ven, at om Lyksalighed kan boe paa
 denne Jord, da er den forbeholdt din Søsters
 Brudgom. Disse ere hans Ord. Leo omarmet
 ham, tager ham ved Haanden, og fører ham til
 Zoroaster. Han tvivler ikke paa hans Samtykke,
 han beder ham om Anais for sin Ven, for sin
 Befrier, for den blant alle Dødelige, han elsker,
 han agter højest.

Hvor

Hvor stor er hans Forundring, hvor stor hans Kummer, da Zoroaster, efter med en mørk Mine at have hørt ham, svarer ham med disse sørgelige Ord:

Min Søn, jeg elsker Muma, jeg skylder ham Livet; jeg vilde velsigne den Dag, da jeg kunde betale ham min Gjæld: men min Datter er en Mager; jeg er Overhovedet for hendes Religion og den Lov jeg har forkyndt, forbyder os al Forbindelse med Afgudsdyrkerne. Du veed at jeg har opoffret denne hellige Lov alt: Hæder, Formue, Rolighed, alt har den kostet mig. Vilde du, at jeg, ved mine Dages Ende, i det Øjeblik, da jeg skulde modtage Belønningen for saa mange Gjenvordigheder, skulde tabe denne Løn ved Ulydighed imod de Bud, jeg selv forkyndte?

Du har da lært Utafnemmelighed? afbrød Leo ham i en ivrig Tone.

Nej min Søn, svarede Zoroaster; men jeg har budet Klogskab. Jeg vilde ikke, at en Mager skulde staa i Fare for at frafalde sin Troe, ved at tage en Mand af en anden Sect: jeg forudsaae Kjærligheds Magt, det salende Hjertes naturlige Hang til at tænke ligesom den elskede Gjenstand.

Min

Min Datter vilde elske Numa, hun vilde antage hans Tro; hun vilde forlade sin Faders Gudsdyrkelse: jeg skulde staae den store Dromaz til Ansvar derfor. Det er mig tungt nok, at min Søn, Zoroasters Søn, af Billeddyrkerne opdragen langt fra mig, følger en anden Religion, end min: jeg vil i det mindste lade den Gud, for hvis Skyld jeg har lidt saa meget, beholde min Datter: jeg vil bevare min Datter for den Fare at forlade ham. Jo agtværdigere Numa er, des større vilde Faren blive. Al! ikke Forsølgere, ikke Bødler kunde faae hendes Tro til at vakle, kun Mønster paa Dyder hos en fremmed Sect formaaer det.

Desuden er min Religion endnu en Affky for alle Jordens Folkesfærd; hele Italien vilde foragte Numa, om han ægtede en Mager; min Datter blev maaskee derved mindre elsket. Tilgiv, Numa, jeg fortørner, jeg bedrøber dig; jeg er maaskee i dine Øjne en Sværmer og en Utafnemmelig; men jeg er min Religion tro, jeg har min Datter kjær, jeg kan ikke udsætte hende for den Fare at worde en Grafalden, eller at bringe dig til Medgift dit Folks Had.

uden Deel.

H

Zoroa

Zoroaster tier. Leo staaer ubesværgelig, med Vinene fæstede paa Jorden: han harmer sig over, at han ikke kan sætte kraftigere Grunde imod Odingens. Numa, der opmærksom har hørt ham, seer paa ham med blid Mine, og svarer saaledes:

Zoroaster! siden min Fødsel, have de Guder, jeg tilbeder, vist mig Prøver paa deres Vælde: jeg elsker, jeg frygter dem; før dæ, end forlade dem. Men vee mig, om jeg var i Stand til at hade nogen Religion paa Jorden! Guderne taale dem, hvi skulde jeg være mindre overbærende end Guderne? Døden være de Blodgjerriges Løn, der paa Sardanapals Viis med Sværdet i Haanden forfølge hver den, som tænker anderledes end de, lade dem vælge imellem Døden og deres Tro, og forøge Antallet som paa Martyrerne, saa paa Forbrydelse, da de derimod ved Velgjerninger maaskee skulde have skaffet sig Tilhængere! det tilkommer ikke os, vi usle Mennesker, at hævne Himlens Sag, at paastage os at forsvare dens Fordele. Myrerne paa en Mark myrde ikke hinanden for Jorddrottens Vres Skyld; i Fred nyde de det Gode, de skyldte ham.

ham. Gudernes første Fuldkommenhed er Godehed. Blandt alle Sekter er ingen dem forhadet uden Forfølgernes. De ere de Eviges sande Fjender; de berøve dem den sødeste blant alle Fornøjelser, den, at tilgive Svaghed.

Denne er min Gudsfrugt, Zoroaster; du maa nu selv domme, om din Datters Tro vilde staae i Fare hos mig. Jeg vilde bære Agtelse for hendes Læresætninger, som hun for mine; hun vilde tilbede Dromaz, jeg Jupiter. Men Dromaz' og Jupiters Bud gaae ud paa eet! have dig kjær, hædre din Alderdom, elske hinanden, hjælpe de Ulykkelige, see, det befaler din Gud, det byder min. Ved at lyde dem vilde vore Hjerter end mere foreenes og slænges i hinanden, som to lige rene Bække, der udrinde af forskjellige Kilder, men hvis Bænde ere blandede med hinanden.

Du siger, at mit Egteskab med en Mager vilde tildrage mig mit Folkesærds Had? Jeg har intet Folkesærd, intet Fødeland meer; jeg har mistet Tullus og Tatius; Verden er for mig indsluttet i Zoroasters Hytte: mit Hjerter siger, at man der ikke vil hade mig. O min Fader! aabne

mig din Barm; antag mig til Søn: giv mig i
 eet Øjeblik tilbage alt det, Guderne i saa mange
 Aar have berøvet mig; giv mig din Anaïs: Naas-
 let for hver vor Bestræbelse skal være at forlænge
 dine Dage. Fredelige ville vi leve i denne Dal,
 hvor din Søn og mine Børn skal danne en Ko-
 lonie, der fra Slægt til Slægt vil velsigne Zoroas-
 ters elskede Navn. Du skal aldes midt iblant
 denne fremspirende Æt; du skal være deres Kjær-
 ligheds Gjenstand, deres Lykksaligheds Stifter.
 Den Datter, jeg faaer, skal hedde Orane; dette
 saa dyrebare Navn skal gøre dig hendes Kjærtegn
 endnu mere behagelige. Fædre, Børn, Mænd,
 Koner, alle skulle vi omfavne dine Knæ; hver
 Morgen skulle begge dine foreenede Familier vente
 paa din Baagnen med samme Fryd, med samme
 Urefrygt som dine Lærlinge vente paa Dagstjer-
 nens Opgang.

Saa talende falder Numa for hans Fødder.
 Skjønt bevæget vil Zoroaster endnu sætte sig deris-
 mod; men Leo udbryder: han har reddet dit,
 han har reddet Anaïs' Liv; Vel an da! svarer
 Oldingen, Anaïs være hans Belønning, Numa
 werde min Søn.

Bed

Bed disse Ord oplofter Numa et Skrig og falder Zoroaster om Halsen: han kan ikke tvinge sin Glæde, ikke udtrykke sin Erkjendtlighed. Han vil og omfavne Leo; men Leo er alt løbet hen at opsoge sin Søster. Han kommer tilbage med hende. See det er din Brudgom, siger Zoroaster til hende, jeg giver dig til din Befrier. Inden otte Dage skal I være forenede: o! at den store Dromaz, ifald han misbilliger denne Forbindelse, vil straffe mig ene derfor! Som han siger disse Ord trykker han Anais' og Numas Haand til sit Hjerte.

Kodmende slaaer Anais Nynene ned; snart bekræfter hun ved et indtagende Smil den Gave, hendes Fader har gjort af hendes Haand: fra nu af tænke den lykkelige Numa, hans værdige Ven og den faure Camilla kun paa Tilberedelserne til denne Forening.

Allerede have Camilla og Leo fældet Træer paa Bjerget, paa det Numa selv kan bygge den Hytte, han skal beboe: den kommer til at staa ved Siden af Oldingens. Numa vender den imod Østen, paa det hans gudsfrygtige Kone hver

Mor:

Morgen, naar hun vaagner, kan henvende sine Bønner til Solen.

Han beklæder den med Dyrehuder, fletter Grene derimellem og danner saaledes en uigjennemtrængelig Skandse imod Sol, Regn og Kulde. Alt hvad beqvemt og behageligt han kan udtænke faaer sin Plads inden i den: Numa forskjønner den med den Skildhed, den Smag, Kjærlighed ene formaaer at give. En Have støder til Hytten; Numa anlægger den saaledes, at den Vuegang af vildt Jasmin, hvorunder han første Gang saae Anais, staaer i Midten af denne Have. Han afleder en Arm af Bækken og lader den fremslynge sig imellem Blomster. Frugttræer, dem Naturen selv frembringer, gjøre denne Have nyttig; og et levende Gjerde betrygger de unge Planter for Raabuffens Tand.

Anais forestaaer Arbejdet: hendes Nærvarrelse giver Numa Liv. Han ønskede at fuldende Værket alene; men Camilla og Leo komme og hjælpe ham imod hans Villie. Alle vente utaalmodig paa den følgende Dag, der er den sidste af de otte, Zoroaster har foreskrevet. Alting er færdigt, Camilla har allerede plukket Blomster af

af de nærliggende Enge; Krandsene ere flettede, den nye Hytte prydet med Blomster; Solen har skjult sig i Bølgen, dens Gjenkomst skal oplyse de to Elstendes Lyksalighed; mod Aftenen som alle, forsamlede i Zoroasters Hytte, ville sætte sig om et tarveligt Bord, hører man banke paa Døren: en mørk Anelse bringer den falsomme Numa til at gyse.

Studsende rejser Leo sig først, tager sin Kasse og iler til Døren. Det var ingen Fiender: det var en ærværdig Olding fulgt af to Krigere: de bade om Gjestfrihed. Leo tager imod dem og ledsager dem.

Men næppe kaster den Lampe, der oplyste Hytten, sit Skin paa deres Ansigt, før Numa udbryder i et Forundringskrig og løber til den Gamle for at omfavne ham. Er det dig, Metius, Tatiuss' og min Faders Ven! Du vore Sabiners eneste Støtte, deres sidste Haab!

Forundret gjenfjender Metius ligeledes Numa; han kan ikke troe sit søge Syn: o min Herre, bryder han ud, o min Ven, endelig fin der jeg dig, dig som jeg har søgt igjennem hele Italien! Ak! tillad, at før jeg yder dig de skyldige

Er

Verbødighedstegn, min bærende Arm endnu om-
 favner dig, og at mit Hjerte benytter sig af de
 sidste Øjeblikke, hvori det er mig tilladt at kalde
 dig min Ven. Medens han siger dette, omfav-
 ner den redelige Metius Numa tusende Gange.
 Derpaa vender han sig til de to Krigere, der
 følge ham, med disse Ord: Bolesus og Proculus,
 vor Sagen er endt, vi have fundet vor Konge.
 Nu bøje de to Romere og Metius selv Knæ for
 Numa og tiltale ham med Bæsfrygt: vi hilse dig,
 Konge af Rom.

Hvad siger I? falder Numa ind og nøder
 Metius at staa op: jeg er ikke eders Konge; jeg
 fortjener ikke, onsker ikke denne Ære. Du er
 det, svarer Metius, du er det med den skønneste,
 lovligste Ret; Folket har eenstemmig valgt dig.
 Romerne og Sabinerne, færdige at myrde hin-
 anden, for at give Romulus en Efterfølger, have
 kun fundet Numa, der anstod begge Folk; dit
 Navn alene har dæmpet Hadet, bragt Enighed
 tilbage. Du er Konge, Numa; dit Folk bier
 paa dig.

Forundret og nedslaget, lader Numa Gesan-
 terne sætte sig ved Joroasters Bord; han beder;

Me

Metius give sig Underretning om disse vigtige Til-
dragelser. Den gamle Kelt herre opfylder hans
Ønske ved denne Fortælling:

Vor Elendighed var paa den højeste Spids.
Romulus, Sabinernes Rikshøvding, hadet af sit eget
Folk, Romulus lod Rom fukke under Vægten af
et Jernscepter. Det var ikke mere hin Erobrer,
som Sejeren bestandig fulgte, og som dog kun op-
offrede Statens Fiender: det var en vild Tyran,
hvis grusomme Statsklogskab undertrykte Folket
for at holde det i Løkke, og under det allermind-
ste Paaskud lod Patriciernes Blod rinde. Slige
Følger har den første Forbrydelse: næppe besmit-
ter den Sjelen, før alle Dyder flye, alle Laster
indtage deres Plads.

Imidlertid lode de fortørnede Guder deres
Retfærdighed see ved de grueligste Plager: Pesten
rasse i Rom. Aldrig yttrede Smitten sig i fryg-
teligere Tilfælde: en fortærende Ild brænder baa-
de i Brystet og Indvoldene; de betændte blodrøde
Dyne bevæge sig med Møje i deres Hule; Mun-
den er fuld af Bylder og dens Uddunstning gif-
tig; den urene, tykke Tunge klæber ved Ganen
og hindrer Aandedraget; Generne stivne, Lem-
merne

merne skjelve; og Dødsfulden, der efterhaanden udbreder sig, formaaer ikke at udslukke den brændende Hede, der har angrebet Venene selv.

Snart kunne Husene ikke længer rumme de ynkværdige Offre: de fylde Gaderne, de offentlige Pladser, Gudernes Tæmpler. Man seer en Brimmelse af Døende halvnøgne at irre omkring; deres Senge, deres Huseguder have de forladt, for at søge og bede om Vand. De styrte sig i Tiberen, i Brøndene, kaste sig i Moradserne. De høre intet, de drikke: uden at slukke deres Tørst, dæke de midt iblandt Bølgerne. Venskabs søde Baand; Naturens Følelser, alt glemmes, alt misgjøendes: forrykt af Smerten vægrer Sønnen sig at omarme sin Fader; den ene Broder flyr den anden, af Frygt for at anstikkes, den døende Moder, langt borte fra sin Mand, et Bytte for dødvoldende Trækninger, med fordrejede Øjne og sammenbidte Tænder, bortstøder med sine stive Arme det svage Barn, der grædende strækker sine Hænder imod hende og endnu vil die hendes udtørrede Bryster. Smerten, Smerten er den ene herskende Følelse. Hvorhen man vender Øjet, møder det Lidelser og Død. Barndom!

dommen, Manddommen, Alderdommen, alt omkommer, alt falder. Luen slukkes ej paa Baalene; man fornyer den uden Ophør. Hvor stort end deres Tal er, strække de dog ikke til; der opkomme endog Stridigheder om dem; og de, der have oprejst dem, sees nødsagede at slaes for at skaffe deres Slægtning en Plads derpaa.

Romulus, der beklagede sine Soldater, bestemte, for at forsone Guderne, en Offerhøjtid ved de Capriniske Sumper. Hans hele Folk, eller rettere, de svage Levnings af hans Folk indfandt sig der. Med langsomme Skridt nærme Offer tjenerne, Præsterne, Borgerne sig plege og hentærede til Alteret. Sagte gaaer Soldaten frem uden Pandser, styttende sig paa sit Spyd; med Rød kan han opløfte sit Hoved imod sin Legions Banner. Kvinderne, Oldingene, lænende sig paa deres Stofke, holde deres Børn ved Haanden; Barnet falder og trækker sin svage Støtte med sig. Unge, Gamle, syge, friske, alle ligne hinanden, alle slæbe de sig mere frem, end de gaae: ingen formaaer at opløfte sin Stemme; og hint saa vældige Romerfolk, det Folk, der havde været en Rædsel for Italien, ligner nu en Hob

Man

Alender, dem en Thessalisk Troldekvinde har opma-
net af Dødriget.

Man yder Drifoffre, man slagter Offerdyr.
Ypperstepræsten undersøger deres Indvolde og Skjel-
ver ved at betragte dem. Han bestiger den hellige
Trefod: en guddommelig Indskydelse henriver ham;
et helligt Raserie overfalder ham, hans Øjne
funkle, hans Mund fraader; han udstrækker Ar-
mene, bortvender sit Hoved, hans Haar rejse sig
og hæve i Vejret den Laurbærkrands, der kroner
hans Tinding. Men forgjæves er hans Kamp
mod en Gud: denne Gud nedslaaer ham, betvin-
ger ham, nøder ham at give efter for sin Indsky-
delse. Stannende udsiger nu Pontifexen disse
Ord, Landsmænd, en gruelig Forbrydelse, der
er blevet ustraffet, har nedfaldt de Uadelliges
Brøde over eders Hoveder. Saalænge denne
Brøde ej er forsonet, saalænge de Skyldige see
Dagens Lys, maae I ingenlunde haabe, at Gu-
derne lade sig formilde. Pesten skal rase inden
vore Mure, saalænge Blodet af Han
vilde fare fort, Romulus laaner ham et frygte-
ligt Djæfæst og Skrækken qvæler hans Stemme.
Men i samme Djæblif fordunkles Himlen, Solen
taber

taber sin Glans, tykt Mørke indhyller Jorden, idelige Tordenknald afløse hinanden; det synes som de sammenblandede Elementer frige, og som hele Naturen vilde synke tilbage i Chaos.

Skjælvende knæler Folket, anraaber Guderne og venter Døden. Men efter saa Øjeblikke lægge Bindene sig, Ratten forsvinder, ingen Sky bedækker den straalende Sol; man seer den safirne Himmel igjen; Luften bliver rolig, snart blive deres Hjerter det og. Alle Komere see paa hinanden, finde hinanden igjen; kan Romulus erforbunden. Forgjæves søge hans Vagt og Høffolk ham. Celere^{*)}, der ene vare en Herre hengione, som aldrig straffede dem, disse Celere true allerede Patricierne, som de beskylde for at have myrdet Kongen. Folket bereder sig til at forsvare Adelen, snart skal Blodet rinde, da Proculus, som I her see, en Mand, hvis Rang, Alder og især strænge Dyd gjøre ham til en af de ærværdigste Komere, da Proculus fremtræder, og ved Hjælp af en snild Usandhed, bringer Rolighed tilbage

^{*)} Romulus' Pivvagt, der bestod af 300 unge Mand. Navnet udlede nogle af deres første Anførere Fabius Celer. S.

tilbage i alle Gemytterne: Romere, saa taler han, søger ikke mere Romulus. Jeg har, med disse mine Dine har jeg seet hans Fader Mars nedstige paa Jorden, og bortføre ham i sin blodige Vogn. Proculus, sagde vor Konge til mig, min Vre har naaet sin højeste Epidse; jeg har sejret, jeg har triumferet. Jeg har anlagt en Stad, der skal blive Verdens Hersterinde, alle mine Pligter ere opfyldte, Krigsguden byder mig tage Deel i sin uforvisnelige Herlighed. Gaae og forkynd Romerne det; siig dem, at Mars og Romulus bestandig skal føre deres Hære, og at de herefter skal anraabe mig under Navnet Quirinus.

Saa taler Proculus og Larmen ophører. Celere's tør ikke falde en Fortælling i Tvivl, der sætter deres elskede Konge blant Guderne; tilfreds over at have mistet sin Tyran, vil Folket hellere give ham Sæde i Himlen, end opsøge og straffe dem, der har befriet Jorden fra ham.

Men en Efterfølger skulde der vælges i Romulus' Sted. Forgjeves gjorde Hersilia Fordring paa Kronen. De mod hende opbragte Cabiner erklærede, at de vilde vende tilbage til Cures, saafremt Romulus' Datter besteg Thronen: Ro-
merne

merne selv ansaae det for en Skam at beherskes af en Qvinde. Forstødt af begge Partier gik Hersilia ud af Rom med den Trusel snart at bringe Krigen derind; og Folket samlede sig paa ny, for at vælge en Herster.

Dette ulykkelige Folk var atter nær ved at myrde hinanden. Rømerne vilde have en Rømer, Sabinerne fordrede en Sabiner. Efter Tatius' Død, sagde de sidste, have vi ladet eders Romulus roliggen herske; det er Tid at en af vore Borgere faaer Regjeringen over eder. Vi ere ikke overvundne Folk: vi ere eders Venner, eders Brødre; men aldrig vare vi' eders Slaver. Vort Folk tør i det mindste maale sig med eders i Anseelse, i Tapperhed, i Dyd: vi forkaste forud alt hvad der kan gjøre mindste Indgreb i denne Ligheds Rettigheder.

Saa talede Sabinerne: og man foer allerede til Vaaben. I dette Øjeblik føler jeg Gudernes Indskydelse: I to Folkeslage, hører min Stemme. Begge ville I udnævne eders Konge, og vælge ham blant eder selv: hver af eder afstaae den anden Halvdelen af de Rettigheder, han fordrer; den Nation, der udnævner Regenten, være

være forbunden at tage ham hos den, der ej udnævner ham. Romere, vælger eders en Herster, men denne Herster være en Sabiner; eller lader Sabinerne give Kronen bort, kun at de give en Rømer den.

Mit Forslag blev antaget. Freden kom igjen tilbage, man blev enig; og Rømerne blev det overdraget at vælge en Sabinisk Monark. Alle valgte de eenstemmig den retskafne Numa.

Næppe hørte man dette Navn, før begge Folk glemme det indbyrdes Had og ønske hinanden til Lykke; alle Borgere omfavne hinanden, alle udbryde de under Glædestaarer: saa kommer den da, den gyldne Tid, Astræas Regjering, tilbage! Numa bliver vor Herster.

Røgelsen damper paa Altrene, Offerdyrenes Blod rinder, alle Templer gjenlyde af Lovsange; man takker de U dødelige for alle de Velgjæringer, man har i Vente. Guderne skjenke dem allerede forud: Pesten ophører; en gavnlig Vind bringer Sundhed med; velgjørende Dugregne love Bonden en dobbelt Høst: Guder, Mennesker, Himmel, Jord, alt synes at fryde sig ved Dydens Regjering.

Slut

Flux. affærdiger man Gesanter til dig; jeg forlanger at være iblant deres Tal. Vi flyve til Cures, hvor vi haabede at træffe dig; men man kunde der end ikke give os Efterretning om dig. Vi vende nu vore Skridt imod Marsernes Land; hvor jeg havde tænkt, at dit Vensteb for Leo kunde have ført dig hen: vor Gang var her ej mere heldig. Endelig vilde vi søge dig paa Rheaternes Bjerger, bekiendte ved dit Mod og din Menneskekjerlighed, da de Udsødelige førte os hid. Kom, Du Konge af Rom; to Folkeslage vente paa dig: du er deres eneste Haab, hvert Øjeblik, du dvæler, er et Aan mod vor Kjerlighed og det Almindeliges Lyksalighed.

Metius tier. Med et sødt og roligt Smil seer Numa paa ham, og svarer: Ven, mine Wildfarellers Tid er forsvundet; den Tid, da forsænelig Vresyge, falsk Hæder, daarlig Kjerlighed, foruroligede mit Liv. Tronens Glands kunde have blændet mig, da jeg brændende for Hersilia ilede med Sværdet i Haanden at fortjene hende i Kampene; da jeg blindet af min Lidenstabs stræbte at gjøre Fremgang i den afskyelige Kunst at myrde Mennesker, og beundrede Romulus, jo mere

jeg saae ham gøre Ondt. Eløret er borte, mine
Dine ere aabnede; og, Tak være Guderne, der
ikke have forladt mig, Tak være mine Ulykker, der
have givet mig Underviisning, Tak være det sum-
me Venskab, den rene Kjerlighed, der besjæle mig,
min oplyste Aand, mit forbedrede Hjerte sætte nu
kun Priis paa, hvad der fortjener det, elste mit
kun, hvad der er elskværdigt: Dyd og Rolighed.

Jeg vilde kun slet beklæde Romulus' Tro-
ne. Hans det stolte og frigerste Folk kunde næppe
holdes i Tømme af en Konge, der var Gunders
Søn og en stor Anfører. Jeg er kun Søn af et
Menneske, og jeg afstøjer Krig. Jeg afstøjer hiin
troløse Kunst at opvække Tvedragt imellem sine
Naboer for at kunne overvinde dem, at række den
Svage Naaben imod den Stærke for at under-
trykke dem begge, at ansee som sit alt, hvad man
kan rive til sig. Nej, Metius, en Erobrer maae
J have til Herre. Forgjeves vilde jeg opoffre
mit Liv for at fremme Romernes Vel, de vilde
foragte en fredelig Konge, hvis eneste Syssel var
Guderne, Lovene og Agerdyrkningen.

Metius, min Beslutning er fattet; jeg har
betalt Fædelandet min Gjæld; mit Blod har run-
det

det for det; jeg har reddet Sabinerne ved min
 Landflygtighed: min Pligt er opfyldt; den eneste
 Gavn jeg udbeder mig, er at jeg maa blive ved
 at være landflygtig. Jeg vil ikke mere vende til-
 bage til Rom; i denne Dal, der langt overgaaer
 Kapitolet i Skønhed, vil jeg leve, imellem min
 Fader, min Ven, min Søster og min elskværdige
 Brud. Her vil jeg være mere lykkelig, mere tryg,
 end Romulus midt iblandt sin Celeres. I denne
 Hytte vil jeg boe, den er langt mere indtagende,
 mere bekvem, end eders Kongers Palads: rene,
 fredelige Stille mine Dage her henglide, med at
 tilbede Guderne, befordre min Faders, min Ma-
 ges Lyksalighed, og finde min ved hendes Side:
 og naar da Døden kommer for at hente mig, skal
 jeg ikke staae Guddommen til Ansvar for saa man-
 ge Tusende Mennekers Lykke, da det hartad er
 umueligt for en dødelig Skabning, at gjøre dem
 alle lykkelige.

Du skal staae til Ansvar derfor, Numa,
 afbrød Anais ham med en fast Stemme; du skal
 staae til Ansvar derfor, isald to Nationer ere et
 Offer for din Kjerlighed til mig, din Lyst til Ens-
 lomhed. Tænkter du da, at Himlen har givet
 dig

dig så mange ypperlige Egenskaber for din egen Skyld alene? tænker du at behage Gud ved at leve dig selv alene? Allvæsnen sætter ingen Priis paa tomme Grublerier; det fordrer viisdom. Den Bæltænkende skal gjøre ham Regnskab for hver Dag, der svandt uden at han gjorde godt; og han, der skabte Verden, kan ikke elske uden den, som arbejder paa Verdens Lyksalighed.

Du siger, at Romerne behøve mere en stridbar Helt end en fredelig Konge. Men jo mere krigerisk dette Folk er, desmere trænger det til en vis Monark, der kan styre, tæmme dets Hæstighed, og ved Retfærdighed formilde hin stridbare Mand, der vilde udarte til Vildhed. Ingen uden du, Numa, kan være denne Monark: din Færsigt for Guderne, din Lyst til Fred, gjøre dig det til en Pligt, at påtage dig Bestyrelsen over et Folk, som disse Dyder ere de nødvendige.

Du troer ikke at skyldes dit Folk mere, siden du har fægtet for det? Ih! hvad har du gjort mere, end den ringeste Soldat? dit eget Hjerte affige Dommen; var det for Rom, eller for Herskias Skyld, at du vovede dit Liv? Havde
 endog

endog dit Blod flydt for Fødelandet indtil den sidste
Draabe, saa horer endog denne sidste Draabe Fø-
delandet til: man er altid i dets Gjæld, det al-
drig i vor.

Jeg har kun endnu eet Ord at sige dig: dersom
Attraa efter ubemærket at henleve din Tid ved Anais'
Side, dersom min ubilligviis forfulgte Religion,
er Grunden til dit Afslag, da afstaaer jeg fra
dette Øjeblik al Fordring paa dig. Alle mine Dage
maatte jeg bebrejde mig at have været en Hinder
for to Nationers Lyksalighed, at have berøvet
dem den herligste Gave, Himlen kan skjenke For-
den, en god Konge. Denne Tanke vilde forgifte
mit Liv og maaskee svække den sønne Kjærlighed,
du har indskudt mig. Numa, jeg behøver ikke
at sige dig mere: jeg kjender mine og diæ Pligter,
vægrer du dig ved at gavne Menneskeslægten, saa
vil Straffen hvile paa mig.

Saa lod Anais' Tale. Zoroaster og Leo
vare enige med hende, Camilla ene blev paa Nu-
mas Side. Metius og de Romerske Gesanter
fastede sig paa Knæ, de anbragte, gjentog alt,
hvad der havde kunnet overtale hans Forstand,
eller røre hans sølende Hjerte, — forgjeves.

Numa

Numa blev uroffelig som Klippen, den Danb-
 baagerne bryde paa. Med Mildhed sætter han
 sin faste Beslutning imod deres Bønner og Grun-
 de, og ender med at omfavne den gamle Metius
 og tale saaledes til ham: Min Fader, elsker du
 mig, saa tal ikke mere til mig om en Trone, den
 jeg frygter meer end Graven. I denne Dal vil
 jeg doe, i denne Hytte leve. Jeg er fød fri, jeg
 vil nyde den Ret, hvert Menneske fik af Naturen,
 at vælge sig det Opholdssted, hvor han blideligst
 kan see sine Dage henglide. Jeg haaber ikke, at
 Guderne fortørnes derved; men, var jeg end saa
 ulykkelig, saa vil jeg dog hellere anvende den Tid,
 jeg har tilbage, paa at boje, at afvæbne dem,
 end krones med et Diadem, som jeg frygter og
 hader. Efter denne Tilstaelse, Metius, kan du
 selv dømme, om dine Forestillinger ere uden
 Nytte: de krænke mig kun; staa mig for dem.
 Udhyll i min Hytte, ikke ved din Konges; men
 ved din Vens Side; ved Morgenrødens Anbrud
 kan du vende tilbage til Romerne, og sige dem,
 at, isald de endnu have nogen Kjærlighed for
 Numa, de da bevise den, ved at lade ham leve
 i sin lykkelige Duskthed.

Com

Som han siger disse Ord, gaaer han ud af Zoroasters Hytte. Anais falder ham forgjedes tilbage: for første Gang svarer Numa ikke hendes Raab. Trøstløse gif Gefanterne hen at tilbringe Natten i den nye Hytte; efter længe at have forsvaret Numas Beslutning imod Anais, gif Camilla hen at nyde Sønnen ved sin elskede Leos Side; Zoroaster og hans Datter bleve sammen for at overtænke Udførelsen af et vigtigt Anlæg.

Ellevte Bog.

Indhold af ellevte Bog.

Latius' Skygge lader sig see for Numa. Anais' og hendes Faders Flugt. Numas Fortvivlelse: Han adlyder Guderne og beslutter at modtage Kronen. Leo iler at opsege sin Søster. Numas Ankomst til Rom. Hans Folks Glæde. Numas første Handlinger. Han begiver sig til Egerias Lund. Samtale med denne Nymfe om Ministres Valg, om Krig, Statskunst, den selskabelige Indretning, Lovene og Religionen. Numas Regjering.

Elleve B o g.

Ruma havde gjemt sig i det Underste af sin Hytte, men kunde ikke faae Blum i sine Øjne. Alt hvad Anais havde sagt ham, randt ham igjen i Tanker. Hun har truet mig, sagde han, at frænge sig mig, saafremt jeg for hendes Skyld glemmer hvad jeg er mit Folk skyldig, saafremt jeg imodsetter mig Gudernes Befalinger. Hvilken gruelig Ulykke at mishage paa eengang baade de U dødelige og min elskede Anais! Men, modtager jeg Kronen, kan jeg da udmærke min Regjerings første Dage ved Formæling med en Mager? Min Plan skulde være at regjere ved Religionen; og Begyndelsen skulde jeg gjøre med at sætte min Gudsdyrkelses Giende paa Tronen! Kun med Afsky vilde mit Folk see hende der: trods Anais' Dyder blev dog det almindelige Had hendes Lod. Nej, jeg kan ikke udsætte hende derfor; - jeg kan ikke opoffre min Kjærlighed for det tomme Haab at herske vel over Rom. Hidtil har jeg kun levet for

at

at opoffre mig for andre, det er Tid at leve for mig selv.

Midt under disse Betragtninger frænkede det ham at bedrøve sit Folk; han frygtede at fortrænge Guderne, og dette bragte Numas Beslutninger til at vakle. Tumlet af disse stridende Følelser, henrevet af sin Kjærlighed, bragt tilbage af sin Urefrygt for Guderne, er han uvis, hvad Beslutning han skal tage: liig Træet, Øren har omhugget, der vil falde ved det ringeste Stød og som truer med Umstyrtning paa alle Sider.

Allerede aabnede Aurora paa sin opalsfarvede Vogn Dagens Porte, da Numa, udmattet, falder i Søvn. Næppe har han kasket sig i denne søde Trosters Arme, før Skyggen af en Olding, iført en blodig Kappe, fremstiller sig for ham. Numa forskædes, Haarene rejse sig paa hans Hoved; men han gjenkjender Tatiuss: hans Skræk forsvinder. O min Fader! o min Konge! sagde han til ham, hvorfor har du forladt Elysium? hvortil denne blodige Klædning, der alt for meget minder om Romulus' Ugjerning? hvad er din Befaling? tal, frygtelige, elskede Skygge; Numa sværger dig Lydighed.

Gaae da til Rom, siger Skyggen med alvorlig Stemme; Guderne befale dig at regjere: for at bebude dig deres Beslutninger har jeg forladt mit skumle Opholdssted. Jeg beboer endnu ikke de Elysæiske Mark: for Minos vil belønne mig for det lidet Gode, jeg har gjort, straffer han mig for det Onde, jeg har tilladt. Jeg maae blive i Tartarus indtil det Djeblig, da det Romerske Folk vorder det lykkeligste blant alle: Numa, vær min Befrier.

Med disse Ord svinder Skyggen. Numa strækker Armene imod den for at holde den tilbage; men han omfavner kun en let Dunst, der strax taber sig i Nattens Mørke.

Numa vaagner, en kold Sved bedækker hans hele Legeme: han kaster sig paa Knæ, tilbøder de Uddødelige, udgyder Drikoffre paa en Hob gloende Kul; saasnart Solen fremstraaler, iler han hen til Anais for at adsprede den Uro, der ængster ham.

Men forgjæves søger han Anais, forgjæves kalder han paa Anais: Anais svarer ikke. Urolig over denne Taushed gaar Numa ind i det Værelse, hvor Zoroaster plejede at hvile; han

finder

finder Sengen tom. Kun et Blad ligger der tilbage: Numa tager fat derpaa og læser disse Ord:

Anais til Numa.

Jeg drager bort; du faaer mig aldrig meer at see. Saalænge jeg blev hos dig, vilde du enten afflaae en Krone, som Gud skjenker dig til to Nationers Held, og dette Offer kan jeg ikke modtage; eller du vilde bestige denne Trone og give mig Plads ved din Side, og da vilde du mishage dit Folk. For dit eget Vel, for din Hærs Skyld, maa jeg slyde dig, Numa, slyde dig i Dag, den Dag Mine Taarer væde dette Blad. Lev vel, Numa; modtag Sceptret, vær lykkelig, isald det er dig mueligt; men glem ikke Anais. Viid, at i mit ubekjendte Opholdssted skal du være min eneste Tanke: dit Navn, haaber jeg, skal jeg høre velsignes; da skal jeg fryde mig ved, med min Ulykke at have kjøbt den Roes du nyder, dit Folks Lyksalighed, og den Visshed at leve evig i dit Hjerte.

To Gange læste Numa dette Brev uden at kunne fælde en Taare: Forundring og Sorg nedbøje ham. Han græder ikke, flager ikke; med
et

et tørt og vildt Øje betragter han Brevet. Saa bliver Fuglen, der kommer tilbage til sine Unger med Føde, og finder sin Rede borttaget, ubevægelig paa Grenen, slipper Føden af sit Næb, og stirrer paa det Sted, hvor dens kjære Unger havde været.

Endelig skaffe to Taarestømme Ruma Lindring; dybe Suf hæve sig i Mængde fra hans Bryst. Anais! Anais! raaber han med en værdig Stemme; Anais! du har forladt mig! troer du at jeg kan overleve det? troer du, at jeg ikke vil gennemløbe hele Jorden for at finde min Anais igjen? Hvordan! Forlade mig vor Bryllupsdag! du er gaaet forbi denne Hytte, der var udpyntet for at modtage dig, og dine Skridt standsede ikke! og du kunde! Jeg fortvivler Ja, bort med Wiisdom, med Ære, med Dyd, med alt, hvad der ikke formaaede at holde Anais tilbage. Jeg afstøder Livet, siden jeg ikke mere lever for hende; herefter er jeg kun en Afspindig, Anais berøver mig min Fornuft.

Med disse Ord nedsegner han og vælter sig i Støvet. Hans Skrig bringer Camilla og Leo til: Af! ingen af dem vidste Zoroasters og hans Datters

Datters Bortgang. Hun er borte! raaber Numa til dem, saasnart han sjner dem! hun er borte! vi faae hende aldrig meer at see! Camilla vil spørge ham; Numa gjentager: hun er borte; Leo seer paa Bladet, paa den anden Side bliver han dette Zoroasters smne Farvel til ham vaer: Du havde ikke kunnet bestemme dig, sagde han til ham, imellem din Fader og din Ven; min Kjerlighed har villet skaane dig for denne tunge Kamp. Det var min Pligt at forlade dig, elskede Son; men aldrig havde det været mig mueligt, saafremt jeg ikke var vis paa at see dig snart igjen.

Numa, der hører disse sidste Ord, farer hen over Brevet: læser disse Ord, og læser dem atter: de adsprede hans Fortvielse. Leo græder med ham, Camilla trøster dem; og den gamle Metius, der i samme Djeblik kommer til, trykker til sin Barm de to Helte, og tilbyder at ville opoffre alt for at søge efter Zoroaster.

Numa vil i Djeblikket rejse. Han tænker ikke mere paa Kronen, at indhente Anaïs, for hun kommer for langt bort, er hans eneste Tanke. Men næppe er han paa Vejen, før Tordenen ruller over hans Hoved og Lynet nedslaaer for hans
 Gud.

Fodder: en Stemme, stærk som Tordenstraldet, udsiger af en luende Sky disse Ord: Numa, tænk paa Tatiüs!

Forskerdet bliver Numa staaende; han rødmer af Blufel over at have villet opoffre sin Pligt for sin Kjerlighed; han kaster sig paa Knæ, ligger længe henstrakt paa Jorden, beder Tatiüs' Aand om Tilgivelse; rejser sig derpaa med en roligere Mine, og siger til Gesanterne: Jeg er eders Konge; fører mig til mit Folk.

Metiüs og hans to Medfølgere vove ikke at yttre deres Glæde ved denne Tiltale; de see meget got, hvor meget det koster Numa at opoffre en Sjæle, der er ham kjærere end Livet, de ønske sig tause til Lykke og berede sig at føre til Rom ham, man der venter som en frelsende Gud.

Leo bifalder sin Døds Beslutning, han beklager sig over ikke at kunne følge ham; han vil ile efter sin Fader, han vil opsøge Anais; Camilla gjør sig færdig til at ledsage ham. Leo omfavner Numa mangfoldige Gange, lover ham, sværger ham, at komme tilbage til ham, naar han i tre Maaneder har søgt efter Zoroaster. Numa, der paa een Dag taber sin Elskede, og stilles
fra

fra sin Ben, vandrer med kummerfyldt Hjerte ad Rom, for at bestige en Trone der ikke vil kunne trøste ham.

Gesanterne ledsage ham. Han stiger over de Apenninske Bjerge og finder en Vogn der ventede ham paa Grændsen; hurtig gennemfarer han Roms Gebeet, og øjner dets prægtige Volde: de vare besatte med det hele Folk, der her hver Dag ventede dets Konges Ankomst.

Næppe bliver man Vognen vaer, før tusende Frydeskrig hæve sig til Himlen: der er han! der er han! vor Helt, vor Fader, Gudernes Yndling, Romernes Redder! Kvinder, Børn, Oldinge, Soldater, alle fare til Portene, alle fylde Gletten og ile Numa i Møde. Een bærer i Hænderne Blomster, en anden Oliegrene: de række ham dem langt fra; de strøe dem paa hans Vej; de trænge sig sammen om hans Vogn, og standse dens Fart. Romerne, Sabinerne yttre lige megen Glæde: deres Utaalmodighed er lige stor: begge Folketsfærd have eet Hjerte.

Numa nedstiger af sin Vogn for at vandre iblandt dem. Nu velsigne alle Munde ham, Kyss i tusindtal bedække hans Hænder, hans Klæder:

Af!

Af! forlad os aldrig meer, udbrøde de, bliv altid iblant os; Guderne give os en Fader, han blive bestandig hos sine Børn! Numa græder og udstrækker Armene imod dem: han er alt for bevæget til at kunne svare, men hans Taushed, hans Mine, hans Taarer love hans Folk alt hvad det begjærer. Numa gaaer langsomt frem, bestandig tilbageholdt ved nye Glædesudbrud, nye Frydestrig: saaledes drager den bedste blant Konger, omringet, trængt af sine Undersaatter, midt iblant dem, ind i sin Hovedstad, og synes tusende Gange større end en af Slaver omgivet, paa en Triumfvogn staaende Erobrer.

Da han kommer paa den offentlige Plads, iflæder man ham de kongelige Smykker. Man iflæder ham, man bærer ham til Kapitolet, hvor han vil takke Guderne: Viraken damper, Offerdyrenes Blod rinder, man undersøger deres Indvolde og de spaae idel Lykke.

Numa lægger sit Ecepter og sin Krone paa Jupiters Alter: Søn af Saturnus, udbryder han, dersom iblant denne Mængde Romere, der med mig opsende Bønner til dig, findes en eneste, der er mere opløst end jeg af Lyst til at gjøre dette

uden Deel.

R

Folk

Folk lykkelig, saa lær mig at kjende ham; hans
være dette Diabem. Men vil du, at jeg skal
beholde det, o Jupiter, da erindre min Bøn:
Den første Dag, da jeg fornærmer Retfærdighed,
da jeg ikke bøjer Øre til den fattige, da jeg træ-
der den Ulykkelige under Fodder, kaste din Tor-
densiraale mig fra den Throne, jeg nu besidder!
kun paa dette Vilkaar modtager jeg den. Guder
og Menneskers Fader, denne Gunst skatter jeg
højere end en Sejer over mine Fiender.

Han taler: Tilraabene fordobble sig; Of-
fringen fuldføres under Jubelskrig. Numa forla-
der Templet, og tolv Høge, der flyve ved han
højre Side, ledsage ham til hans Palads.

Den nye Konge lader Romulus' Skatkam-
mer aabne; han uddeler det halve imellem Folket,
og gemmer den anden Halvdeel til Landboerne.
Han afskediger, ophæver for bestandig det frygte-
lige Corps Celeres. Jeg vil ingen anden Bagt
have, ere hans Ord, end mine Undersaatters Høj-
agtelse og Kjærlighed. Min Værdighed forsiktrer
mig hiin, Dyder maae skaffe mig denne. Celeres
ere mig til ingen Nytte; de vorde Borgere igjen.
To af dem have myrdet Tatinus; i eders Vold, I
Ea

Cabiner, giver jeg dem. Gid disse Forbryderes Blod være det eneste, der under min Regjering maa flyde for Retfærdighedens Sværd! gid alle mine Undersaatter ved at være dydige ville spare mig for den tungeste blant alle mine Forretninger!

Efter saaledes i sin Regjerings første Øjeblikke at have opfyldt de to største Kongepligter, den at hjælpe den Arme, og den at straffe Misdæderen, lukker han sig inde i sit Palads adskillige Dage i Råd for at lade sig gjøre nøjagtig Regnskab om sin Krigsmagt, sine Rigdomme, og især om hvad Paalæg, han kan ophæve. Længe overvejer han de Forandringer, han anseer nødvendige: men før han foretager noget, vil han gaae til Egerias Lund at anraabe Minervas Bistand, og, useet, ubindret, begræde sin elskede Anais.

Han gaaer ud af Rom, lader sit Følge tilbage, vandrer ene ind i den hellige Lund. Snart kommer han til den grønne Buegang, hvorunder han første Gang saae Romulus' Datter slumrende. Næppe gjenkjænder han det Sted, hvor Skjoldmoen laae, før en Skjelven paakommer ham, hans Hjerte banker hæftig, hans Kræfter tage af.

Han skynder sig at flye dette Sted, som han dog
sukkende forlader: saa sandt er det, at den første
Kjærlighed efterlader sig uudslættelige Spor!

Næppe har han forladt den grønne Buegang,
før han sætter sig ved et Træ, for at komme sig
igjen af den Bevægelse, han har været i. For-
dybet i sig selv, hengiver han sig der til hiin søde
Tungfindighed, der fremlokker Taarer uden at
smerte, han tænker tilbage paa sine første Aar: en
Erindring, skjønt undertiden fyldt med Kummer,
dog altid kjær for et følende Hjerte. Numa gjenkal-
der i sin Erindring sin første Rejse til Rom; den
Drøm han havde ved Pans Kilde; hiin Nymfe
Egeria, som han ikke kunde see og som lærte ham
Wiisdom; sin Lidenstabs for Hersilia, den første
Aarsag til hans Gjenvordigheder; sin Kjærlighed
til Anais, hvis blotte Navn beroliger ham, til
Anais, som han har tabt, men hvis Billede følger
ham overalt, værner om hans Hjerte mod de Fæ-
rer, der endnu kunde true det, og efterlader i
hans Sjæls Jnderste en sød, haabblandet Erin-
dring, der trøster ham i hans Lidelser og opmun-
trer ham til Dyd.

Numa

Numa staar mere rolig op : han vil tage
 Vejen til Minervas Tempel ; men han tager Tøj
 af den, fordyber sig i det tykkeste af Skoven, og
 kommer snart til en Kilde, der fremsprudede af
 en liden af høje Pople befygget Bakke. Ingen
 Hjord eller Hyrde havde nogensinde oprørt denne
 eensomme Kildes klare Vand ; aldrig havde noget
 Fugl der vildet slukke sin Tørst, end ikke nogen
 falden Green gjort dens Overflade ujævn. Træ-
 erne, der, tæt ved hinanden, omgave den,
 dannede rundt om Højen et ugjennemtrænge-
 ligt Krat ; tusinde Buske, tusinde vilde Ro-
 senstokke, opvoxne paa Kildens Bred, udfyldte
 Træstammernes Mellemrum. Dette stille, rolige
 Sted syntes indviet til Mysterier. Saaledes
 var uden Tvivl hiint Sted i Gargaphiens Skov,
 hvor den dristige Acteon overraskede Latonas
 Datter ; eller endnu vissere saaledes hiint Sted,
 hvor Phæbe nedsteeg fra Himmelen for med en
 bdsel Haand at tildele den elskværdige Endymion
 sine Yndigheder.

Numa lægger Mærke til denne affides
 Brag ; han sætter sig for, ofte at vandre did.
 Da han kommer til Kilden, bukker han sig for at
 tage

tage Vand i sin Haand. Men just som han bringer det til Munden, tilraaber ham en alvorlig Stemme: 'Hvo tillod dig, forvovne Dødelige, at dse Vand af denne Kilde? Forbauset lader Numa Vandet falde, og svarer i en bange Tone: O Majade, tilgis min Uvidenhed; jeg vidste ikke, at denne Kilde var dig helliget, jeg burde have gjettet det af dens Vands Skjønhed.

Du kan lædste din Tørst deri, svarede Stemmen, der var bleven mildere: Numa! jeg har bestandig elsket dig og længe ventet dig her. Erindre dig Nymfen Egeria, hvis Raad Ceres har lovet dig: her er hendes hellige Opholdssted. Du skal faae mig at høre, Numa, men ikke at see. Aldrig trænge du igjennem Hegnet af dette tætte Krat, denne er Ceres' Villie. Kom til denne Kilde, saa ofte du har mine Samtaler nødig; betro mig dine Love, før du giver dem; aabenbar mig dine Anlæg, dine Sorger, dine Forhaabninger: jeg vil give dig mine Raad, uden at foreskrive dig at følge dem. Befale vil jeg ikke, at raade er mig nok; du vil tilspørge mig som Gudinde, jeg svare dig som Veninde. Lev vel, Numa, om tre Dage venter jeg dig.

Stem:

Stemmen tier; ubevægelig lytter Numa endnu længe. Gjennemtrængt af Erkjændtlighed og Glæde, falder han paa Knæ, tilbeder Ceres, takker hundrede Gange Egeria, henverder sig til hende med de ænneste Ønsker, vover endnu at spørge hende: men Stemmen svarer ikke mere. Forgjeves lytter Numa opmærksomt til; han hører i Krattet kun en let og sagte Rasklen af Bladene, som Sefyr bevæger. Han stuer nøje rundt om sig og seer ikkun løvrige Træer. Alt for gjennemtrængt af Vrefrygt for Guderne til at fatte det blotte Ønske at gaae ind i den tilsluttede Helligdom, forlader han ugjerne Kilden. I den visse Tanke at Guderne understøtte ham i Rigets Bestyrelse vender han haabfyldt tilbage til Rom.

Fra dette Øjeblik samler han Lovgivningens vigtigste Punkter, dem han vil forelægge Rymfen: dette lange og majsomme Arbejd bringer ham til at glemme de Lidelser, Kjærlighed volder ham. Numa smigrer sig undertiden med det Haab at Anais' Gjenkomst skal maaskee være den Belønning Guderne ville skjenke ham for hans Tøer: denne

Tanke

Tanke lægger han sine Undersaatters Lyksalighed end mere paa Hjertet.

De af Nymfen bestemte tre Dage svunde; Numa forsøjer sig igjen til Kilden. Han anraaber Egeria. Stemmen lader sig høre: Er du tilfreds med dig selv, Numa? har du allerede gjort nogle lykkelige? Al! svarer Monarken, det lader let; men er man først paa Tronen, har alting Vanskeligheder undtagen det Onde. Jeg har fundet det Regnskab, man afslagde mig om Rigets Forvaltning forskjelligt fra hvad jeg selv har seet. Naar jeg talede om at afskaffe Misbrug, sagde man mig, at de vare nødvendige; man lod mig befrygte større Onder: de, der kunde understøtte mig i at gjøre det Gode, have Fordeel af, at det Onde vedbliver. Sandhed flyer for mig; jeg er omringet af Bedragere: den billige Mistillid, de have indskudt mig, tvinger mig til selv at lægge Haand paa alting, og gjør derved Udførelsen af de bedste Planer langvarig og vanskelig. Maaſkee bliver Byrden endnu for tung for mine svage Kræfter, og det eneste Fortrin, jeg skal have for en slet Konge, bliver det at sukke først over det Onde, jeg ikke kan afværge.

O Numa! svarer Nymfen ham, hvor mange Bildfareller i disse saa Ord. Jeg seer i dig et af hine lidenskabssfulde Mennesker, der ere rede at begynde paa alt for at opnaae deres Ønske; men som ved første Hindring tabe Modet. Var det let at regjere vel, hvad var da store Kongers Noes? Uden Tvivl vil man stræbe at bedrage dig, uden Tvivl vil man omringe dig med Snarer. Smiger, falsk Ære, Snedighed, Belyst, have deres Bopæl ved Tronen: skjulte under en bedrægelig Maske, hæfte de Øjet paa Kongens Hjerte, og vente, for at kunne bemestre sig det, paa det første svage Øjeblik. Egenlyst holder dem bestandig vaagne: blunder Monarken et Øjeblik, da har han tabt. Men kjender man først disse farlige Fiender, da ere de fast ikke mere at frygte for; og din første Syssel, din vigtigste Bestræbelse, bør være den, at lære at kjende dem. De der holde sig nærmest om dig, de der finde alting let, de der smigre dine Tilbøjeligheder, de der altid ere af din Mening, see det er dine Fiender, Numa. Forjag dem, ikke fra dit Hof, det blev da øde, men af dit Hjerte, fra din Fortrolighed; foragt dem, og frygt ikke for at lade dem mærke

mærke din Foragt; maaskee du kan derved af-
 strække den bestandig fremværende Slægt af dem,
 der vilde være dem lige.

Men deane Foragt udbrede sig ikke til alle
 Mennesker: denne Mistro, denne flette Mening
 om den hele Menneskhed vilde være ligesaa uret-
 færdig som skadelig: den vilde frembringe Lige-
 gylbighed i Valget af dem, man ophøjer; dette
 er Kilden til allehaande Ondt. Skjont Konge,
 er du dog kun et Menneske: den Kjærlighed til
 Dyd, der bejler dig, kan og bejle andre Væs-
 ner af din Art. Agt derfor Menneskene, agt
 selv nogle Hoffolk: blant deres Tal findes og de,
 der have Kjærlighed til Dyden, der elske Staten
 og deres Herre. De sige det aldrig selv; men
 Folket siger det for dem: de jage ikke efter Vres-
 poster; men Folket giver dem samme. Frygt ikke
 for at lyde Folkets Stemme; ansee det ikke for en
 Skam at opsøge dem, der ikke frembyde sig selv.
 Din Høshed vil intet tabe derved; du ophøjer
 dem uden at fornædre dig selv; og ved et eneste
 Ord, ved et Benfæbsteegn, der ikke koster det
 folende Hjerter noget, fordobler du deres Væner,
 deres Dyder, og frem for alt den Kjærlighed, de
 bære

bære til dig. Hvor det er skønt at see en Monark glemme sin stolte Ræng blant dem, der understøtte dens Glæde! Han være frygtelig for de Læstefulde, stræng mod Emigranterne; men de Gode være hans Venner, og hans Mildhed synes sig til dem: jeg behandler som Lige hver den, hvis Hjerter ligner mit.

Min sødeste Fryd, svarede Numa hende, skal være den, at hædre sige Mennesker; min første Omhu at opsoge dem. Men kan jeg, understøttet endog af dem, længe gjøre got? Mit Folk er vant at søge Underholdning i Krigens Plyndring: det er ulykkelig ved Lediggang; den gjør dem urolige, oprørske og vilde. Dette Folk bestaaer af to Nationer, der ofte ere hinanden imod, og som jeg ikke kan forene uden ved at give dem vise Love. Dette store Arbejde kræver lang Eftertanke: Fred, Rolighed, ere mig, nødvendige; og fra alle Kanter trues jeg. Den stolte Hersilia oprejser hele Italien imod mig, snart er hun her og besjærer mig inden mine Mure; de betvungne Folk tale om at afskaffe Naget; Befolkningen er næsten tilintetgjort; mine Undersaatter, som Romulus overvældede med Paalæg, kunne ikke læn-

ger

ger betale dem. Krigen vil bringe min Ulykke paa det høieste; og for at undgaae denne Krig, for at gjøre mine Fiender ueenige, udfordres der en Kunst, der er mig fremmed. Denne Kunst, som man kalder Statsklogskab, er min Forstand for høj, mit Hierte imod. Hvad skal jeg gjøre? hvad Midler skal jeg bruge mod det nærværende Onde ved at forebygge det tilkommende?

Numa, svarede Egeria ham, en bestandig og vis Sandhed, som især Kongerne aldrig burde tabe af Syne, er det, at Dyd, Mod og Forstand overvinde alle Hindringer. Du besidder disse tre Egenskaber, de behøve kun at sættes i Brug. Lad os nu tænke paa den meest trængende Fare.

Fremfor alt har du Freden nødig; bereed dig derfor til Krig: dette er en Regel saa gammel som Verden. Romulus maa have efterladt dig en god Hær, tappre og forsøgte Anførere: viis dem Agtelse; ær Fædelandets Forsvarer som den første blant alle Stænder. Jo mindre Lyst man har til Krigen, Numa, desmeer maa man elske Soldaterne. Kald dig deres Krigsbroder; vær gavmild mod dem med Titler, Admærkelser, aldrig
med

med Penge: Vren forhøjer deres Mod, Rigdoms
me affræfte dem kun. Mindes hiin Campa-
niffe Hær, den Leo saa let ødelagde; Yppighed
ene havde været dens Bane. For at forjage den
fra dine Tropper, maa du begynde med at for-
jage den fra dit Hof: Herrens Exempel formaaer
alt. Ved Handlinger underviser man: din
Dragt være simpel, dine Maaltider tarvelige,
yttre offentlig Foragt for Blødhed; og du skal
see, hvor den hele Romerſke Ungdom vil efter-
ligne deres Konges Dyder.

Men disse Dyder ere ikke nok uden nøjagtig
Krigstugt. Hovedsmanden være af nok saa høj
Adel, han bør dog lyde sin Oberst, som den
ringeste Soldat; og Obersten paa sin Side bære
ligesaamegen Lydighed mod Feldttherren. Ind-
prent især dine Legioner, at hver den, der bærer
Sværd, bør vise Agtelse mod den, der intet bæ-
rer; at Krigeren bør være for Fienden en Løve,
for Borgeren et Lam; at denne Borger og han
ere to Brødre, hvoraf den ene vaager til Forsvar
for Faderens Huus, medens den anden er syssel-
sat med de huuslige Forretninger, og bereder sin
og sin Forsvarers Næring.

San

Saadan bør din Hær være; betroer du den da til en duelig Anfører, ere dine Volde i god Stand, dine Tøjhuse vel forsynede, da vil du let faae Fred; du vil beholde den uden at behøve at anvende Statskunst, som altid kun tjener den Svage som Tilflugt, eller den Nedrige som Skingrund. Det er altid usikkert at bedrage Menneskene ved Ord; ved Handlinger er man altid vis paa at sejre over dem. Er en Konge retfærdig, uden Svig, vanskelig at angribe, bestandig rede at forsvare sig, saa behøver han ikke at frygte sine meest troløse Naboers Efterstræbelser. Oprigtighed bringer Lysten af sin Forfatning; det er som Kampen imellem Slangen og Ornen; forgæves snoer det lumste Kryp sig, Jupiters Fugl stikker ned paa den fra Skyen i det Høje, gennemstøder den med sit frygtelige Ræb, og, uden at være stolt af sin Sejer, opsvinger sig igjen til Guderkongen.

Vær da bestandig retfærdig imod dine Naboer, bestandig rede at tilbagedrive deres Uretfærdigheder; langt fra at forstyrre din Rolighed, ville de søge at komme i Forbund med dig. Rom skal worde agtet; og du skal da kunne nytte en hæder

hæderfuld Freds Rolighed, til at give dit Folk Love. Før du gjør dem gjeldende, maa du udfaste dig selv et Skilderi af den selskabelige Orden; du maa forelægge dine Undersaatter det; fra det Øjeblik vil de bedste Love frembyde sig for dig, og ligesaa let vorde antagne af dit Folk.

Du maa erindre, at Menneskene frivillig have samlet sig i et Selskab, for at erholde den til deres Sikkerhed, til Livets Nødvendigheder og Bequemheder fornødne Hjelp. Af denne Sandheds Udvikling skal du see alle Lovgivningens Grundsatninger have deres Udspring.

En let og sikker Underholdning bør være dine Loves første Virkning: den maa Agerdyrkningen skaffe. Du maa derfor ansee Bondestanden som den nyttigste; du maa holde den i Ære: du maa værne om Landmandens Ejendomme, befordre Ægteskaber iblant dem, give den Kunst, der nærer Menneskene, den tilbørlige Anseelse.

Agerdyrkningen kan ikke blomstre uden de øvrige Kunster; den er deres Moder, den belønner dem. Du maa beskytte dem, du maa kalde dem ind i dit Rige; og du skal see, hvor disse

Kun-

Kunster vil lette Landmandens Arbejder, ved at sysselsætte og ernære en stor Mængde Borgere.

Naar Markene og Højene have givet, hvad de kunne frembringe, vil der findes rige Jorddroter, som have Overflod af Produkter, hvorpaa et andet Jordstrøg har Mangel. Dette vil give Anledning til Handel; den maa du ynde, du maa altid lade den blive fri; men aldrig maa du glemme, at Handelen, der faaer Kunsterne til at blomstre, kun kan tiltage i Forhold til Agerdyrkningens Fremvæxt.

Naar du har oprejst disse trende Grundpillere for Staternes Lyksalighed, Agerdyrkning, Kunster og Handel, saa maa du henvende din Opmærksomhed til andre Love, som alle Borgernes Stænder maae være ligeledes underkastede. Saa maae de være, paa det hver af dine Undersaatter maa kunne kjende dem: de maae være bygte paa Menneskejærlighed, den første, den helligste blant alle Love, den eneste, Naturen har forfattet.

Lader du dig lede af denne sikke Forskrift, da vil du sætte den Svage i Tryghed mod Menneskevælde; du vil skaffe ham Understøttelse saalange han lever, Hævnere naar han er død. Du vil bestems

bestemme Egetesolfs Rettigheder; du vil byde dem
være eenige, troe, sagtnodige, og du vil tillade
Stilsmisse. Du vil give Fædrene den meest uind-
skrænkede Magt over deres Børn: frygt ikke at de
misbruge den; der gives des værre alt for mange
utafnemmelige Sønner, de slette Fædres Tal er
kun lidet. Du vil tilstaae Patricierne den saa
søde Rettighed, at beskytte, forsvare, berige Ple-
bejerne. Egen og Urafnemmelighed vil du straffe;
du vil affkræffe alle Laster. Kort, hver Borger
vil du betrygge sin Værelse og Rolighed, hver Riig-
mand sin Formue, den Fattige sin Tilflugt, den
Faderløse sine Forsvarere.

O Nymfe! kaldt Numa ind, du taler ikke
et Ord om Religionen: den skylder jeg min første
Hylding. Ceres værdigede at beskytte min Barn-
dom, Ceres lovede mig Egerias Underviisninger,
dom selv, om jeg kan yde hende for megen Værelse.
Desuden er det ved Religionen jeg maa gjøre mit
Folk sædeligt, ved den jeg maa formilde deres
Vildhed. Guds frygt blødgjør Sjelen; og for at
lære Menneskene at elske hinanden, maa man først
bringe dem til at elske Guderne. Jeg vil indsatte
nye Præster; jeg vil give Offerhøjtiderne den meest

blændende Anseelse; jeg vil indstifte Fester, hvis stolte Pragt skal drage Menneskene til Religionen, skal knytte et endnu fastere Bånd imellem dem, og i Templerne gjøre dem til Brødre, der ellers kun ere Medborgere.

Endnu een Plan har jeg, o Nymfe, som jeg skjælver ved at tilstaae dig; men da du læser i min Sjel, saa vil du sikkert tilgive den rene Bevæggrund, der besjeler mig, den smertelige og ømme Følelse, der indgiver mig dette Forsæt.

Egeria, jeg er gennemtrængt af hellig Frefrygt for Guderne; jeg vilde hellere døe, end forlade deres Dyrkelse, end fortørne dem et eneste Øjeblik. Men der er et Væsen til, det fuldkomneste, det elskværdigste, det dydigste paa Jorden, og dette Væsen tilbeder ikke mine Guder. Dette Væsen, som jeg har tabt, som jeg uophørlig begræder, hvis Fraværelse berøver mig al Ro, al Lykke, dette Væsen hedder Anais. Anais, elskede Navn, der, saa ofte jeg udsiger det, fremlokker Kjærligheds og Beemods Taarer! Anais hører til Magernes Religion; hun tilbeder en eneste Gud, hvis Billed hun ærer i Solen og Ilden. Solen og Ilden ere to af vore Guddomme; Apollo

og Vulcanus have Fordring paa min Tilbedelse, jeg vil oprejse hver af dem et Tempel. Jeg vil endnu gjøre mere; det er en Højagtelses og Kjærligheds Skat, jeg med saa sød en Fornøjelse vil yde min Anais; jeg vil indsatte fire Præstinder, hvis eneste Forretning skal være at vedligeholde den hellige Ild paa Vestas Alter. Denne Ild, der bestandig fornyes, denne rene og usluffelige Ild, skal være for mit Folk Naturens Sindbillede; for mig min Kjærligheds Sindbillede. De fire Bestaler skulle være Jomfruer: for de blive antagne, maae de bevise, at deres Levnet er reent og skyldfrit, som Anais' var. Efter Anais' Exempel skulle de yde denne Ild, som de vaage over, deres Dyrkelse, og til Anais' Minde — hende skulle de forestille i mine Dine — vil jeg, at man skal bære den højeste Verbødighed og Agtelse for dem: jeg vil lade dem nyde kongelig Være. Jeg haaber, o Nymfe, du tillader mig dette kjærlige Offer til min Tilbedte, hende, som jeg skylder de saa Dyder, jeg besidder, hende, som jeg maa see aldrig mere faaer at see, men hvis dyrebare Minde aldrig skal uddøe af mit Hjerte.

Nymfen dvælede lidet inden hun svarte: denne Taushed gjorde Numa urolig; men snart forsvandt hans Uro. Konge af Rom, sagde Stemmen til ham, jeg bærer Agt for din Bestandighed, jeg haaber den vorder belønnet. Jeg har intet imod at du ærer Anais; men jeg frygter, at du gør alt for meget for hende, og at du sætter alt for stor en Priis paa Religionens Udvores. Du blev opdraget i et Tempel, Numa; tag dig i Agt for at regjere som Præst. Saa meget som Gudsfrugt opløfter den, der veed at holde den inden de rette Grændser, saa liden gjør den derimod den, som driver den for vidt. Eglende Hjerter ere udsatte derfor; og en ulykkelig Kjærlighed gjør denne Fare end større. Din Fornuft maa forebygge det. Viid, at en gudsfrygtig Konge kan være en stor Mand, men at en overtroisk Konge er det aldrig.

Det er langt fra, at jeg vil lære dig at være uerfjændtlig og glemme Guderne. Ær dem, Numa, det er din Pligt; men ær dem ved at gavne Menneskene. Lad den uoplyste Andægtighed beholde de barnagtige Skikke, den ene har opfundet; iagttag din Religions vigtige Forrifter.

Ceres

Ceres især vil du hde din Erkjændlighed? Gjennemløb Markene i Bondedragt; indlad dig i Landboernes Selskab, de skulle ansee dig som Broder; tal med dem om Numas Love: underret dig om deres Misbrug og de sørgelige Følger, de muligt have; dadle dem for at faae andre til det samme, og læg mere Mærke til det lidet Onde, man kan sige derom, end de mangfoldige Lovtaler, man vil holde derover.

Besøg den Fattiges Hytte; døm med egne Øjne om hans Trang; smigre for det halvnøgne Barn, der græder ved sin syge Moders Side; trøst dets nedslagne Fader; byd dem haabe Himlens eller Kongens Hjælp; og saasnart du kommer tilbage i dit Palads, saa send dem Brød, Klæder, Korn at besaae deres Jord med.

See saaledes bør man ære Ceres; sligt vil behage hende mere, end Blodet af tusinde Qvier. Din Gudsfrugt skal snart see sig belønnet: Kornet skal bedække Jorden; Landsbyerne vorde befolkede; Overflod herfke paa Landet; talrige bøgende Hjorde fylde de grønne Enge; Sletten gjenlyde af Frydesange; og aldrig skal Hyrderne, Agerdyrkerne ved din Forsorg rige, rolige, lykkelige,

felige, lægge sig til Hvile, uden først at bede Guderne bevare deres gode Konge.

Saa taler Nymfen. Henrykt af Glæde udbryder Numa: o Du min Skytsgudinde! du, som jeg vil skyldes min Lykke og mit hele Folks Lykke! hvad uheldig Skjebne, hvad grusomt Bud berøver mig din Nærvarrelse? du, som overvælder mig med Velgjerninger, som bærer mig med saa om en Deeltagelse, vil du da aldrig tilstaae mig den søde Fryd at skue min Velgjørerinde? vil du evig lade dette uigjennemtrængelige Slør skjule dig for mine Øjne?

Numa, svarer Stemmen strax, søg ikke at borttage dette Slør; du vilde da tabe mig, for evig tabe mig. Men følg mine Raad; anvend alt for at befæste dit Folks Lykksalighed; og jeg lover dig, ja, jeg sværger dig ved Himlens Herker, at den Dag, paa hvilken du vorder den største blant Konger, skal du lære at kjende Egeria, skal du faae hende at see.

Efter at have sagt disse Ord, svarer Stemmen ikke mere til Numas Spørgsmaal og Taksigelser.

Utaalmodig efter at benytte Nymfens Undervisninger vender Romerkongen tilbage til sit Palads for der at begrunde dem; og næste Dag beskæftiger han sig med at oprette et Raad.

Han lader det bestaae af de meest oplyste, meest dydige Patricier; lægger dertil et lige Tal Plebejer; og da Adelen yttre ham sin Forundring over at see sig saaledes blandet med Almuen, svarer Numa dem: Raadsherrer, denne Blanding falder eder ikke besværlig i Slagene, mig er den nyttig i mit Raad. Her tænker jeg at sysselsætte mig mere med Folket, end med Adelen: det er mig derfor nødvendigt at de fornemste blant Folket her kan forsvare deres Rettigheder. Det er mig nødvendigt at disse vise Raadgivere, der ikke have levet ved mit Hof, tale med mig med Frihed, ja selv med Plumphed, som den hofvante Raadsherre ikke har for Skik; jeg vil, at dersom min Stolthed eller mine Smigrere bedrage mig i Henseende til mit Folks Vel, disse Plebejer da skulle sige mig: Konge af Rom, tro dem ikke, vi kjende Ulykkelige.

Understøttet af dette Raad, hvori Metius er den øverste, tager Numa strax sine Forholdsregler

regler for at udslukke hiint Had imellem Romerne og Sabinerne, der endog alene formaaede at tilintetgjøre den offentlige Lyksalighed. For at sammensmelte begge Folkesærd, inddeler han alle Roms Indvaanere i Koder. Fra dette Øjeblik aflægges hver af disse Afdelinger, der bestaaer af lige mange Romere og Sabiner, Partiaaenden for blot at føle Fædrelandskjærlighed. Den vise Numa, der saaledes sætter den fælles Fordeel imod Nationalsjoltheden, seer snart Partierne opføre og de to Folk blive til et.

Derpaa oprejser han et Tempel for Enighed, et andet for Trost, for Raaden, for Retfærdighed: han tillægger Guden Terminus, som Ejendomsrettens Sindbillede, guddommelig Dyrkelse, han opretter et Alter til den almindelige Velvillighed, denne høje Dyd, Kilden til alle øvrige.

Gjennemtrængt af Kjærlighed til sit Folk, bestandig oppe med Morgenrøden, for at udfinde Kilden til et Onde eller overveje en gavnlig Indretning, arbejdede han eene indtil den Time, hans Raad skulde samles. Her underkastede han sine Venners Indsigt de Planer, hans Aand og især hans Hjerter havde dannet: han drøftede dem som
en

en anden Raadsherre. Men naar hans indvortes Overbeviisning ikke blev rystet ved Modgrunde, saa afgjorde han som Monark.

Uden at bramme af at besidde Hærskærmner, havde han en Grundsætning, der sjelden misledte ham: den bestod i, at han altid satte sig i deres Sted, som han beskæftigede sig med. Gjorde han en Lov, der angik Bonden, saa tænkte han sig som Bonde: hvad vilde jeg forlange af min Konge? sagde han til sig selv: at betrygge min Ejendom, at beskytte mit Arbejd, at forsvare mig imod Fienden og den mægtige Borger. For at nyde disse Fordele er det billigt, at jeg giver en Deel af den Høst, der er Frugten af min Sveed; men jeg bør beholde saa meget tilbage, at jeg har nok til at føde Kone og Børn, og paa ny besaae min Jord. Saaledes taledes Numa med sig selv, og begyndte saa at skrive Forordningen. Bonden var tilfreds med den.

Foreslog hans Raad ham Krigen, saa lod han sig forelægge et nøjagtigt Overslag paa de Omkostninger, den vilde fordre, de Fordele, den kunde frembringe. Endelig beregnede han alt, hvad han kunde foretage med den samme Sum;

de

de aabne Kanaler, de udtørrede Sumpe, de til Algerland forvandlede Heder: han sammenlignede dette visse Gode med en Sejer, der altid er tvivlsom; og ved denne simple Sammenligning bragte han dem til at rødme, der havde kunnet vafle. Uden at bebrejde dem deres Bildfarelser, lagde Numa blot til: Jeg taler ikke om Menneskeblodet; dets Værd er langt over Guldet.

Efter at have anvendt den halve Dag paa at bestemme Regler for disse vigtige Gjenstande, deelte Kongen sit karvelige Maaltid med de viseste, de ældste blant Raadsherrerne: derpaa udøvede han Retfærdighed, eller rakte i Løndom den Ulykkelige en hjælpende Haand. Disse Gaver tog han aldrig af det offentlige Skatkammer; dermed var den ædelmodige Numa færrig, endog til at lindre de Ulykkelige: det er mine Fornøjelser, sagde han; dem bør Staten ej betale. Men til ædle Handlinger anvendte han de Penge, der vare bestemt til at underholde den Livvagt, han ikke havde, til sit Taffels Udgifter, det han havde indskrænket, til Klæder, hvoraf han ikke for ofte lod sig gjøre nye.

Saaledes vare den sølende Mands Syssler,
 hans Forfriskelse efter de svære Kongepligter; og
 hver Aften, naar han havde opfyldt hvad han
 skyldte sit Folk og sig selv, gik han at aflægge Ege-
 ria Regnskab for hver sin Handling, og søgte i
 hendes Samtale Underviisning for den følgende
 Dag.

Tolvte Bog.

Indhold af tolvte Bog.

Fulgt af adskillige Konger belejrer Hersilia Numa i Rom. Camillas og Leos Ankomst. De bringe en Fange med. Leos natlige Daad. Mærserne komme Rømerne til Hjælp. De to Hære ere rede til Slag. Numas Tale. Han afvæbner sine Fiender. Herslias Død. Almindelig Fred. Numa lukker Janus' Tempel. Han finder Anais igjen, og ægter hende.

Tolste Bog.

Saa megen Ubhyggelighed, saa megen Møje for at lyksaliggjøre Romerne, kunde ikke lindre deres Konges Lidelser. Langt fra sin Elskede, var Numa den eneste i sine Stater, der fortjente at beklages. Han havde sendt til alle Italiens Folkeslægt for at faae Underretning om Zoroaster og Anais; ingensteds vidste man af dem at sige: den kjække Leo kom ej tilbage; Tiden svandt hen. Den sorgmodige Numa, eene midt iblant et Folk, der tilbad ham, begræd sin Herskerinde, savnede sin Ven og frygtede for Hersilia.

Denne vilde Amazone dvælede ikke at lægge sin Harmes for Dagen. Med eet hæve sig Hvirvelvinde af Etvæ fra Latium's Kant. Disse Skyer adspredes, og man seer hele Skove af Lanseer fremstraale. En dump Lyd af Menneskestemmer, Hestenes Brinse, Skjoldenes Klang i hinanden bliver stærkere, jo meer den nærmer sig: liig hine vilde Nordstorme, der hæve sig fra deres dybe Huler;

Huler; en langvarig Eusen bebuder deres Komme, Orkaner og Ødelæggelse ere i deres Følge, i det de bryde løs oprykke de Træer og løsribe Klipper.

Strax seer man fra Rom's de høje Mure Krigsmænd i tusendetal. De forreste ere Kutulernerne, gandske beklædte med Jern, væbnede med lange Spyd, hvis staalsatte Spidser støde til hinanden i første Seled. De staae tæt til hinanden, Skjold ved Skjold, Hjelm ved Hjelm; deres vajende Fjederbuske ligne Markens Ax. Den stolte Turnus er i Spidsen for dem. Turnus, den Helts værdige Sønnesøn, hvis Navn han bærer, fryder sig ved at gaae i Kamp mod Trojanernes Et. Indtaget af Hersilias Vndigheder, har han ved Eed forbundet sig at levere hende Numa som Fange.

Efter dem komme Campanierne, en svag men talrig Hær, anført af den samme Konge, Leo tog fangen i Auxencium. Derpaa seer man Volscerne, der ingen anden Baaben have end deres Buer; deres Overhoved er den djærve Arisbeus; Arisbeus, hvis Morstab er at binde to Duer sammen, saa lade dem flyve i Luften, og
uden

uden at saare Fuglene, med sin Piiil overstykke den Snor, der holder dem sammen.

Væbnede med Røller, klædte i Dyrehuder, rykke Hirpinerne frem, uden sluttede Geleder. Engang overbundne af Romulus, erholdte de kun Freden af ham, imod, midt i deres Land, at lade anlægge en uindtagelig Fæstning, som Rømerne havde inde. Brændende efter at hævne denne Skjændsel, have de, skjønt forgjeves, stræbt at bemægtige sig Fæstningen: paa Rom selv ville de nu hævne sig. Dette vilde Folk anføres af en endnu vildere Marsker: den drabelige Nulon, af Cacus' Æt, er i Epidsen af dem. Nulon brænder for Hersilia: avindsygt paa Leos Ære, da han troer ham i Rom ved Numas Side, har han forbudt sine Krigere at angribe disse to Fiender, som han forbeholder sig alene.

Bestinerne slutte Toget. Disse med hvide Skjolde bedækkede Folk stride kun med Slynge. Deres sorte Kyradser, deres tørstede Skjæg, indjage Skræk. Camillas Fader, Oldingen Messapus, er endnu deres Konge. Efterat han har mistet sin Datter, hænger han ganske af sine Bundsforvandte, Hirpinerne; og uden at be-

spurre

Kymre sig om Hersilia, tjener han hende i en Krig, hun ene har opvaakt.

Midt i denne Hær udmærker sig Romulus' Datter, som et Palmetræ blant unge Vimper. Hendes Hoved er bedækket med en glimrende Hjelm, omvundet med et gyldent Diadem, i den højre Haand haver hun to Kastespyd, og bærer paa sin venstre Arm hiint Skjold, Ceres' Gave, det sikre Sejers Pant, som Numa overlod hende. Denne stolte Heltinde, der sidder paa en Bogn, som to sorte Heste trække, gennemflyver som et Lyn alle Selederne, smiler ad een, irettesætter en anden, indgiver den mindst Behjertede Mod, opflammer end mere den dristigste; og peger paa Roms Volde med disse Ord: Venner, see det er min Ejendom, min Arv; skaffer mig den igjen tilbage, og jeg gjengiver eder alle min Faders Erobringer. Mit Hjerter og min Haand, det løver jeg med Ed; skal være Betalingen for Numas Hoved.

Saa taler hun: den vilde Aulon beklager sig over, at saa stor en Erobring skal være alt for let. Turnus smiler af Barbarens Stoltshed, laaner ham et foragteligt Djeftast, og sender
Fyrst

Fyrstinden et kjærligt Bliif, medens Volsceern, Arisbeus, der ligegyldig skuer den stolte Herskias Undigheder, fryder sig ved at være den eneste, der strider for den blotte Ære.

Denne talrige Hær udbreder sig paa Gletten, rykker for Rom, og lejrer sig nær ved Murene. Hele Staden er forfærdet: Landboerne, som deres Familier grædende følge, komme til fra alle Kanter; beladte med det, de have kunnet redde: Oldinge, Kvinder fylde Templerne; Børnene udstøde ynkelige Skrig; Borgerne søge efter Waaben; Soldaterne frygte, at der vil være Mangel paa dem; hele Folket, skrækket ved Synet af saa mange Fiender, har intet andet Haab tilbage end i sin Konge.

Numa, der har forud seet alt, vorder roligere ved at skue Faren: han har Levnetsmidler, Waaben, kjække og talrige Tropper. Omhyggelig for ikke at udmatte dem, sparer han dem for unyttige Dagter, skaaner deres Kræfter, vaager over deres Fornødenheder, forjager den almindelige Skræk: Tryk ved de Forholdsregler, han har taget, beklager han kun Leos Fraværelse, og det, at Fienderne tilslutte ham Egerias Lund.

Da han overladt til sine egne Betragtninger i Nattens Mørke grundede paa Midlerne at gjøre sine talrige Modstandere indbyrdes ueenige, mælder man ham, at tre Krigere, anholdte ved Roms Porte, begjære at indlades: Numa byder: man føre dem ind. Næppe seer han dem, før han kjender Leo igjen, kaster sig i hans Arme og udstøder et Glædeskrig: O min Broder! jeg seer dig igjen! Hvor er hun? Hvor finder jeg hende? Skal jeg evig begræde hendes Tab?

Al min Søgen har været forgjeves, svarede Leo og omfavnede ham kjærligt; jeg har gennemfaret det hele sydlige Italien; jeg har ikke kunnet finde Spor af Zoroaster eller Anais. Men jeg hørte om den Fare, der truer dig; jeg saa Folkene forene sig for at belejre dig i Rom, og jeg støj dig til Hjælp. Haabet om at skaffe dig Bundsforvandte gav mig Mod at fremstille mig for det Marsiske Folk: jeg vovede at sammenkalde det.

Medborgere, sagde jeg til dem, I have forviist mig; men min Lyst at være eder til Gavn fejrer over den Fare her at lade mig see tværtimod eders Love. I ere enten Venner eller Fiender af
 Rom

Romerne: det Djeblik er kommet, da I kan undertrykke dem, eller forbinde eder dem for evig. Romulus' Datter, hiin grusomme Erobrers Datter, der angreb os i vore Hytter, oprejser alle Folkeslage imod Rom og imod den ædle Numa, der var den første, som udbad eder en ærefuld Fred. Ved at tage Parti med Romulus' Datter, vil I bryde et højtideligt Forbund, overtræde Taknemmeligheds og Erens Bud; men maaskee bliver Krigen eder til Fordeel. Men maaskee og I finde det endnu fordeelagtigere at handle ædelmodigt, at komme Numa til Hjælp. Reddet af eder vil denne Monark, give eder det Aurunciske Land tilbage, skænke eder Romersk Borgerret, betragte eder som Brødre. Han, som I fandt retfærdig og god, da I vare hans Fiender, hvad vil han ikke blive mod sine Befriere? Marsen, ved denne Lejlighed, som næsten altid, er Erens Parti det nyttigste. Dog Valget staaer til eder; slaaer eder til en Sværm Barbarer, anførte af eders grusomste Fiendes Datter, allerede besmitet med mange Forbrydelser, og som støder Dolken i sit Fædrelands Bryst: eller iler at hjælpe den retfærdigste, den bedste blant Konger, en Helt,

der var min Overvinder og som forsvarede eders Rettigheder i det Fredsforbund, der endnu gjelder.

”Kæppe havde jeg sagt disse Ord, for hele Forsamlingen udbrød: vi ville ile Numa til Hjælp, og Leo være vor Anfører.

Nej, nej, sagde jeg til dem, ædle men uftædige Folk, der elsker mig og har forviist mig, jeg kan ikke være eders Anfører. Denne Ære bør worde en Marsk til Deel: fra det Øjeblik Numa blev Roms Konge, er jeg Kommer. Men da jeg ved Gudernes Bistand brød hiin Poppel, hvortil J havde sættet Anførerposten, var Træet alt rystet af fire Medbejlere, der uden Tvivl vare værdigere end jeg. To af dem, Liger og Pentheus, ere faldne i Kampene; Nulou byder over Hirpinerne; Oldingen Sophanor er ikke meer: men J har endnu den bjærve Alfior, Apollos elskværdige Lærling. Alfior har udmærket sig fra sin Barndom. Hans Ungdom ene bringer eder til at vakle; men saafremt hans Ære overstiger hans Alder, saa er hans Ungdom en Fortjeneste mere. Marsk, den kjække Alfior worde eders Feltherre: Apollo, hvis Ven han er, vil selv anføre eders Hær.

Mig

Mig tillader min Utaalmodighed ikke at oppebie
 eders Krigeres Aftog; jeg iler til Rom at forkyn-
 de Numa, at Marserne altid ere det ædelmodig-
 ste blant Jordens Folk.

Tusende Skrig afbrøde mig. Den unge
 Astor kastede sig i mine Arme: jeg fremstillede ham
 for Marserne; jeg holdt det Skjold, hvorover
 man udraabte ham til Anfører. Overbevist om,
 at denne Feltherre vil ile dig til Undsætning, før
 jeg affted for at komme førend han, og at gjøre
 selv Sabinerne den Fornøjelse stridig at vove sit
 Liv for dig.

Med disse Ord kaster Numa sig atter i sin
 Broders Arm; han kan ikke rive sig løs derfra.
 Men den boldte Camilla tager sin Hjelms af, og
 nærmer sig Romerkongen. Hun beklager sig over,
 at han ikke kjendte hende. Numa udstøder et
 Skrig, griber hendes Haand, bedækker den med
 Kys og Taarer: hans Dine, der tindre af him-
 melst Fryd, vandre om baade paa Camilla og Leo;
 da denne låder en ung Kriger fremtræde, som er
 kommen med dem, han fører ham til Numas
 Fodder, og den Fremmede rækker Numa sit
 Sværd.

Forum

Forundret betragter Kongen ham: Træk-
kene ere ham ej ubekjændte; men han kan ikke
gjenkalde sig, hvor han har seet denne unge Mand.
Du har da glemt, siger Leo ham, den Campaniske
Konges Søn, den unge Capis, som nedlagde
Kommandoen over sin Faders Hær for at vorde
Hovedsmand i Romulus', og som siden blev ud-
leveret til Marserne som Gidsel paa Freden. Cam-
paniens Konge har ikke holdt Freden; Marserne
sende dig hans Søn: jeg bringer dig ham som
Fange.

Som Ven, udbrød Numa og rakte Prinsen
af Capua Haanden, og en Ven, der skal være
mig dyrebare, skjønt hans Fader har foreenet sig
med de andre Konger, der belejre mig i min Ho-
vedstad.

Leo begjærer derpaa omstændelig Underret-
ning om denne foreenede Hær; han brænder af
Længsel efter den følgende Dag for at udføre no-
gen drabelig Daad. Men Numa sukker, slaaer
Djnene ned, og erindrer ham om, at Hersilia er i
Besiddelse af det hellige Skjold, der forsikrer sin
Ejer Sejren. Saalænge dette Skjold er i hendes
Hænder, vil Numa ingenslunde vove et Slag.

Leo

Leo selv bifalder hans Forsigtighed, og gjør Ende paa denne Samtale, der bragte hans Ven til at rødme. Kongen fører Camilla og hendes Gemal i Paladsets skønneste Værelse; overleverer Capis til sine Officerer; og begiver sig frydfuld til Hvile.

Paa samme Tid indskyder Venfæbet Leo det meest dristige Anslag: men han dølger det for Camilla, af Frygt for hun saa vilde dele Farerne med ham. Saa snart hun er slumret ind, rejser Leo sig fra hende, tager i Stilhed sin Løvehud, væbner sig med sin Kølle, og gaaer med iltomme Skridt til en af Kongens Porte: den aabnes for ham. Gne paa Marken, seer han sig om, ogjner Fiendernes Lejr og deres Forvagters allerede næsten slukte Blus. Han undersøger paa hvad Kant han kan blive mindst bemærket; men Maaenen udbreder fra sin skinnende Bogn et alt for klart Lys. Leo kaster sig paa Knæ for denne Nætternes Herskerinde og siger:

O Phæbe, jeg anraaber dig, siraal ej saa klart. Det er ikke et strafværdigt Foretagende, du skal understøtte; ikke en forbøven Elsker, der vil overraske Gjenstanden for sin brændende Kjærlig-

lig

lighed; ja end ikke en Kriger, ledet af Vreslyge. Nej, kydske Gudinde, en ædlere Gælelse besjeler mig, det er helligt og reent Venskab. Jeg vil tage en Vens Ejendom tilbage; jeg vil oprette den Fejl, Amor forledte ham til; Amor, denne grusomme Gud, hvis Fiende du er stolt af at være. O Gudinde! min Sag er din: den er Dydens Sag.

Hans Bøn er næppe til Ende, før Maanen svøber sig i Skyer og skjuler sin Solvflade. Dette Bærsel giver Helten Mod, han vandrer ad Lejren til. Han kommer til Forposterne, der, paa hans Skabning, hans Rølle, tage ham for en Hirpiner. Leo forstaaer deres Sprog; han gaaer ubinzdret igjennem. Han trænger midt ind i Lejren, hvor Soldaterne, overvældede af Svøn og Wiin ligge hensrakke imellem hinanden ved Siden af deres Raaben og Bøgne. Det havde været let at myrde mangfoldige af dem; men de forsvarede sig ikke: sligt Nederlag var Leo umuligt.

Leo føler hverken Harm eller Frygt: han gjenkjendte Nulon, der laae udstrakt paa Jorden, med Hovedet lænet til sit Skjold; hans store Øre laae ved Siden. En sæl Drøm foruroligede ham; hans Tunge udstammede Navnene Leo og Numa, som

som han ledsagede med Forbandelser. Ved en uvilkaarlig Bevægelse løfter Helten sin Kølle; men han lader den flux, igjen synke, nøjet med at borttage den vilde Aulons Øre.

Endelig skjæner han Hersilias Telt, som hendes Forsvarere kun faare fløt bevogtede: med modige Skridt gaaer han derind. Romulus' Datter var i den dybeste Sovn. Mere bestjæstiget med Skjoldet, end med at betragte Tyrstinden, søge Leo's Øjne den Skat, Mørket skjuler for ham. Med et træder Maaenen frem bag Skyerne, dens sttrende Straaler pralle midt paa det gyldne Skjold. Hurtig griber Leo det. Beladt med dette kostbare Bytte og med Aulons Øre, gaaer han den samme Vej tilbage, som han var kommen ad, gjenneivandrer anden Gang Lejren og slipper forbi de sidste Poster uden at der lægges ham nogen Hindring i Vejen.

Allerede nu er han i Sikkerhed; allerede takker han frodig Phæbe, Matten, alle Guder, da han hører Skrig og Baabenflirren bag sig. Det begyndte allerede at grye af Dagen. Forbauset lytter Leo, han skuer om sig: han seer et Fruentimmer vædnnet med en Bue, flygtende for
en

en Hob Rutuler, dem hun fra Tid til anden standser ved at true dem med sin Pii.

Leos Hjerte gjetter at det er Camilla, før hans Dine kjende hende. Han løber til, han falder hende, han er ved hendes Side. Han giver hende det hellige Skjold i Hænderne, styrter hende imod Rutulerne, gaar løs paa dem baade med Ørehug og Kølleslag, flyver tilbage til sin Elskede, sætter Mod i hende, forsværer hende, river hende med sig hen ad mod Roms Mure, og vender atter tilbage for at opoffre dem, der komme for nær. Liig det af en Sværm modige Hunde forfulgte Wildsvin, der flygter og bestandig farer tilbage paa den, der løber forud fra Kobblet.

De forfærdede Rutuler falde paa deres Krigsbrødre. Lejren vaagner, man væbner sig, man strømmer til fra alle Kanter. En Hob Hirpiner nærmer sig for at omringe Leo, medens en Volscisk Eskadron vil affære ham Vejen til Rom. Leo bliver staaende: bestandig ved Siden af Camilla, der imod hans Villie bedækker ham med det gyldne Skjold, bestandig bydende baade Rutulerne og Hirpinerne Spidsen, forandrer han pludselig sit Løb, tager en Omvej og naaer Tiberen.

ren. Fienderne, der troe hans Undergang vis, udbryde i Jubelsfrig. De slutte den Halvfreds, som de danne omkring ham, tættere, nærmes alt mere og mere, og vil indflemme de Flygtende imellem deres Lanser og Gloden, da Leo, der er kommen paa Bredden, med kraftfuld Arm kaster sin Rølle og Mulsøns Øxe over paa den anden Bred; han tager Camilla i sine Arme, sender sine Fiender, der staae ubevægelige, et stolt Øjekast, styrter sig midt i Bølgerne, og til Trods for den stride Strøm, til Trods for Volsæernes Pile, naaer han Glodbredden, tager sine Vaaben igjen, og fortsætter Vejen til Rom.

Næppe er han uden for Faren, før denne frygtelige Helt nu er den sømmeste Elsker. Tilgiv, dyrebare Camilla, udbød han, tilgiv, at jeg har kunnet dølge noget for dig, din Kjærlighed har tilstrækkelig straffet mig derfor. Jeg vovede uden dit Samtykke et Liv, der hører dig ene til; du har bragt mig til at skjælve for dit: min Brøde er fuldommen udsonet. Utafnemmelige, svarer Camilla ham, du kunde tænke at jeg vilde oppebie din Gjenkomst? du kunde troe, at min Kjærlighed vilde nøjes med tomme Taarer! Soldater, der
vare

bare mindre grusomme end du, have betegnet mig Eporene af dine Skridt, have aabnet mig den samme Port, hvorigjennem du gik ud; og eene i Nattens Mørke, nær ved den fiendtlige Lejr, var min eneste Frygt den, ej at finde dig igjen.

Disse ere de Bebrejdelser, de omme Elskende gjøre hinanden; de Farer, som de have været udsatte for, forsøge, om det ellers er muligt, den Følelse der foreener dem. Erobringen af det gyldne Skjold gjør deres Lyksalighed end større; ved Dagens første Straaker gaae de ind i Rom og vente paa, at Kongen vil vaagne, for da at række ham det hellige Skjold.

Hvor stor var Numas Henrykkelse; han kan hverken holde den tilbage, eller udtrykke den. Han omfavner Leo mangfoldige Gange, han knæler for Camilla: hvad skylder jeg eder ikke? I redde min Trone og min Ære. Ak! som mit Hjerter, saa hører min Trone eder til: eder tilkommer det at herske over Rom, som I herske over Numa.

Han forsamler strax sit Folk for at vise dem det hellige Skjold, for at fortælle det Leos Handling. Han udnævner ham paa Stedet til Felt-herre

herre over alle de Romerske Tropper. I det samme Øjeblik tusende Fryderaab bekræfte dette værdige Valg, forkynde Skildvagterne paa Volden den Marsiske Hærs Ankomst.

Astor, Unglingen Astor, har bedraget Fienden: han havde rykket langs hen med Tiberen og sat over den ved dens Udspring; ved en snild Marsch kommer han for Rom's Mure paa Etruriens Side, den eneste, Sejrerne ikke vare blevene Mester af.

Numa lader sine Porte aabne og iler sine Budsforvandre ind. Astor drager ind i Staden i Epidsen for titusende Mand: han er næppe bleven Kongen vaer, før han nærmer sig til ham og sværger ham Lydighed og Venkab. Med Omhed omfavner Kongen ham; Folket udstoder Frydsskrig. Medens Numa fører Astor ind i sit Palads, tager hver Borger en Marsisk Kriger i sit Huis og behandler ham som en Broder.

Hersilia og Nulon, rasende over at have seet denne Hær paa den anden Side af Tiberen roligere drage ind i Rom, uden at de have kunnet forstyrre deres Marsch, skamfulde, ydmygede ved at en eneste Kriger, havde borttaget den enes
 Skjold

Skjold, den andens Dre, Hersilia og Nulon, gennemtrængte af lige Hævnelyst, vil imidlertid løbe Storm, og raabe paa eengang til Baaben! Volscerne, Hirpinerne, Campanierne, Rutulerne, Vestinerne, lyde. Alle Tropperne rykke ud af Lejren, deele sig i Batailloner; og nærme sig Murene med lange Stormstiger. For ved dem gaae Ballisterne og Catapulterne *).

Da Numa faaer Underretning om dette Angreb, ræddes han ikke for Faren. Ligesaa rolig i Kampens Øjeblik, som naar han offerer til Guderne, byder han Leo i Epidsen for Romerne at rykke ud i Sletten: Nstor faaer samme Befaling. Numa lader den Campaniske Prins tage Plads iblant de Marsiske Legioner; han beder den skønne Camilla holde sig i Middelpunktet af de Romerske Legioner: fremfor alt forbyder han sine to Felt herrer at lade affkyde en eneste Piiil. Derpaa isører han sig sin kongelige Prydelse, sætter Diademet paa, tager i Haanden et Scepter, og en Oliegreen, og, med Lictorerne forved sig, fremtriner han midt imellem de to Hære.

For

*) Krigsmaskiner, til at skyde Pile, Bjelker, Stene langt bort.

Forundrede ved dette Syn, blive Fienderne staaende i Slagtorden for at oppebie Romerne: da disse ere komne paa et Pilestud nær, danne de en Front, der er næsten lige med Fiendernes. Fra begge Sider ere alt Buerne spændte, Sværdene dragne; midt imellem begge Hære ryster Tisiphone *) sine Slinger og venter paa Tegnet til Kamp.

Men Romerkongen gaaer frem, han løfter Oliegrenen over sit Hoved. Hans Herolder raaber, og begjere, at man vil høre Numa. Tusende Munde gjentage disse Ord. Uagtet Hersiliæ og Aulus Bestræbelser, nærme Vestinernes og Campaniernes Konger, Volscernes og Rutulernes Anførere sig til den Romerske Monark. Aulus seer sig nødsaget at følge dem; Hersilia selv træder, snysende af Harmen, til, for at høre hvad Numa tør foreslaae.

Fyrster, Helte, der høre mig! taler Numa til dem med en mild men bestemt Tone, hvi paafore I mig Krig? har jeg ødelagt eders Stater? har jeg bortført eders Koner eller Døtre som

Fam

*) En af Furierne, hvis Haar bestod af Slinger.

Fanger? har jeg været en Fredsbryder? hvad
fordre I af mig? hvad forlange I?

At du nedstiger af en ranet Trone, raabte
Mulon; at du giver Romulus' Datter Romulus'
Ejendom tilbage. For hendes Skyld have vi
grebet Baabnene: hende ere vi komne at sætte
paa Tronen igjen og skaffe Hævn.

Mulon, svarede Numa ham, den Krone,
du vil frarive mig, begjerede, attraaede jeg ikke.
Det koster mig nok at have modtaget den: men
Guderne bøde; jeg adlød. Dette Folk gjorde mig
til sin Behersker: Romulus selv havde ingen an-
den Adkomst dertil. I Rom tilhører Tronen
den, Folket vælger; arvelig er den hos Sabin-
erne, der nu udgjøre Halvdelen af det Romers-
ke Folk. En Råd af Forbrydere, dem jeg ikke
her vil gjenkalde, er Marsag i, at jeg er den sidste
blant de Sabiniske Fyrster. Gudernes Befaling,
Folkets Stemme, min Byrd, Lovene kalde mig
altsaa til Tronen. I alene ansee disse Rettig-
heder for Intet; I komne at belejre mig, uden
endog at have erklæret mig Krig. Langt fra at
beklage mig, takker jeg eder derfor; I have bragt
Ret

Kædfærdigheden paa min Side, I have forviſet mig Gudernes Biſtand.

Italiens Konger, jeg høitagter eder: det ſtaaer til eder om jeg ſkal elſke eder; men frygte eder ſkal jeg aldrig. I ſee denne Romerſke Hær der er ligesaa talrig, ſom alle eders tilſammen; I ſee diſſe drabelige Marſere, der ere komne mig til Hjælp og have ſkuffet eders Warvaagenhed. Seer I, jeg kan ſætte Magt imod Magt. Jeg kan tabe mange Slage, og endda holde eder hele War for mine Mure; ligge I eengang under, da har I ingen Tilflugt tilbage. Tænker ikke, at Marſerne ere det eneste Folk, jeg ſkal kunne ſtille mod eder; inden ſaa Dage komme og Hetruiſcerne, Apulierne, Liguriens Folkefærd. Angrebne paa eengang af ſaa mange foreenede Nationer ſkal I ikke kunne gjøre dem Modſtand; I maae alle omkomme: Veſtinerne ene ſkal worde ſparede. Marſerne og Veſtinerne vare beſtandig Brødre; jeg betragter dem ſom mine Bundsforvandte: jeg ſværger dem her i eders Nærværelſe aldrig at behandle dem ſom Fiender.

Ved disse Ord see Nulou, Turnus, Aris-
bens, paa Vestinernes gamle Konge: Mistro
saaer malet paa deres Ansigter. Numa, der
alt har været saa lykkelig, at sætte Splid imel-
lem dem, bliver saaledes ved:

Af! jeg vilde være den første til at be-
græde en Sejer, der kostede saa mange Natio-
ners Undergang; jeg vilde med mine Taarer vær-
de Laurbærkransen, der vare farvede med eders
Blod. Konger, Brødre, Fred er mit eneste
Ønske; og uden at være overvunden, ja selv vis
paa at overvinde, tilbyder jeg eder den paa for-
deelagtige Vilkaar. Eder, I Hirpiner, giver
jeg den Fæstning tilbage, Romulus lod oprejse
midt i eders Land: det var en Uretfærdighed,
jeg sætter min Ære i at oprette den. Eder, I
Volsker og Rutuler, tilbyder jeg mit Venkab
og Romersk Borgerret. Dig, Konge af Cam-
panien, der saasnart glemte din sidste Krig med
Marserne, dig giver jeg din Søn igjen, som dine
Fiender have udleveret mig. Dig, Vestinernes
Konge, der i saa lang Tid har begrædt en Døt-
ter, som du troede begravet blant Følgerne,
dig giver jeg din Camilla tilbage. Kommer,

Ca

Camilla og Capis, kommer og omfavner eders Fædre.

Ved disse Ord kaste Camilla og Capis sig Vestinernes Konge og Capuas Monark i Armene. Disse to Oldinge kunne ikke troe deres egne Dine; de fælde Glædestaarer, de trykke til deres Hjerters de Børn, de aldrig havde ventet mere at see.

Strider nu imod mig, sagde Numa til dem: min Sag var allerede retfærdig, jeg vilde den skulde vorde det end mere. I vare kun Angribere, jeg vil nu gjøre eder til Utafnemmelige. Til Kamp, om I saa have Lyst.

I Stedet for Evar kaste de to Konger sig for hans Fødder, og omfavne hans Knæ. Den kjække Turnus, den vise Arisbeus række ham Haanden og raabe: Fred! alle Soldater gjentage: Fred!

Nulon ene, Nulon vil tale; men Leo farer hen imod ham: Er din Tørst efter Blod saa stor, siger han, saa er jeg her: jeg giver dig din Dre igjen, som jeg tog medens du sov. Medslaget ved disse Ord og ved den højmodige Leos Overmagt, seer Nulon paa ham og tier. Skynd

dig, sagde Helten til ham: jeg gyser ved den
Tanke at vaske mine Hænder i en Marsers Blod;
frastig dig dit Fædreland, eller modtag mit Ven-
skab. Mit Valg er gjort, svarede Nulon; og
lagde sin Haand i hans.

Fra dette Øjeblik ingen Hindring for Freden,
fra alle Kanter høres Frydestrig, de to Hære gaae
ud af Geledderne og blande sig imellem hinanden,
da den rasende Hersilia, der hidtil havde haabet
paa Nulon, uden for sig selv, med sunklende
Dine, bleg af Harme, udbryder: Feige, utak-
nemmelige, troløse Venner, der lade eder
overvinde ved tomme Ord, der forraade Konger-
nes Sag, tænker ikke at jeg vil tage Deel i eders
Skjendsel. Og du Ruma, du, som jeg nu af-
skyer ligesaa meget, som jeg før elskede dig, —
stærkere kan jeg ikke udtrykke mig: — modtag
mit gruelige Farvel: Gid Kjærlighed lade dig føle
alle de Martre, du har voldt mig! Gid du paa
Tronen maa udgyde Taarer af Kummer over at
du ikke kan give den uværdige Gjenstand, som du
foretrækker mig, Plads ved din Side! Gid
dette Romerske Folk, der har gjort dig til Konge,
maa blive den frygteligste Fiende af Kongenavnet,
for

forsøge det over hele Jorden, efterat have for-
 viist dig eller dine uværdige Efterkommere fra sine,
 Mure! Gid endelig de sorte Cumenider uophør-
 lig maae forfølge dig, uophørlig vise dig den ved
 min Gift dræbte Tatia og frem for alt den døende
 Hersilia, som din umenneskelige Haand stak Dolken
 i Hjertet! Som hun udtaler disse sidste Ord støder
 hun Sværdet i sit Bryst indtil Hæftet. Man
 iler til, man er omhyggelig for at redde hen-
 de: det er for sildigt; hun aander ikke meer,
 Harmen staaer endnu malet i hendes iisfcolde
 Ansigt.

Numa beklager hende: han udstæder Befæ-
 linger til, at man skal give hende den Liigbegæn-
 gelse, man skylder hendes Stand. Medens
 man bereder Baalet, yder Romerkongen Guderne
 Offre af Dyr, sværger Freden paa de Vilkaar,
 han har tilbudet, og gaaer tilbage i sin Hoved-
 stad, omringet af alle de Konger, han har be-
 sejret ved Retfærdighed.

Numa fører dem til Kapitolet, hvor de yde
 Jupiter et Offer. Der foreslaaer han at oprette en
 Forbindelse, som skal for evig befæste Italiens Fred
 og Frihed. Alle disse Konger, opfyldte af Højag-

telse

telse for Numas Dyd, vil at han ene skal være deres Voldgiftsmand. Numa drøfter enhver Rettigheder, erstatter de gjorte Opoffringer, gjør selv nogle, opsætter Fredsfordraget, og alle undertegne det med Glæde. Disse Romerkongens nye Bundsforvandre berede sig at drage bort, overvældede af ham med Foræringer, overbeviste om hans Oprigtighed og gennemtrængte af den smukkeste Højagtelse for ham.

Capuas Monark vender tilbage til sine Stater med sin Søn, der hos Marserne er dannet til Helt. Vestinernes Konge kan ikke overtale sin Datter til at følge ham til Cingilia: Camilla har frasagt sig Tronen; hun vil blive i Rom hos Leo, hos Numa; og den Lykke hun nyder er nok til at gjøre hendes Fader lykkelig. Volscerne, Hirpinerne, Rutulerne, der have faaet Erstatning for de Forurettelser, de bebrejdede Romulus, tage Vejen tilbage til deres Land og velsigne Navnet Numa. Beladte med Gaver, igjen satte i Besiddelse af det Aurunciske Land, drage Marserne tilbage til Marrubien: Alstør forlader ikke uden Smerte sin dydige Bundsforvandre. Det Romerske Folk, der seer denne

Krig

Krig endt, uden at have koster en eneste Draabe
Borgerblod, velsigner og tilbeder sin Konge.

Den vise Numa, der nu har befæstet Ita-
liens Fred, iler højtidelig at lukke Janus' Tem-
pel. Under Romulus stod det bestandig aabent.
Kobberportene knarke paa deres forrustede Hængs-
ler; men man kan ikke faae dem sammen.

Numa nedknæler for Guddommen, og taler
saaledes: O Janus, du som herskede i Italien
med Retfærdighed og Fred, beskyt mine fredelige
Hensigter. Tilluk dette frygtelige Tempel: vort
Hjerte skal være den Helligdom, hvori vi evig
vil tilbede dig. Jeg vil yde dig et andet Hyl-
dingstegn: hidtil har vort Aar begyndt med den
Maaned, der var Mars' helliget; jeg vil forbe-
dre denne i mere end een Henseende arigtige Tids-
regning. Jeg lægger to Maaneder til; og den
første blant dem alle skal Janus' Maaned være:
det er billigt, at Krigsguden viger for Fredens
Gud.

Saa taler han. Templets Porte dreje sig
fely om deres Hængsler og lukke sig med en skræk-
kelig Bulder.

Numa

Numa indvier derpaa Guldskjoldet, der for evig forvisser Rømerne om Sejer over alle Folkeslægt: for at bevogte det indsætter han Præster, som han kalder Salier.

Efter disse hellige Forretninger gjør han sig færdig igjen, at begive sig hen i Egerias Lund: han tager Camilla og Leo med sig. Men for ei at mishage Nymfen, lader han disse omme Vener holde sig i nogen Afstand fra Kilden.

Næppe er han kommen did, før han anraaber Egeria; han beklager sig over den lange Tid, der er henrundet, siden han hørte hendes Stemme og afslapper hende Regnskab for alle sine Handlinger. Er du tilfreds? spørger han hende i en frygtssom og bædende Tone. Ja, svarer Stemmen, jeg er det: fra denne Dag betragter jeg dig, som den største blant Konger. Du har opfyldt mine Forhaabninger; det er min Pligt at opfylde min Ted: lær endelig at kjende Egeria.

Med disse Ord kommer hun ud igjennem Træerne, og Numa gjenkjender Anais. Han staaer henrevet af Forundring: hans Øie stirrer, hans Mund er aaben, hans Arme udstrakte.

Dybt

Dybt sukkeude kaster han sig for Anais' Fodder;
 forgjeves stræber han at tale, han kan kun fælde
 Taarer.

Staae op, sagde Anais til ham: jeg er
 ikke Nymfen Egeria, jeg er kun en dødelig; og
 guddommelig Vre vilde være mig mindre beha-
 gelig end at kaldes din Veninde. Du havde for-
 talt mig din Drom ved Pans Kilde, det Haab,
 du narede, engang at nyde Egerias Underviis-
 ninger: jeg besluttede tillige med min Fader at
 bringe dette Haab til Virkelighed. Rødsagede
 til at stilles fra dig, paa det du maatte samtykke
 i at blive dit Folks Velgjører, skjulte vi os i
 denne Lund, hvor jeg var temmelig sikker paa,
 at du snart vilde indfinde dig. Alle vore Anslag
 lykkedes. Jeg talde som Egeria med dig; jeg
 gav dig Raad, dem min Faders dybe Viisdom
 tilsagde mig. Du troede at høre Nymfen:
 denne Wildfarelse var, som din Vre gavnlig,
 saa sød for mit Hjerte. Jeg saae dig igjennem
 disse Grene, da du troede at underholde dig med
 Egeria: mere lykkelig end du, var jeg ved din
 Side, da du begræd din Anais.

Ude af sig selv hører Numa til. Strax derpaa kommer Zoroaster frem, han kaster sig i hans Favn, omarmet ham tusende Gange, og, i det han river sig løs af hans Arme, iler han at opsoge Camilla og Leo. Hun er her! raabte han langt fra til dem: hun er her! Kom, hertig, din Fader, din Søster vente paa dig.

Leo kan ikke troe disse Ord; dog skynder han sig at komme. Zoroaster modtager ham i sine Arme, trykker ham til sit Bryst: min Søn, min dyrebare Søn, vi sees igjen, vi blive hos hinanden til Døden. Taarer ere Leos Svar: den elskværdige Camilla omfavner Anais. Glæde, Kjærlighed, Vensteb, synes at berøbe den sunne Fader og de fire Elskende Fornustten.

Efterat Taarerne have skjænket dem Lindring, ledsager Zoroaster dem til sin Hytte. Her, siger han til dem, have vi skjult os; her vilde vi ende vore Dage. Numa, Anais er din: men det Rømerste Folk maa aldrig faae eders Forbindelse at vide; Anais skal aldrig gaae til Rom. Hver Dag kan du under Skin af at spørge Nympfen til Raads, besøge din Kone; og Lønnen

nen for dine ædle Handlinger skal være den Fornøjelse, at fortælle os dem. Saaledes skal min Datter blive sin Religion tro; Hemmeligheden vil give Numa's Lykke nye Behageligheder; og lykkelig ved denne Held vil Zoroaster see henglide midt iblant eder i Fred de saa Dage; Dromas endnu bestemmer ham. Bifalder du denne Plan?

I Stedet for Svar kaster Numa sig for hans Fødder, Anais slaaer Dinen ned og smiler; Camilla og Leo give Oldingen deres Bifald.

Den følgende Dag holdtes Anais' og Numa's Bryllup i denne Hytte, uden Pragt, uden Højtid, uden andre Vidner, end Zoroaster, Camilla og Leo. Den lykkelige Numa kom hver Dag til Hytten. Den dydige Anais og hendes Fader gjorde ham bestandig begjærligere efter og dueligere til at vorde den retfærdigste og bedste blant Konger.

Zoroaster opnaaede iblant dem en saare høj Alderdom. Leo tog, som Romersk Feltherre, sin Bopæl i Rom med sin Kone, og kaldte sig efter hende med det Tilnavn Camillus: dette var

Stam-

Stammen til hin Slægt af Helte, hvoriblant den berømteste befriede Rom fra Gallerne. Bestandig brændende for Anais, bestandig elsket af sin Hustru, regjerede Numa i fem og syrræthve Aar. I denne lange Tid lod aldrig nogen Fiende sig see paa Rom's Grund, aldrig var Janus' Tempel aabent; og i Numas Stater fandtes ikke een, som Undertrykkelse eller flette Love gjorde, ulykkelig.

Fejl.

I 1ste Deel Side 29 sidste Linie Numas for Pompilius.
= 2den Deel Side 145 Lin. 16 iklæder for fører.

Oplysning

over

de i Bogen forekommende

historiske, geografiske og mytologiske

Ord.

Achilles, Thessalerkongen Pelcus' og Havgudinden Thetis' Son, opfodt ved Loveindvolde og Marv af Wildsvin og Bjørne. Mens han endnu var Barn, forudsagde Spaamanden Calchas, at Troja ej uden Achilles kunde indtages. Da det nu var Moderen bekjendt, at han skulde falde i Krigen mod Trojannerne, iførte hun ham Qvindedragt og skjulte ham blant Lykomedes' Døttre. En Tid lang var han formedelsk sit Ansigt de fine og bløde Træk ubekjendt. Men Ulysses fik Nyd derom ved Spejderen Asius, han paateg sig derfor en udenlandsk Handelsmands Rolle, og faldbed Lykomedes' Døttre endeel Gruentimmerfram, hvoriblant dog og nogle nætte Dolke og Sværde. Disse tildroge sig Achilles' Opmærksomhed,

somhed, hvorved han da blottede sig for Ulysses.

I den trojanske Krig udførte han mange Bedrifter, dem Homerus i Iliaden besang.

Alcæon, en Son af Autonoe og Aristæus. Han var en stor Elsker af Jagten og plejede, trøst af den, at slumre i en Grotte tæt ved en Kilde, hvor Diana badede sig. Da han engang ved den Lejlighed saae Gudinden nogen, harmedes hun saa stærkt derover, at hun omskabte ham til en Hjort, og lod ham sonderrive af hans egne Hunde.

Alba, en Stad i Latien ved Albanerbjerget.

Alcides, s: Herkules, Jupiters og Alkmenes Son, blev for sine mange Bedrifter, hvoriblant de tolv ham af Eurystheus paalagde Arbejder især ere bekjendte, efter sin Dod optaget blant Guderne. Han afbildes isort Huden af den Nemæiske Løve.

Amazone, s: Skjoldmo. De Gamle fabulerede om et Scythisk Folk, der bestod af lutter Mandinder.

Amor, Kjerlighedsguden.

Anio, en Flod ved Tibur.

Antemnater, Indvaanerne i Staden Antemnæ i Sabinen.

Antiope, var Nichteess, en Konge af Boætiens Datter, som da hun var bleven besvangret, paaastod, for at modsætte sig hendes Faders Bebrejdelse, at være Jupiters Gemalinde.

Apenn-

Apenninens Bjergrække strækker sig midt igjennem Italien.

Apollo, Jupiters og Latonas Søn, Dianas Tvillingbrøder, var fød paa Bjerget Cynthos paa Delos, en Ø i det Ægæiske Hav, hvor Latona var flygtet hen for Junos Forfølgelser. Han var Solens Gud.

Apulien, et Landskab i Nedreitalien.

Argolien, et Landskab paa den græske Halvø Peloponnes.

Argonauterne kaldtes de Grækenlands Helte, der gjorde det første Sætog til Landet Colchis for at bemægtige sig det gyldne Skind, af Argos, der havde byggt Skibet.

Aricia, en Stad ti Mile fra Rom.

Arimanes var hos Magerne det Bæsen, hvorfra alt Ont troedes have sin Oprindelse. Det var frembragt som en god Engel af Dromaz, men var faldet.

Assyrien, en Stat i Asien.

Astræa, Retfærdigheds Gudinde, var den fjerde blant Guderne, der forlod vor Klode. Medens hun herskede paa den, var der overalt Lyksalighed, da var vor Arts gyldne Alder.

Avernen, en Pluto helliget Sø i Campanien. Dens Uddampning var saa dræbende, at hver Fugl, der vilde flyve over den, maatte bøde med Livet. Paa dens Brede voksede idel giftige Træer og Urter.

Aurora, Morgenrøden, der ansaaes for at melde sin Broders, Solens, Ankomst. Hun afbildes staaende paa en gylden Vogn med 4 rosenrøde Heste for.

Baal, hvorpaa Tigene brændtes, vare en firkantet Stabel af utilbugget Træ.

Baktriana, et Landskab i Asien, der hørte til Persien.

Blandusien, en Kilde i Sabinien, besjungen af Horats 3 B. 12 Ode.

Braminer, Indiens Fornustvoise.

Cacus, Vulkanus' Søn, (eller Evanders Træl) der plyndrede og brændte i Latien, til han omsider dræbtes af Herkules. Fablen gav ham tre Hoveder.

Campanien, et frugtbart Landskab i Mellemitalien.

Canente, et Sted ved Tiberens Bredde.

Capitolium, det af Roms syv Bjerge, hvorpaa var anlagt Fæstningen og hint berømte Jupiters Tempel, hvor Sejerherren nedlagde efter Triumfen en Laurbærgreen.

Capua, Hovedstaden i Campanien.

Carseoli, en By i Italien, ej langt fra Peligni.

Ceres, Jupiters Datter, Kornets og Frugtbarheds Gudeinde, meentes først at have lært Menneskene Agerdyrkning, da de før levede af Træfrugter. Derfor hedde

hedde hun *MarFenes Moder*, den fødterige o. s. v. Derfor vare *Landmandens Redskaber* hende helligede. Hun afbildes med en *Arefrans* om Hovedet, en *Segl* i den ene og et *Neeg* i den anden Haand. De hende helligede Dyr var *Goen* og *Lammet*.

Chaoe, hin uordentlige *Gammenblanding* af *Verdens Grandstof*, før den fik sin *Dannelse*.

Chineserne havde allerede før *Rom* haft deres *Gædelærer Kong-fu-tsee*.

Circus, en prægtig aflang *Bygning* i *Rom*, hvor de *circensiske Lege*, *Bæddekjørsel*, *Løben om Kap*, *Nævefægten* o. s. v. holdtes. Den var rund i den ene Ende, lige i den anden.

Cohorte, et *Kor romerske Fodfolk* af 420 til 500 Mand, tiende Delen af en *Legion*.

Consus den raadgivende *Gud*. Andre holde ham for een med *Neptun*.

Cothurne, et *Slags højhælede græske Halvstøvler*.

Creta, en *Ø* i *Middelhavet*, i *Fordumstid* et mægtigt *Rige*.

Cures, *Sabinernes gamle Hovedstad*, hvis *Indvaanere* vare de egentlige *Quiriter*.

Cybele, *Gudernes Moder*, *Saturnus' Gemalinde*. *Gran*nen var helliget hende, fordi hendes elskede *Attes* var bleven omfåbt til en *Gran*.

Cycloperne, Smedeguden Vulkans enøjede Svende. Egentligen et Folk paa Sicilien, som de Gamle tillagde Smedekunstens Opfindelse.

Cynthus, see: Apollo.

Cypressen, blev sat uden for Lighusene og omkring Baalene. Den var Pluto helliget.

Dalmatien, et Landskab i Grækenland.

Delos, see: Apollo.

Diana, Jagtens Gudinde, en af de Fjærmeste blant dem, Apollos Tvillingsøster, see: Apollo. Hun blev beständig Mo. Den samme som Luna.

Dryader, Skovenes og Bundenes Gudinder, der fødtes og døde med dem.

Dyon, see: Venus.

Eleusis, en Stad i Attika, hvor hvert femte Aar, Ceres og Proserpina til Ære helligholdtes en Fæst med saa yderlig en Hemmelighed, at dens Nabene næppe troedes nedkalde selv Gudernes Hævn.

Elletræet var Neptunus helliget.

Elysæiske Gletter kaldtes de Saliges nydige Bolig efter Døden.

Endymion, Lunas Elskede, der havde Sammenkomster med denne Gudinde i en Grotte i Bjerget Latmos i Carien.

Erebus,

Aëreus, det underjordiske Rige.

Aretum, en lille By i Cabinien ved Tiberfloden.

Erymanthus, et skovbegroet Bjerg i Arkadien, fuldt af
Vildsvin og Hjorte.

Eumenider see Furier.

Euphrat, en Flod i Asien.

Feretrinus kaldes Jupiter fordi det af Tienderne erobrede
Bytte overraktes ham (ferēbat spolia).

Fidenaterne, Indvaanerne af Byen Fidenæ i Cabinien.
Frentanien, et Landskab i Italien ved det Hadriatiske
Havs Bredde, østen for Samnium.

Furier, de Gudinder der sagdes at martre den Strafs-
skyldige, saavel her i Livet, som især hin Side
Graven.

Ganges, en Flod i Indien.

Gargaphiens Skov var i Boeotien.

Granen, see: Cybele.

Geraflider, Herkules' Afkom.

Herkules, see: Alcides.

Hernicier, et Folk, der beboede Latiens Klipper.

Hesiodus, en berømt græsk Digter.

Setturiën, et Landskab i Italien norden for Rom. Der blomstrede i de ældste Tider Videnskab og Kunst, og Settrurerne vare Romernes første Lærere.

Somernus, en berømt græsk Digter der besang Achille's Bedrifter og Ulysses' Omirring.

Tannus havde været Konge i Italien og vist Gjæstfrihed imod den for sin Søn flygtende Saturnus, der og lærte Italiernes Jorddyrkningen. Han blev forgudet og Numa byggede ham et Kobbertempel, der kun var aabent i Krigstider, d: næsten altid.

Iberien, Spanien.

Ilden var for Magerne Alherrens Billed, see: Apollo, Vesta.

Indus, en stor Flod, der har givet Indien Navn.

Juno. Gudernes Dronning, Jupiters Gemalinde og Søster.

Jupiter, den ypperste blant Guderne, der dog maatte føje sig efter Skæbnens Bud.

Latien, det Landskab, hvori Rom laae.

Latonas Datter, see: Diana.

Lavinium, en Stad i Latien.

Laurbærtræet var Apollo helliget, fordi hans elskede Dafne var blevet forvandlet dertil. Laurbærkransen vare Sejerherrerne's Belønning.

Laurentinerne, et Folk i Latien.

Legion, Nor Soldater fra 5000 til 6000 Mand.

Lerna, en Sø i Argolien, hvor en skadelig Slange med mange Hoveder opholdt sig, den Herkules omsider dræbte.

Liktorer kaldtes de Statsbetjente, der gik foran Kongerne med Hellebarder deels for at gjøre Plads og give Ansæelse, deels og for at udføre Kongens Bud.

Marrubium, Marsernes Hovedstad.

Mars Krigen's Gud, Romulus' Fader.

Mars' Plads, en viid Glette mellem Rom og Tiberen, hvor Roms Ungdom øvede sig i Vaaben o. s. v.

Marserne, et stridbart Folk i Mellemitalien.

Marsyas, en phrygisk Fløjtespiller, der vovede at byde Apollo til Beddekamp. Han tabte og til Straf blev han flaaet.

Minerva, Wiisdom's Gudinde, født af Jupiters Hjerne.

Hun var og Krigen's Gudinde, under Navnet Pallas.

Hun siges at have frembragt Olietræet.

Minos, Cretas vise Lovgiver, efter sin Død sat til at være den øverste Dommer i det underjordiske Rige.

Mysterier, saadan hemmelig Gudstjeneste der skjultes for de Uindviede.

Najader, Flodernes og Kilderne's Gudinder.

Natten var en Gudinde, der forestilledes i sorte Klæder og med et sort Slør.

Nemæisk Løve var en Løve i Achajen i den nemæiske Skov. Herkules dræbte den og isørte sig dens Hud.

Neptun, Havets Gud

Nestor, den ældste blant de græske Helte ved Trojas Belejring.

Ninive, Assyriens prægtige Hovedstad.

Norner 3: Parcer, de 3 Gudinder, der raadede for Menneskets Gødsel, Liv og Død.

Numidien, et Landskab i Afrika, Lovernes Gødeland.

Nymferne, Flodernes; Kilderne's, Markene's og Skove's Gudinder.

Olietræet, helliget Minerva, der havde frembragt det i en Veddestrid med Neptun, om hvo der kunde skabe det bedste Værk. En Oliegreen var Fredens Tegn.

Olympus, Guderne's Bolig.

Ormaz, egentlig Ormuzd hos Magerne, den øverste blant Infets Engle, den Evige, den Ulegemlige, der frembragte alt, selv Arimanes. Dyrkedes under Solens Billed.

Palatinerbjerget, det iblant Roms 7 Bjerger, der først blev bebyggt af Romulus.

Pallas

Pallas, see: Minerva.

Patricier, Roms Adels.

Persens, Jupiters og Danaes Søn, Konge i Mycene.

Phoebe, Maanen, den samme som Diana.

Phonicien, et Landskab i Asien ved Middelhavet.

Plebejer, de Uadelige i Rom.

Præneste, en Bys i Latien.

Procas, Konge i Alba, Romulus' Farfader.

Rhamnes, en af de Konger, der søgte for Turnus
mod Æneas.

Rutulerne, et Folk i Latien.

Sabinerne, et ældgammelt mægtigt Folk i Italien.

Saturnus, Tidens Gud.

Sefyr, Vestenvinden.

Solen, see: Apollo, Dromaz.

Sora, en By i Campanien.

Sorte Dyr offredes de underjordiske Guder.

Stator: Standseren, kaldes Jupiter, fordi han standsede
Romernes Flugt.

Tartarus, de fordømtes Bolig efter Døden.

Telemak, Ulysses Søn, der blev tilbage paa Itaka, da
Ulysses drog til Troja. Da han siden vilde opsøge sin
omir-

omirrende Fader, fik han Minerva under Mentors Skikkelse med som Hovmester. (Dette Stof er bearbejdet af de la Morte Fenelon i sin Telemaque første Gang Paris 1699, og samme Aar 20 Gange udgivet. Oversat paa Dansk ved Søren Dumetius Kjøbenhavn 1727).

Themis, Retfærdigheds Gudinde.

Thessalien, var Troldenes og deslige Kunsters Land.

Thetis, en Havgudinde, Thessalerkongen Pelæus' Kone, Achilles Moder.

Tibur, en Stad i Sabinien, i en vundig Egn.

Titanus, Saturnus Broder, havde efter Moderens og Søstrenes Bøn afstaaet Regjeringen til den yngre Broder, paa Vilkaar: at denne skulde dræbe al sin mandlige Afkom. Da nu Jupiter lønlig blev opdraget og fik Faderens Rige, paaførte Titanus og Sønner ham Krig, den Jupiter vandt ved Hjælp af Gjedden Amaltheas Skind.

Toga, en viid ulden Skjole der bæres over de andre Klæder, blot af Romerske Borgere.

Tordenguden kaldtes Jupiter. Han afbildes med en Lynse i Haanden.

Turnus, den Konge, der fægtede mod Æneas.

Tyrus, Phøniciens Hovedstad.

Ulysses,

Ulysses, Konge paa Itaka, den snildeste blant de græske Helte ved Troja.

Uine, var den Krukke af Leer, Guld eller Guld, hvori de forbrændte Liigs sammensankede Aske, vædet med Viin, Mælk og Taarer, blev gjemt.

Venus, Kjærligheds og Skjønheds Gudinde. Duen var hende heftiget.

Vesta, Ildens Gudinde.

Volsterne, et gammelt Folk i Latien.

Vulkan, Smeddeguden, Venus' Gemal, den stuggeste blant dem alle, smeddede Jupiters Lynfiler.

Zend-Avest, s: det ewige Ord, Zoroasters Religionsystem.

Zoroaster, egentlig Zerduscht eller Zerethoschtroh, Persernes Religions- og Gædelærer, der levede i Sardaniens Tid, og var af den gamle Kongestamme. Han ansaaes at have opfundet Magien.

Aeneas, en Trojansk Prins, bekjendt af sin Kjærlighed til sin Fader, den han udbar af Trojas Ruin. Han kom omsider til Latviniien, hvor han blev Stamfader til Romulus o. s. v. Ham besang Virgilius i sin Aeneide.

Æolus,

Volus, Vindenes Fader.

Etna, et ildsprudende Bjerg i Sicilien.

Ornen var Jupiters Fugl. De Rømerste Legioners Hovedfaner vare Sølvørne med udbredte Vinger paa Spidsen af et Spyd.

